מעריב
היום

דעות אחרי הרצח. מדור תגובות על רצח רבין
עמ' 6

איתן בנצור שובר את הקרח עם הסורים
בן כספית, עמ' 7

מה בדיוק קרה בין גבי גזית ליאיר ניצני
רינת קליין, עמ' 13

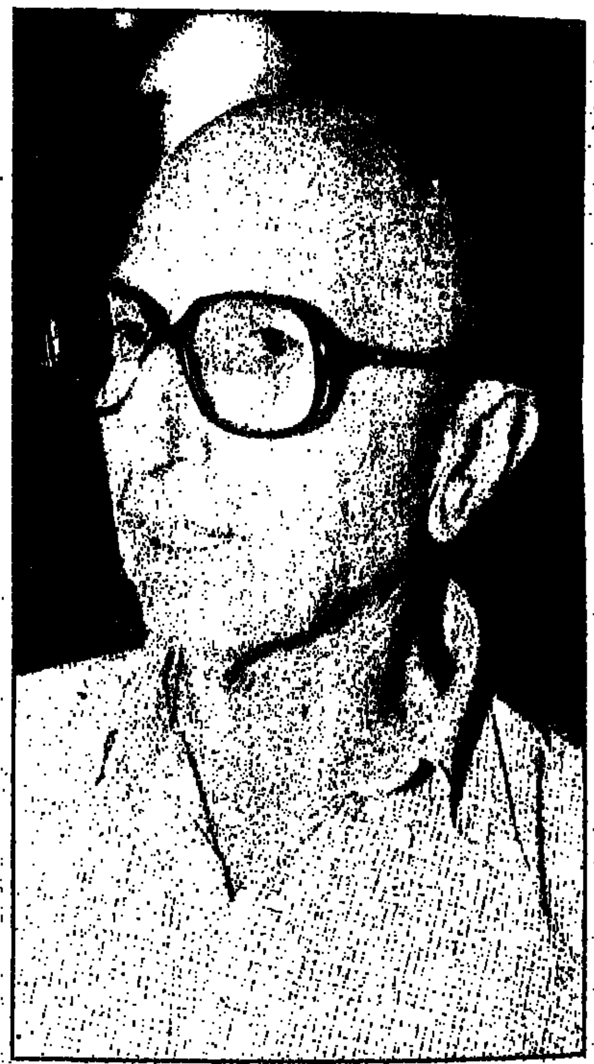
צבי זמיר
צילום: רובי קסטרו

מאיר שמגר
צילום: פלאש 90

אריאל רוזן-צבי
צילום: רובי קסטרו

ועדת שמגר יוצאת לדרך

ראש השב"כ וראשי אגף אבטחת האישים יהיו הראשונים שיתייצבו בפני ועדת שמגר לחקירת רצח ראש הממשלה יצחק רבין, שתיפתח היום. בבית מאובטח ברחוב אחד העם 20 בירושלים, יתבעו השופט לשעבר מאיר שמגר, ראש המוסד לשעבר צבי זמיר, ופרופסור אריאל רוזן-צבי תשובות בנוגע לערב הרצח עצמו ולקונספציית האבטחה בכלל. קריאה בדו"ח ועדת שמגר הקודם לחקירת הטבח שביצע ברוך גולדשטיין במערת המכפלה, מעלה מסקנה מצמררת: הוועדה חזתה בדיוק מנין יצמח הרוצח הבא וכיצד להיערך לקראתו. האם מישהו בכלל קרא את הדו"ח?

עודד גרנות, שמואל מיטלמן ויהודה גולן, עמ' 4-5

מספר מזג א 165508

ד"ר פינט סקס
אין גבולות לאהבה

הגיעו עכשיו! סרטים אמריקאיים מקוריים וחדישים דגמי סוף 95 באיכות מקצועית! תמונות חדות בלעדית ב"רד פוינט": סרטי ED POWER! ארועי מין חיים GANG BANG! סדרת PRIMA RANDY WEST במופע חי! סרטי הומו אמריקאיים מדהימים 95 עם שחקנים חדשים. כל הסוגים

החבחר שלא נגמר | המבצע הגדול | תכשירים למין לוהט

להזמנות בדואר סמן X ליד המוצר המבוקש, צרף צ'ק או המחאת דואר + 10 ש"ח דמי משלוח ושלח אל תיבות הדואר המפורטות בסניפים. ניתן להזמין גם באמצעות שליח ובכרטיסי אשראי

היפנים גילו את הסוד...

תל-אביב סניף ראשי, רח' בן יהודה 73 (בחצר) טל. 03-5235820, 5230162 ת.ד. 3055
חדש! תל-אביב מול דיזנגוף סנטר, המלך ג'ורג' 52 טל. 03-5257167 ת.ד. 23725
תל-אביב התחנה המרכזית הישנה, רח' השרון 13 טל. 03-6889104, 371065 ת.ד. 37093
רמת-גן קברמן רח. חובל 26 טל. 03-5755850
חדש! נתניה פסג' סמוריו רח' הרצל 29 טל. 09-616383
ירושלים מרכז כלל חנות 313 קומה E טל. 02-234106 ת.ד. 31498
תל-אביב פסג' תמר רח' אלנבי 111 טל. 03-5662047 ת.ד. 3055
תל-אביב ע"י התחנה המרכזית החדשה, רח' וולה שאון 44 טל. 03-6391025
יפו שד' ירושלים 11 טל. 03-6813671
ראשל"צ קניון ערי החוף רח' סחרוב 19 טל. 03-9619152 ת.ד. 5105
חדש! חיפה חדר, רח' החלוץ 24 טל. 04-8629916 ת.ד. 4043
חיפה רח' ההסתדרות 183, ליד צומת עלקן טל. 04-8724439 ת.ד. 10148

ג'אז במוזיאון "JAZZ OFF CENTER"
קונצרט שני בסדרה
מילצ'ו לבייב פסנתר (בולגריה)
ניהול אמנותי: דני גוטפריד
נגן אורח: שם טוב לוי חלילים
משתתפים: אלי מגן בס
גאי בן ברק תופים
מוזיאון תל אביב לאמנות יום חמישי 23/11/95
שד' שאול המלך 27 ת"א
טלפון: 03-6961297
מוזיאון ישראל, ירושלים יום רביעי 22/11/95
טלפון: 02-708895
נותרו כרטיסים בודדים לסדרה
הנחה לחברי המוזיאון ולמציגי מודעה זו.
באדיבות מעריב · קרנל בעיים · קמעונאות דיסקונט · תרבות המקצוע
מוזיאון תל אביב לאמנות
TEL AVIV MUSEUM OF ART

הערב בתיאטרון הצפון
מיד בתום ההצגה:
פולארד [הפטריוטים]
יתקיים רב-שיח בנושא:
לשחרר את פולארד
בהשתתפות:
מנחה: אבי בטלהיים
הקאמרי של תל אביב
יותר מעניין לקרוא מעריב

ג'אז בעליון
יום ראשון ה-19.11.95, שעה 22:00
מרתף עליון בית לסין
באדיבות מעריב
ליטל ביג בנד
מחווה לעלום כחוקרה למעלו של יצחק רבין
שלומי גולדנברג - מלחין, סקסופוניסט
אלון וייסמן - תופים
יגאל טולדנו - באס
אריה כץ - פסנתר
אלישבע בת ישראל - שירה
מארחים את רביעית הסקסופונים של שלומי גולדנברג בקטעים אינסטרומנטליים ובעיבודו של שלומי גולדנברג.
יושמע לראשונה השיר "בוא נביא את השלום"
מחיר כרטיס: 35 ש"ח

משהו לזכור... ממדונה
רק 59 ש"ח במקום 69 ש"ח
פוסטר חינם לכל קונה
מתחת ל-40 5 האלבומים החדשים והלוהטים של:
מדונה, וויטני יוסטון - פס קול הסרט החדש, וואנגליס, גרין די ופס קול הסרט "מוחות מסוכנים"
ב-39 ש"ח בלבד • עכשיו בכל חנויות המוסיקה
מבצע

היכונו!
ה-דזלואידס
מגיעים עוד 3 ימים
לחנויות המתשב

בלעדי
"מעריב לנוער"
וחברת "איסתא"
שולחים אתכם לטקס
פרסי ה-M.T.V. בפריז!
פרטים בגיליון "מעריב לנוער"

השבוע ב' מעריב לנוער
טל' מנויים: 177-022-6333

הפרלמנט
של קוראי מעריב

אני פוחד

אני פוחד דווקא בגלל שאני מקבל ללא שום פק־פוק וללא אף היסוס את הנחת היסוד של מנהיגיך הפוליטיים, של מדריכיך האידיאולוגיים ושל מו־ריך באוניברסיטה אודות ההשפעה העקיפה ואו־דות האחריות השילוחית.

הם צודקים. מלים מובילות למעשים. ראשיתה של כל אלימות היא בהסתה ובהסכמה שבשתיקה להסתה. ביסודה של כל זריקת רימון ניצבת לה כרזה. בתחילתה של כל יריית אקדח עומד נאום. אני פוחד כי אני הקורבן הפוטנציאלי והמטרה האופציונלית שלך.

יכולתי לספר לך כל מיני דברים, שהם באמת קטנוניים בהשוואה לפחד מהמוות, על פרופסור שקיבל מהוצאת הספרים תביעה נחרצת להורדת שם בר־אילן כתנאי לפירסום ספרו. על תורמים שהחליטו להפסיק תמיכתם באוניברסיטה. על סטודנט למשפטים שעמד להתקבל לסטאז' והטל־פון נטרק בפניו לאחר שסיפר על מקום לימודיו.

כל אלו באמת חסרי משמעות לעומת העובדה שנאלצתי היום לחפש באוניברסיטה פצצה פוטנ־ציאלית בעקבות האיום שהשמעת בטלפון. כך בדיוק התחיל הרצח המתועב של ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל. באיומי שווא כאילו קונדסיים.

הזרעים הראשונים של גידולי הפרא והעשבים השוטים.

ועכשיו מסמנים אותי בשטחיות עכורך.

בעוונותי הרבים אני מסתובב בתחושת בטחון הולכת ומתפוררת כשכיפה סרוגה לראשי, לא הש־כלתי להורידה בזמן, כמו פרופסור אסא שבעיניך הוא בוודאי כשר למהדרין. לא הייתי מספיק מתוחכם לשלב בכיפה הצהרות ליברליות־נאורות כמו אברהם בורג.

אם הכיפה היתה סימן ההיכר היחידי שלי, לא הייתי חושש. הרי אתה האחרון שתעשה הכללות. לא, לא אתה תפעל על פי סטיגמות, סטריאוטי־פים וקטיגוריות. אתה הרי רציונלי, בא מארץ־ישראל היפה, משתייך למחנה הליברלי הנאור, מצביע למפלגה הנכונה, מכיר את כל הפוליטיק־ליקורקט. נצר למייפלאוור הישראלי. לצד הכי־פה, ההופכת לאיטה לפיקוח נפש, אני נושא משא כבד מנשוא של תכונות שהצטברותן הופכת מרגע לרגע לקטלנית בעידודם של מוריך ומנהיגיך. צמחתי בערוגות המדושנות היטב ברעל של בני עקיבא, פיתחתי ענפים שוטים בישיבה תיכונית והתגייסתי במסגרת ישיבות ההסדר. כל זה כאין וכאפס לעומת העיקר.

את כל תארי האקדמיים השגתי בחממת בר־אילן. ואם אכן החממה היא כה יעילה עד כדי עיצובו של רוצח מתועב בפרק זמן של שנתיים, אני לא צריך לספר לבחור אינטילגנטי ומשכיל כמוך אילו גידולי פרא מאיימים לפרוץ ממוחי המעוות. והוספתי חטא על פשע כשסיימתי את לימודיי. לאחר שנים בהן עוצבתי בהשפעת המג־מות הציוניות־קרימינליות־דתיות הפכתי בעצמי למרצה, למעצב אישיות של רוצחים.

לא כדאי להאריך בקטנות, אני כבר לא מצפה שאותה אוניברסיטה מסויימת בארה"ב תרצה בי לפוסט־דוקטורט, אני אתפלא אם מישהו בכלל יט־רח לעיין במכתבי. אני יודע שכל הטירחה במילוי טפסי הבקשה למילגות היתה לשווא, הרי כל המו־עמדים האחרים עדיפים על פני. המאמר ששלחתי כעת לכתב־עת בחו"ל, יכול להיות הכי מבריק שבעולם. עינו של שום שופט אפילו לא תטרח לעיין בו. עזוב אותך מכל זה. אני רק רוצה לחיות.

חלק ממוריך באוניברסיטה משמנים עבורך את האקדח שבו תירה בי באמצע ההרצאה. מעט ממנ־היגיך מייצרים עכשיו רימונים מיוחדים המיועדים להטלה באולם מלא סטודנטים. דע לך רק דבר אחד – אחרי הרצח המתועב של ראש הממשלה מסכימים כולם שישראל של שנינו כבר לא תהיה מה שהיתה, היא תהיה שונה.

אחרי הרצח שאתה תבצע, והרי כבר הסכמנו כי מלים מובילות למעשים. ישראל כבר לא תהיה.

ד"ר אשר כהן
אוניברסיטת בר־אילן

הטעויות של צידון

אסא כשר

בתגובה ל"פניה לאסא כשר", שפירסם יואש צידון ב"מעריב" (15.11.95), אני מבקש להעיר:

1. אני מעריך מאוד את הסגנון האדיב והענייני של דברי מר צידון ומקווה שיש בהם לא רק הוכחה של האפשרות לקיים דיון תרבותי, אלא גם סימן לבאות.

2. מר צידון טוען ששמע אותי בטלוויזיה, מזכיר אחרים מראשי מפלגות הימין ו"מאשים אותם ברצח". להד"מ. בדברי, כמו בדבריהם של הרב עובדיה יוסף, הרב עמיטל והפרופסורים פרידמן ורובין מאוניברסיטת "בר־אילן", נעשה שימוש בביטוי העברי "ידינו לא שפכו את הדם הזה" או בווריאציה שלו. זה ביטוי עברי, עתיק ושורשי, לציון אחריות מנהיגותית. אכן, מנימוקים שתיארתי ב"מעריב" (10.11, 17.11), אני רואה אחרים מראשי המפלגות של הימין נושאים באחריות מנהיגותית לנורמות המחנה שלהם בתחומי העימות הפוליטי. אלה היו נורמות שהכשירו התבטאות בסגנון של שנאת מוות.

3. מר צידון סבור ש"ביטויים חריפים מצד אחד מביאים, אוטומטית, לביטויים חריפים מנגד". לטעמי, אין ממש ב"חוק הפעולה והתגובה", שהוא מציע לנו, בתחום "הפסיכולוגיה של ההמונים". את ההפרכה ניתן היה למצוא בסגנון הפוליטי של השנים האחרונות.

ביטויים חריפים, שתיארו את הממשלה ואת תומכיה כאויבי הציונות, היהדות והמדינה, בארסיות של שנאת מוות מובהקת, לא הביאו לביטויים מקבילים מנגד.

4. מר צידון מזכיר את חלקי בגיבוש "רוח צה"ל: ערכים וכללי־יסוד", הקוד האתי של צה"ל. אני מפציר בו ובכל אחד אחר לא לשרבב את שמו של צה"ל לתוך שום דיון פוליטי, לא במישרין ולא בעקיפין. אני מכיר את תרומתו של יואש צידון לחיל־האוויר ומשוכנע שגם הוא, כמוני, רוצה לראות את צה"ל מחוץ לתמונה של העימות הנוכחי. אני מזמין אותו להצטרף אלי בשמירה אדוקה על העיקרון הזה.

שלום בן דוד

שלום בן דודי

קשה, נורא קשה לכתוב מילים אלה לאחר שבוע שחור, שבוע קודר, שבוע שבו כל אדם, שהוא בן־אדם, בכה. לא משנה מה צבעו, מה גזעו, מה מינו ומה דתו־לאומו. השבוע הקודר ההוא ייזכר כשבוע של רבין. רבין אשר לא יצחק עוד.

ערבי אני, ואף ערבי גאה. חלוק דיעות עם רבין הישן, רבין העקשן, רבין "שובר העצמות". אך הימים אשר הלבינו את שערו, הם אשר האירו את ליבו. איש לא שיער את עוצמת אור הזורקור הרביני הזה, הן על המדינה והן על המזרח התיכון.

אורח ערבי אני, ואף אורח ערבי גאה. לא יכולת לא להתרגש מהיד המהוססת שהושטה ללחוץ את ידו של ערפאת. לא יכולת לא להתרגש כש"ישראל חיכתה לרבין" ורבין נענה ובא, כדי להצילה מהגזענות, להצילה מהססנות, להצילה מהבדידות.

אזרח ערבי ישראלי אני, ואף ערבי ישראלי גאה. לאחר שנות דור זכיתי לראות את עמי בתהליך שלום עם מדינתי.

שלום בן דודי

אידריס מואסי
באקה אל־גרבייה

המילה האחרונה

עברו שבועיים וכעת בחרתי להוציא את המלים במרחק יריה, ושעות של נצח. קודם לא היה ערך למלה, רק שתיקה והלם. והמלה שורפת.

כי אתה אולי היחיד מבינינו שיכולת לגעת בה, קשה ככל שתהיה, ולעמוד מאחוריה.

כמו המלה שלום שהלכה איתך בכפיפה אחת, שליוותה אותך כל שעה, מפלחת בכל עצב בגופך, כמה הלמה אותך, כמה אור הציתה בתוכך. כמה כוח. היא לא עוזבה אותך לרגע. אנחנו כן.

ובסופו של דבר המלה האחרונה שמורה לך, כי היית איש של מעשים והשלום מפעל חיים.

לאחר שעות טרופות, בעיניים מלאות חזון וחסרות שינה שהקרבת באדיקות למען מטרה, למען עם, התעוררנו אנחנו למשמע יריה, מתכסים בבושה שצמחה בתוכנו, משאירים לרגע בצד את כל המלחמות על שטחים ואדמה, ומתרכזים במלחמה האמיתית על ערכו של האדם.

עכשיו אחרי התוהו ובוהו הפנימי, אחרי השתיקה הצורבת, יתחיל תהליך הבריאה על פני הקרקע שהכשרת בעצמך, לצמיחה מוצאת מתוך האדמה בה נטמנת. נוח על משכבך בשלום, ואנחנו נדאג להמשך המצווה שבה התחלת. ואולי משום שהמושג שלום (שלום בין גופים) דבק בך חזק כל כך שכחנו לרגע ששלום זאת גם מילת פרידה.
שלום יצחק

מאיה הובני
פתח תקוה

שיקרנו לעצמנו

הדרך שגמאנו בין ערכות המגן לבין אפודי המגן היא דרך האש, דרך הדם, זו הדרך שבין השיטנה לבין השטן.

עכשיו אנחנו – יותר מאשר אי־פעם בעבר – מדינת שב"כ, מדינת שכפ"ץ. הארץ המובטחת הפכה להיות הארץ המאובטחת. יוקפו ראש הממשלה ושריה בעשרות – אולי במאות – אנשי בטחון, לא תהיה שום ערובה למניעת הדירתה של חומת המגן, אותה טבעת הדוקה של משמר, הסוככת ומגינה עליהם, כביכול, מכל פגע, כל עוד לא ירוצץ וייערף התמנון רב הראשים ורב הזרועות של הטרור היהודי.

האלימות מתחילה במקום שבו האמת אינה מנגנת בכינור ראשון. המעשה האלים הראשון, אותו זיק המצית את פתיל האלימות, הוא השקר.

מי שכתב "רבין רוצח" שיקר לנו. שיקר לעצמו. הוא התיר את דמו כבר בפרשה ההיא. מי שכתב לפנים את השקר הנורא "רבין רוצח" גרם לכתיבת האמת הנוראה "רבין נרצח".

שיקרנו לערבים ושיקרנו לעצמנו. הכיבוש החליא והזהם אותנו. הוא הדיח ופיתה אותנו להאמין, כי הכוח יענה את הכל ומה שלא יילך בכוח יילך בכוח רב. המוח התבונן, שיקול הדעת התמוסס, הרגישות קהתה. התבהמנו. צמחו לנו מלתעות וטפרים, נהיינו עופות דורסים.

הכיבוש השחית לא רק את מידות הנפש, אלא גם את היכולת להידבר, הוא טימא את השפה והצמיח בה עשבים שוטים לרוב. הטינו את המלים ושיקרנו באמצעותו לעצמנו ולזולתנו.

התביעה הנחרצת, הגורפת שלנו, היא לנקו מאותו מחנה את מורשת "הימין הקיצוני" לזרוק משורותיו את כמוסות הרעל, לעקר את בלוטות הארס. מוטב לנו לחיות חיים אפשריים, שלמים, בחצי הארץ מאשר למות חצויים בשלמותה הבלתי אפשרית.

אברהם שרון
קיבוץ רשפים

אלה הכללים

הפרלמנט של קוראי מעריב מתפרסם מדי יום א'. מתפרסמים בו מכתבי קוראים בענייני השעה ותגובות למאמרים וכתבות שהופיעו ב"מעריב". המערכת אינה מתחייבת לפרסם כל מכתב שיישלח אל המדור. המכתבים עוברים עריכה, על־פי שיקולים מקצועיים. לא יפורסמו מכתבים בעילום שם. תינתן עדיפות למכתבים קצרים (שאורכם אינו עולה על 250 מלה). המערכת אינה מחזירה כתבי יד ואינה מודיעה מראש אם המכתב יפורסם. המען למכתבים: "הפרלמנט של קוראי מעריב", בית מעריב, קרליבך 2, תל־אביב 67132.

גיל הראבן

הקריז כנורמ[ה] לאומית

הימים שלאחר רצח ראש הממשלה … שות עזים, והרגשות אולי אינם … האופן המאופק שבו התבטאו. האבל … ביטוי מוסכמות: מדליקים נר, מתכנסים … לא צועקים, וודאי שלא מתקוטטים. … מי שיחרוג מהכללים, יזכה לגינוי … הזה היתה ירידה משמעותית בתאונות … רידה בדיווחים על אלימות נגד נשים … השבוע לא צפצפתי אף פעם", אמר לי … ולתוכניות הרדיו התקשרו אורחים … תה ירסנו את עצמם במגוון תחומי …

זה היה מפתיע, משום שהתרבות הישראלית … שנות ה־90 בהחלט איננה מעודדת ריסון … מה לנתץ את מה שקרוי "מיתוס הצבר" … הזילזול באיפוק, ופורקן רגשי נהפך לערך … עצמו: ביטוי רגשי כשחרור, כקטרזיס, … של זמן ושל מקום, בלי כללי דקדוק … שלוש או ארבע משתטח על הרצפה … כל מה שאפשר לעשות הוא לאחוז בו … ויהיה מסוגל "להחזיק את עצמו". אבל … הישראלית מעודדת אנשים "להשתחרר … ומלמדת אותם, שיש בכך רווח. אולי … אנתרופולוגי, אבל בעלי מקצוע מסוי… ה"קריז" הידוע של נגמלים מסמים … יחודית לישראל. במקומות אחרים … מרגישים אמנם חולים מאוד, אך לא עולה … להפגין אלימות.

התנהגות אלימה בהקשר הזה, כמו … אחרים, היא דבר נלמד. בארצות הברית … תמונות של מפגינים מטלטלים מחסומי … אצלנו אין כבוד למחסומים, והסרת מחסומ… מטרה. כך, למשל, אחרי כל פיגוע נשלחים … לוגים לבתי־הספר להמריץ את הילדים … רגשותיהם, וממבוע הרגשות הלא מעובדים … התקשורת באופן מתמיד וניזונים גם … ליטיקאים. ביבי נתניהו, פוליטיקאי יותר … אולי יודע "להחזיק את עצמו" אך נראה … סבור כי מתפקידו ליצור סביבה עוצרת … את הקהל שלו להתנהגות עצורה. עוד … פליטות הפה גסות הרוח שלו, וודאי רחוק … מודל לשליטה עצמית.

יותר מדי גורמים פועלים אצלנו לפתוח … הברגים הנועלים את הרגש, מעט מדי שוקלים … יקרה אחרי שיתפרץ. במהלך השבעה הגיעו … ביות הילדים בטלוויזיה פניות של מאות … שהתאבלו על כך ש"אבא מת" ו"המדינה … היכן היו ההורים שיבהירו להם שהמדינה … ושאבא חי? גדי טאוב, במהלך יוצא דופן … רת, לא הסתפק ב"איוורור רגשותיהם של … והצגתם בפני קהל הצופים, אלא ניסה … העבודה ההורית. ברור היה, כי הורים … עשו את מלאכתם.

רבין, הצבר הראשון שכיהן כראש ממשלה … אדם עצור. אפשר שסגנונו, כמו גם … לאה רבין, קבע את המתכונת המאופקת של … ואולי נבהלנו מעצמנו, מחוסר הגבולות … ולמשך שבוע ניסינו להתנהג בדרך אחרת … מקום, דבר אחד ברור: בחברה שאיננה … גבולות, באווירה של בולמות, ה"קריז" … מאוד. תמיד יהיו אנשים שיתקשו לשלוט … ובהיעדר אחיזה הורית, המתבטאת בהקפדה … נורמות ברורות, האלימות תתפרץ שוב. … בשבוע שעבר התפרסם גזר דין מעניין … הטיל על גבר מכה להביא פרחים לאשתו … רומה נהגו שופטים בעבריינים מתנועות … הקיצוני קודם להתנקשות, ואת מחירה של … נות הזאת נראה שעדיין לא למדנו.

חדשות ומשמעותן

87% מהנשים בישראל צפויות להגיע לגיל 65

מעריב, 14.11.95

מורטימר ב. זוקרמן

נושא השלהבת

היה זה גורלו של יצחק רבין שלא להינצל מל־ הם טירופו של משוגע. אך הכדורים לא יוכלו לכבות את מה שהציתו עוז רוחו וחזונו של האיש – את מחוייבותה של ישראל לשלום. רבין היה יכול בקלות למות בשאון הקרב, אך תחת זאת הוא מת בעיצומן של מצהלות השלום, בעוד ברכתה של עצרת שלום אדירה נישאת באוויר וממלאת את לבו. חרף הצער, הלוויה הממלכתית שלו היתה מעמד רב הוראה, שבה חידשה אמריקה את מחויבותה לבטחון ישראל בנוסף למיפגן רצון־טוב מצד אויבים לשעבר מהעולם הערבי.

הנשיא קלינטון הוביל משלחת דו־מפלגתית שכללה את המנהיגות הרפובליקנית בקונגרס, את הנשיאים לשעבר בוש וקרטר ואת שר החוץ לשעבר, ג'ורג' שולץ. זו היתה יותר מאשר מחוות כבוד המתחייבת מכללי הטקס. זו היתה הצהרה של תמיכה רגשית ופסיכולוגית של האומה החזקה ביותר בעולם במדינה קטנה ומבודדת החיה בסביבה רוות־סיכונים העוברת טראומה לאומית אדירה. מעין הצהרה: מעבר להשתתפותנו ביגונכם, אנו מבינים את חששותיכם. לא נפקיר אתכם כפי שאירע לכם פעמים כה רבות בעבר.

הספדו הנפלא של הנשיא קלינטון חייב לעורר גאווה בלבם של כל האמריקנים, כמו גם הייחוד של ביטויי הצער והידידות שהובעו ברחבי אמריקה. הנשיא התעלה באותו מעמד. מאות אלפי בני האדם שניצבו משני צידי הכביש וצפו במשלחת האמריקנית נראו נרגשים ביותר.

זר יתקשה להעריך את המשמעות של גלי האהדה והתנחומים מכל רחבי העולם, תנחומי 80 מדינות שיוצגו בהלוויה. הישראלים הם בני אומה למודת טראומות. זמן רב הם היו לבד והאמינו שאין ביכולתם לסמוך על איש זולתם. זמן רב מאוד הם נהגו לצפות שהעולם יחריש כאשר ייקלעו למצוקה. במוחם של אנשים מהדהד הזכרון ההיסטורי, המעלה את קול נקישת שערי העולם הנסגרים בפני מיליוני פליטים יהודיים בשנות ה־30'.

מדינת ישראל היתה אמורה להביא קץ לאותו מעמד פגיע של מיעוט נצחי, ולפתוח דף חדש של קיום לאומי טבעי ונורמלי. ישראל היתה הבית. בית חדש בארץ ישנה. הצהרה קבל־עם, כי היהודים הקימו קהילה הנסמכת על עצמה ואינה זקוקה לאחרים שיילחמו בעבורה.

עצמאות זו היתה מקור לגאווה גדולה, והרצון העז להיות עם נורמלי התרחב להכרה, שכדי להיתקבל בין האומות, אין היהודים צריכים להצדיק את עצמם בכך שיזכו מדי שנה בתואר איש השנה במוסר – במחיר הישרדותם.

ובכל זאת ישראל אינה יכולה להיות עוד מדינה חילונית. חבל ארץ זה דוחק את היהודים לדיאלוג עם עברם הדתי. הארץ הוגדרה באמצעות הדת, באמצעות ההבטחה האלוקית לאברהם, הברית עם האב והברית עם עם ישראל. לגבי ציונים דתיים רבים, היו הנצחון במלחמת ששת הימים ופתיחת האפשרות להתנחל בארץ ישראל הגדולה סימנים ברורים שאלוקים מוביל את המהפכה הציונית החילונית לעבר הגשמת החזון הנבואי.

מסיבה זו, לחלק מהיהודים הדתיים היתה הודאה בקיומה של אומה פלשתינית שמולדתה בארץ הקודש שוות־ערך להפרת הזהות היהודית. ליהודים היתה דילמה. הם שבו הביתה כדי למצוא שלום ובטחון, אך גילו ששכניהם דורשים לעצמם כבית את אותה פיסת אדמה זעירה. גרוע מזה, איך אתה מחלק בית עם מישהו שאומר: "אין לך זכות להיות כאן".

היתה זו תרומתו הגדולה של יצחק רבין, שהעלתה תשובה מוסרית לדילמה זאת. ישראלים רבים מעלים על נס את ההיסמכות־העצמית ומוכירים את הלל הזקן שאמר: "אם אין אני לי מי לי". רבין הבין, שלאמרתו של הלל היה חלק שני: "וכשאני לעצמי מה אני". הוא הבין, שהיהודים אינם יכולים לשלוט על שני מיליוני ערבים מבלי להזדקק לאלימות שתשחק את האופי המוסרי והיהודי של המדינה, וגם את התמיכה שהיא זוכה לה בעולם. הוא חיפש הגדרה חדשה לעוצמתה של ישראל ולנורמליות של קיומה, המשלבות לא רק כוח צבאי אלא גם חוסן מוסרי וכלכלי. הוא החליט לשים קץ לכיבוש הישראלי של פלשתינה ולכל טענה שישראל תוכל להיות מדינה דו־לאומית שבה עם אחד ישלוט בעם אחר.

יצחק רבין היה בנוי בצורה נדירה להרפתקה זו. אלה שהיו מימינו הפוליטי ניחנו בכוח אך לא ברצון ליטול סיכון מחושב למען השלום. לאלה שמשמאלו היה הרצון, אך לא היה הכוח לעשות. רק הוא עצמו היה מסוגל לשכנע את הישראלים המפולגים והחשדנים לאמץ הסכם פשרה עם אש"ף, שצפן בחובו הבטחה גדולה לשלום וכה ובעת גם סכנות גדולות. מה שנעלם מעיניהם של הפנאטים מהימין הוא, שנוקשותם הרצחנית איימה על המדינה שהיוותה להם משענת ולגיטימציה בעולם. ללא שלהבת השלום, הם היו מייצגים מאומה, זולת שפיכות דמים המאיימת על בטחונו האישי של כל ישראלי.

רבין אמר, שהוא נבחר כדי ליטול סיכונים לשלום. הנשיא קלינטון אמר: "אם זוהי מטרתך, אעשה את המירב כדי לצמצם את הסכנות שעליך ליטול על עצמך". זוהי הלהבה של הידידות והתמיכה שתסייע לישראל להשלים את כל מה שרבין התחיל באומץ כה רב.

הכותב הוא מו"ל ועורך ראשי של השבועון יו.אס. ניוז אנד וורלד־ריפורט" ומו"ל העיתון "דיילי־ניוז" של ניו־יורק

יחיעם ויץ

ברירת ההישרדות

אם במאי הוליוודי היה מביים את נסיבות הרצח של יצחק רבין, איש לא היה מאמין לו. העצרת, "שיר השלום", החיבוק החברי עם מי שרק לפני כמה שנים היה "חתרן בלתי נלאה", לחיצת היד המפורסמת עם אביב גפן ואחר־כך הירידה במדרגות אל מותו – הכל נראה ונשמע גדול בהרבה מן החיים. מעבר לזה – במותו רבין נהפך לסמל: הצבר האולטימטיבי וגיבור מלחמה שנהפך לקרבן השלום.

אך רבין הוא סמל מעוד בחינה. במשך כל תקופת המדינה, ועוד בתקופת היישוב, התרוצצו בפוליטיקה הישראלית שתי מגמות יסוד. האחת, שפניה לעתיד, חותרת לקראת יעדים מוגבלים ובני־השגה ורואה במציאות הריאלית והקונקרטית את העיקר. יש בה יראת כבוד כלפי מציאות זאת והבנה עמוקה כי "הציונות פירושה שיבת היהודים אל תוך 'עמק הבכא' של ההיסטוריה במחיר הוויתור על המשיח", כפי שניסח זאת עמוס עוז. האחרת, המשועבדת לעבר, רואה את העיקר בסמלים, דגלים ומיתוסים וממירה את המחויבות ל"כאן ולעכשיו" בעולם מופשט של מושגים מקוטבים. מצד אחד "נצח ישראל", ו"כבוד לאומי". מן הצד האחר "בגידה לאומית", "חרפה" ו"זכור את אשר עשה לך עמלק".

במאבק בין שתי תפיסות אלה, שהוא פוליטי ואידיאולוגי אך לא פחות מזה תרבותי ונפשי, היו שתי נקודות שיא. הראשונה היתה בנושא הקשר עם גרמניה, ויכוח שנערך בעוצמה רבה בשנות החמישים והשישים. מצד אחד, ניצבה תפיסתו של בן־גוריון, שהעדיף את ההתמקדות בצרכיה ובמצוקותיה הממשיות עד אימה של המדינה הצעירה על פני עיסוק מתמיד בעבר רווי הסבל והיסורים. זאת הסיבה שחתר בכל כוחו לא רק לחתימה על הסכם השילומים אלא גם לקשירת יחסים בטחוניים עם גרמניה. זאת גם הסיבה שסירב להפריז בממדי הסכנה הטמונה במדענים הגרמניים ששירתו למצרים. ב־16 ביוני 1963, היום שבו התפטר מראשות הממשלה, כתב ביומנו, כי הפרזה כזאת, שאותה תיאר כ"הסטה מסוכנת", תביא לכך שיתעלמו מהסכנה המצרית "וינסו להעמיד את גרמניה כשונא העיקרי של ישראל".

מן הצד האחר בוויכוח זה ניצבה תפיסתה של תנועת החרות, שמבחינתה העיקר היה העבר – סמליו, ציוויו ודרישותיו. מבחינתה הוויכוח לא היה מעוגן בעולם מושגים רלטיבי אלא בעולם של קטגוריות מוחלטות, של "חיים או מוות" ושל ציוויים חד־משמעיים שאינם קשורים כלל לאילוצי המציאות. כך בוויכוח על השילומים בגין לא השתמש בנימוקים רציונליים אלא קבע, כי "יש דברים בחיים היקרים מן החיים עצמם. יש דברים בחיים שהם יקרים מן המוות עצמו. וזהו אחד הדברים עליו ניתן את נפשנו. עליו נהיה מוכנים למות".

פן נוסף של תפיסה זאת הוא השלילה הכוללת והחד־משמעית של עצם הלגיטימיות של התפיסה האחרת. שלילה זאת מנוסחת במונחים טוטליים – לא מישגה או טעות בשיקול דעת, אלא זדון, בגידה ובעיקר "ספסור בכבוד הלאומי". בכרוז שפירסמה חרות בזמן הוויכוח על השילומים נטען, כי הממשלה שביזבזה את הישגי מלחמת העצמאות ודירדרה את המדינה "אלי תהום המפולת הכלכלית", מפקירה עתה את כבוד ישראל "לכל שונאי ישראל באשר הם שם".

נקודת השיא השניה היא הוויכוח על עתידה של הגדה המערבית. גם כאן מן הצד האחר ניצבים אלה שמתמקדים בגורלה הממשי של המדינה ובעתידה, ולשם כך מוכנים לוותר על דגלים וסמלים – וגם על מאוויים וכיסופים. דימויה של ישראל בעיני הקהילה הבינלאומית, עתידה הכלכלי ויכולתה הטכנולוגית חשובים בעיניהם אפילו יותר מדגל כחול לבן על קבר רחב הזונה, כפי שהגדיר זאת ישעיהו ליבוביץ. השאיפה לעולמות חדשים ולמרחבים עלומים מרתקת אותם יותר מכל מיני איסורים רבניים, שאם לא היו כל־כך מסוכנים ומושחתים, ניתן היה להתייחס אליהם כאל בדיחה תפלה ומעוקמת.

כמו בנקודת השיא האחרת, גם כאן הם מתוארים על־ידי הצד שכנגד בתיאורים של אויב ובוגד, לא של יריב פוליטי. אחת הדרכים להשגת הדמוניזציה היא העתקת הוויכוח לאירופה של מלחמת העולם השניה. כך לאחרונה ההשוואה למרשל פטן ולקוויזלינג נהפכה לנפוצה עד אימה ועד גיחוך, וכך לפני שנתיים, בוויכוח שנערך בכנסת, עוזי לנדאו השווה את ההסכם עם ערפאת להסכם ריבנטרופ־מולוטוב, בהבדל אחד – סטלין לא לחץ את ידו של היטלר, אולם, הוסיף הח"כ המלומד, "לרבין זה לא מזיז. הוא אדם נעדר רגשות".

אולי הרצח של אותו אדם "נעדר רגשות" יביא לכך שסוף־סוף נבין עד כמה תפיסה זאת היא ריקה, עקרה, מסוכנת, ולעתים גם רצחנית.

תחילת המירוץ

יומן מעריב

גוף מטה

את דאגתם הכנה והמוצדקת לבטחונה הפיזי של ישראל תירגמו השרים אמנון רובינשטיין ויוסי שריד למסמך כמעט בולשביקי, המקנה למוסד המכונה "גוף מטה" סמכויות מרחיקות לכת לפגוע בחרויות האזרח. את העיקרון שלדמוקרטיה זכות לגונן על עצמה מפני מי שמנצל אותה לרעה, הם תירגמו לרעיון עיוועים שפירושו, כי לפני שאויבי הדמוקרטיה יהרסו אותה, מוטב שהיא תהרוס את עצמה. לא יפלא הדבר, ששר המשפטים, דוד ליבאי, והיועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, הודיעו כי יתנגדו לישום המסמך אם הוא יידון היום בממשלה.

על פי רובינשטיין־שריד, "גוף מטה" יוציא אל מחוץ לחוק ארגונים קיצוניים (של הימין); הוא ימנע את עלייתם ארצה של יהודים השייכים לגופים קיצוניים (מהימין); הוא ימנע מתן סיוע כספי לארגונים בעלי אופי קיצוני (ימני). והוא גם יחליט מהו ארגון קיצוני (ימני).

שרי מרץ, אבירי הליברליזם, עושים שימוש ברצח של יצחק רבין כדי להפוך את ישראל למדינת משטרה.

חקירת השב"כ

ועדת שמגר, שמונתה לחקירת נסיבות הירצחו של יצחק רבין ז"ל, תתחיל רק היום לשמוע את עדויותיהם של ראשי השב"כ, אבל ציד המכשפות כבר התחיל. לשווא עודדה לאה רבין את שומרי ראשו של בעלה, לשווא הביע שמעון פרס אמון מלא בשב"כ. ב"הארץ" מיום ו' כבר נרמז, כי יתכן שבשב"כ היו אנשים בעלי אוריינטציה ימנית, שלא התאמצו יותר על המידה לשמור על חיי ראש הממשלה. פרשת אוטובוס 300 חוזרת על עצמה. כאשר השב"כ נכשל, במעשה או במחדל, מסתערים עליו השמאלנים בשצף קצף, כמוצאים שלל רב.

מאז הרצח הפך השב"כ את ישראל למדינה במצור, בה שומרי הראש של המנהיגים סוגרים רחובות, חוסמים כניסות, משקיפים מהגגות, מרחיקים מצלמות, מחזיקים אצבע על ההדק. יתכן ואילו נהגו כך גם בעבר, רבין לא היה נרצח. אבל השאלה היא, אם יכול היה השב"כ לקיים, לאורך ימים, נורמות כאלה של בטחון, הנוגדות את אורח החיים במדינה חפשית?

אין בשאלה כזו כדי לחפות על הכישלון. אך צריך להניח לוועדת שמגר שתעשה את מלאכתה נאמנה. וכדאי גם לזכור, שדמורליזציה של השב"כ לא תועיל לבטחון המדינה ואישיה.

החזית הסורית

הנשיא אסד מאותת לשמעון פרס, שהוא מוכן לחדש את המו"מ על הגולן. על כך רמז שר החוץ האמריקני, וורן כריסטופר, בביקורו בטוקיו; לשם כך בא לארץ המתווך האמריקני דניס רוס; וכך ניתן לפרש את האופטימיות הזהירה שמביעים כלי התקשורת בסוריה. יותר מכל מעידה על כך פגישתו של רפיק ג'וג'תי, מבכירי משרד החוץ הסורי, עם המשנה למנכ"ל משרד החוץ, איתן בנצור בשבוע שעבר בבריסל – המפגש הסורי־ישראלי הראשון מאז נותקו השיחות.

אך גם אם אסד מעוניין בחידוש המגעים, וגם אם פרס מעוניין להגיע להסכם שלום עם סוריה, אין שמץ של סיכוי שהממשלה הנוכחית תזכה במשאל עם ברוב קולות לנסיגה מהגולן. די לו, לשמעון פרס, בעול הפלשתיני. הוא לא צריך ולא יכול להעמיס על עצמו גם את עולה של דמשק.

■ יוסף לפיד

ועדת שמגר יוצאת לדרך

מישהו קרא את דו"ח שמגר הקודם?

מאת שמואל מיטלמן

רצח ראש הממשלה יצחק רבין נחקר עכשיו על ידי ועדת חקירה ממלכתית, אבל עיקר מאפייניו, ויותר חשוב, דרכי הפעולה לאיתורו וסיכולו מבעוד מועד, הופיעו ברו"ח של ועדת חקירה ממלכתית אחרת. המשותף לשתי הוועדות, מלבד עיסוקן ברצח אידיאולוגי, הוא שבראשן ניצב נשיא בית המשפט העליון (אז בכהונתו וכיום בדימוס), השופט מאיר שמגר. האיש שיכול לעשות כבר דוקטורט על רוצחים אידיאולוגיים.

החוכמה שלאחר מעשה היא קלה, אבל ניתן לומר שאם ראשי האגפים בשב"כ ובמשטרה, היו טורחים ללמוד, ליישם ולהעתיק לזירתם את מימצאי והמלצות דו"ח ועדת שמגר על הטבח שביצע הרוצח הבודד ד"ר ברוך גולדשטיין במערת המכפלה, יש להניח כי היו מגדילים בהרבה את הסיכוי ללכוד את הרוצח, יגאל עמיר, בשלב זה או אחר, לפני שיבצע את זממו.

הקורא את דו"ח שמגר א', אינו יכול להשתחרר מההרגשה, שקו ברור עובר בינו לבין מושא חקירתה של ועדת שמגר ב'. צירו האפל כיום של רצח רבין, הוא הנגטיב של תמונת הרצח בחברון. פרקים שלמים בדו"ח שמגר א', כגון צפי והתרעות, היערכות מודיעינית, "הסתברות נמוכה" והגברת כוננות באתרים רגישים, ישימים בדו"ח שמגר ב'.

אפילו ראשי הפרקים בדו"ח שמגר א' "היערכות כוחות האבטחה", "הגעת הרוצח למערה", "הפיגוע", ועוד, מתאימים ככפפה לדו"ח שמגר ב'. צריך רק להחליף את גולדשטיין בעמיר, ואת מערת המכפלה בכיכר רבין. הנה מבחר סוגיות מדו"ח שמגר א', שהן מהותיות לשני מקרי הרצח ומעוררות חומר למחשבה:

1. השאלות. ראשית השאלות שתשאל ועדת שמגר ב', הן אותן ארבע שאלות שניסחה ועדת שמגר א':

א. מהם הנתונים אשר היו, ואשר ראוי שיהיו בפני מקבל ההחלטה (למנוע רצח פוליטי ובוודאי רצח של ראש ממשלה).

ב. מה היה האדם הסביר מסיק מהנתונים שהצטברו על סכנה כזו.

ג. מה היה תהליך קבלת ההחלטות (בשב"כ ובמשטרה), והאם במבחן נורמטיבי הוא היה תקין.

ד. כיצד יושם תהליך קבלת ההחלטות.

2. הצפי. תחזית והתרעה: ועדת שמגר א' קבעה כי זרועות הביטחון השונות לא חזו את הטבח במערת המכפלה וממילא לא התריעו עליו. היא קבעה שהיה צפי כללי בדבר קיום אפשרות של פיגוע קטלני נגד ערבים על ידי יהודים. דיונים בנושא זה התקיימו בדרגים בכירים בזרועות הביטחון. היו התרעות על כך, והיו התבטאויות של יהודים מחוגים קיצוניים, בעיקר אנשי "כך" ו"כהנא חי". ובהשאלה למקרה רבין, לא היתה כנראה לזרועות הביטחון תחזית קונקרטית לפיגוע קטלני נגד רבין. האם יש בכך דופי מודיעיני? רק אם המידע לפני מעשה היה מצביע על צעדים שראוי היה לנקוט, ושאילו ננקטו היו מביאים לכך שהרצח היה ניצפה מראש.

עם זה, היה, או צריך היה להיות, צפי כללי על קיום אפשרות פיגוע בראש הממשלה רבין. ההסתות, "רוצח", "בוגד", "מוסר", ההפגנות האלימות, לכידת מפגין שהתפרץ לעברו במכון וינגייט, המחלוקת החריפה בציבור על הסכם אוסלו ב', כל אלה חייבו, גם לפי דו"ח שמגר א', צפי כללי לקיום אפשרות פיגוע.

3. ההסתברות הנמוכה לסיכול הפיגוע. ועדת שמגר א' קבעה, כי ההיערכות אל מול מפגע בודד היא משימה קשה ביותר. האפשרויות להביא לסיכולו של הפיגוע, או למיתון פגיעתו הקטלנית, הן מצומצמות, כשמדובר במפגע בודד שאינו משתף איש בתוכניותיו ושחשיפת מידע כלשהו על זהותו והמקום והזמן שבהם יבחר לפעול, היא כמעט בלתי אפשרית.

משום כך, אפילו בתנאים בהם ההיערכות אל מול סכנת הפיגוע היא אופטימלית, ההסתברות לסיכולו או למיתונו, היא בדרך כלל קטנה. אולם מכך לא נובעת המסקנה שאפשר להתייחס למפגע הבודד כאל רע הכרחי שאין טעם להשקיע מ[illegible] ומשאבים בהיערכות נגדו.

4. ההיערכות המודיעינית. על ההיע[illegible] המודיעינית אל מול המפגע הבודד [illegible] מישורים. המישור האחד הוא המישור ה[illegible] שבו המטלה היא בניית מאגר מידע אמין, מעודכן ומלא ככל האפשר, אודות [illegible] הפוטנציאליים, מאפייניהם והנועותיהם.

5. הגברת הכוננות באתרים רגישים. [illegible] שמגר א' קבעה, כי כאשר קיים צפי כללי ל[illegible] קטלנית על ידי מפגע בודד, מן הנכון [illegible] שהאחראים ברשויות הביטחון יתנו דעתם ל[illegible] באילו אתרים תהיינה השלכות [illegible] מרחיקות לכת במיוחד. המקום שבו [illegible] המפגע הבודד, הוא כמעט בהגדרה נתון [illegible] לצפותו מראש, גם כאשר קיים צפי כללי ל[illegible]

לפיכך, האחראים על הביטחון חייבים [illegible] הדעת על פעולה מונעת מיוחדת באתרים [illegible] עליהם לדאוג לכוננות מוגברת שם. [illegible] עמיר, היתה כיכר מלכי ישראל אתר רגיש [illegible] הרצח. הכוננות באתר זה תוגברה [illegible] כשלים בתכנון, ביצוע ותיאום בשב"כ [illegible] למשטרה, הפכו את הגברת הכוננות [illegible]

6. הרמות והאיפיונים של המפגע. [illegible] א' עולה, כי קיים דימיון רב בדמות [illegible] בין הרופא ד"ר גולדשטיין, לסטודנט [illegible] יגאל עמיר, להוציא פעילות של [illegible] "כך" ותיקי חקירה שנפתחו נגדו בעבר.

ואלה התכונות שציינה ועדת שמגר [illegible] ההולמות כל כך את יגאל עמיר:

1. המפגע היה בעל דיעות פוליטיות [illegible] קיצוניות, הן בתחום הדת והן [illegible] האידיאולוגי־מדיני.

2. בעיני רבים לא התיישבה דמותו [illegible] שנצטיירה בעיני הציבור, עם מה שהתגלה [illegible] עקב ביצוע מעשה הרצח. האיש תואר, [illegible] כעמיר, על ידי אלה שהכירוהו כבנ[illegible] אהוד, מצטיין בלימודיו, שקט ונוח [illegible] הגון, לויאלי, אידיאליסט, טוב לב, [illegible]

3. לפי השקפתו, המטרה והשליחות [illegible] לעצמו, מקדשות את האמצעים [illegible] מעצור. קנאותו לא הכירה בעליונות [illegible] במרותן המוחלטת של רשויות המדינה [illegible]

4. הוא ראה עצמו כשליח של [illegible] המצווה לפעול על פי רצון הבורא.

5. התגבש אצלו בכלל הנראה [illegible] מעשה חריג בחומרתו ובקיצוניותו [illegible] התהליך המדיני, בו ראה סכנה [illegible]

6. יחד עם היסחפותו של המפגע, [illegible] אמנם בגולדשטיין) אך הדברים [illegible] הרצחני שהניע אותו, הוא פעל על [illegible] מדוקדק ומתוחכם ותוך לימוד [illegible] הפעולה.

7. מסכמת ועדת שמגר א': [illegible] משכיל ומסור למקצועו [illegible] וקיצוניות ללא מידה ושיעור [illegible] עכבות מוסריות, ולא נרתע ממעשה [illegible] בלתי אנושי של פגיעה במתפללים [illegible] שלנו, פגע בגבו של ראש ממשלה.

קריאה במסקנות ועדת שמגר הקודמת בעניין טבח המתפללים במערת המכפלה בידי ברוך גולדשטיין, מעלה מסקנה מצמררת: הוועדה הגדירה מנין יצמח הרוצח הבא וכיצד יש להיערך לקראתו. אם מסקנותיה היו מיושמות, גדולים היו הסיכויים ללכוד את יגאל עמיר בזמן. מישהו קרא בכלל את הדו"ח הזה?

מעריב בהנהלה למיזוגה ת"א

עיתון בשידור חי

ערב ראיונות ורב-שיח בנושא:

העיתונות לאחר רצח רבין: איך מתמודדים עם האלימות?

משתתפים:

■ עמוס רגב, ראש מערכת החדשות
■ בילי מוסקונה לרמן, כתבת מוספים
■ עודד גרנות, ראש דסק המזרח התיכון
■ שלום ירושלמי, פרשן פוליטי

מנחה: אבי בטלהיים, עורך מוסף שבת

האירוע יתקיים ביום ג', 21.11.95 בשעה 19:00, באולם 63, קומה ב', קמפוס ת"א.
טלפונים: אג' הסטודנטים - 6902095, 6990684.

במבצע יחולקו עיתוני מעריב ודחוני AK

יותר מעניין לקרוא מעריב

קרן אזרחית למילגות

מודיעה בזה על חלוקת 20 מילגות שנתיות בסכום של – 5,000 ש"ח כל אחת לסטודנטים תלומדים לתואר ראשון ושני במוסד להשכלה גבוהה באחד מן התחומים דלהלן:

א. כלכלה;
ב. מינהל עסקים;
ג. מקצועות טכנולוגיים אשר לדעת הקרן נחוצים לקידום כלכלת ישראל.

המילגות תחולקנה לסטודנטים אשר על-פי שיקול דעתה המוחלט של ועדת המילגות של הקרן זקוקים לסיוע כלכלי ועשויים להגיע להישגים אקדמיים באחד התחומים דלעיל.
בפניית יצויין: שם מלא, כתובת, מס' טלפון ואישור האוניברסיטה על לימודים מן המניין בשנת הלימודים תשנ"ו.

את הפניות יש לשלוח עד יום 20.12.95 אל:
קרן אזרחית למילגות, ת.ד. 16528, תל-אביב.

לפונים יישלח "טופס בקשה" שבו יפרטו את הנתונים על המצב הכלכלי והמשפחתי, על הלימודים ועל הציונים.

מחדל באבטחה, או גם כשל מודיעיני?

הממשלה הטילה על ועדת שמגר לבחון לא רק את היערכות האבטחה לקראת העצרת, אלא גם את ההיערכות המודיעינית. במילים אחרות: לברר האם ניתן היה למנוע את הרצח, עוד לפני שהגיע יגאל עמיר לכיכר במוצ"ש. כ', ראש השב"כ, ד', מי שהיה ראש אגף אבטחה וב', מי שהיה ראש היחידה לאבטחת אישים, הם שלושת הראשונים שיתייצבו היום בפני הוועדה

מאת עודד גרנות

שבועיים אחרי הרצח בכיכר מתכנסת היום ועדת שמגר ליום ראשון של דיונים. כ', ראש השב"כ, ד', שהיה ראש אגף האבטחה בשעת העצרת וב', מי שהיה ראש היחידה לאבטחת אישים בשירות הביטחון הכללי, הם שלושת הראשונים, שנקראו להתייצב בפניה בירושלים.

כל השלושה, אפשר להניח, נמצאים במצב רוח קשה, אבל מצבם של ד' וב' שונה במקצת ממצבו של ראש השב"כ. ועדת חקירה פנימית שמינה ראש השב"כ מיד אחרי הרצח, המליצה, כזכור, להסיק מסקנות כלפי שניהם. ד' מיהר להגיש את התפטרותו, וב' הועבר מתפקידו. שניהם, אגב, מתכננים כעת לצאת לשנת לימודים באוניברסיטה. יחסית, יש לשניים, שכבר נענשו, זמן פנוי להיוועץ בעורכי דין.

ראש השב"כ הוא היחיד מבין השלושה שממשיך לשאת באחריות מעילה לניהול השירות בשעה הקשה שאחרי הרצח. את זמנו הלחוץ הוא צריך לחלק בין הכנות להופעה בפני הוועדה, לבין סיכול תגובת נקם אפשרית של הג'יהאד האיסלמי על רצח פתחי שקאקי ועקירת שורשי הג'יהאד היהודי אחרי רצח רבין. משימה לא קלה.

מחדל האבטחה בעצרת הוא אחד הנושאים העיקריים שתבדוק ועדת שמגר. היא תברר, למשל, אם נעשתה הערכת מצב לפני האירוע ואם זו הביאה בחשבון את איומי הימין הקיצוני לפגוע בראש הממשלה. מי הכין את פקודת המבצע של האבטחה ואיזה תידרוך קיבלו המאבטחים.

היא תשאל עד כמה פעלו המאבטחים ודרגי הפיקוד בשטח בהתאם, או בניגוד לנהלים ולתורת האבטחה. האם נערך תיאום מסודר בין כוחות המשטרה לבין מאבטחי השב"כ, ומי נושא באחריות לכך שאיזור החנייה של מכונית ראש הממשלה לא היה "נקי" מקהל.

אילו הוגבלה עבודתה של ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת מחדל האבטחה בלבד, יתכן שהיתה סומכת את ידיה על ממצאי הוועדה הפנימית בשירות, שהצביעה על "כשל תכנוני ומבצעי" באבטחת האירוע. אולי אפילו היתה חולקת שבחים לראש השב"כ על אומץ ליבו ועל המהירות שבה פעל לישום מסקנות הוועדה הפנימית והדחת ארבעה מן הבכירים, כולל ד' וב'.

אבל הממשלה, בעיקר ביוזמתו של השר יוסי שריד, הטילה על ועדת שמגר לבחון לא רק את היערכות האבטחה לקראת העצרת, אלא גם את ההיערכות המודיעינית. ובמילים אחרות: לברר האם ניתן היה למנוע את הרצח, עוד לפני שהגיע יגאל עמיר לכיכר במוצאי שבת.

השאלות שצריך לשאול בהקשר הזה הן, למשל, אלו התרעות מודיעיניות היו בידי השב"כ לגבי כוונות של גורמים קיצוניים במיגזר היהודי לרצוח את ראש הממשלה ומה נעשה עם ההתרעות הללו. מי מן הגורמים בדרג המדיני, במשטרה, במשרד המשפטים קיבל דיווח על האיומים הללו. איזה משקל ייחסו חוקרים בתוך השב"כ לאיומי הרצח, וכמובן, מה היה היקף הפריסה והחדירה המודיעינית של השב"כ בתוך המיגזר היהודי הקיצוני ערב הרצח.

סיפורו של שלומי הלוי, שניסה להזהיר מפני מזימת הרצח של יגאל עמיר, מצביע, לכאורה, גם על כשל מודיעיני. "דסקאי טוב ומתוחכם בשירות הביטחון לא היה מזלזל בסיפור כזה ותובע למצות את חקירתו של הלוי עד לגילוי האמת", אומר אחד מבכירי השירות לשעבר, "ואם היו מתייחסים ברצינות לסיפור הזה, יתכן שאפשר היה למנוע את הרצח".

והוועדה תשמע גם את עדותו של הרב בני אלון, שמתעקש כי השב"כ הפעיל את אבישי רביב וארגון אי"ל, וליגאל עמיר היו כמה חברים בארגון הזה.

בכירים לשעבר בשירות הביטחון הכללי סבורים, כי אם ועדת שמגר תגיע למסקנה כי השב"כ נושא באחריות לא רק למחדל באבטחה, אלא גם לכשל המודיעיני, "ראש השב"כ בצרות". כ' נחשב למומחה במגזר היהודי הקיצוני. האירוניה היא בכך שעם כניסתו לתפקיד לפני חודשים אחרים, השקיע את עצמו בלימוד התחום הערבי שהיה פחות בקיא בו, אבל השב"כ כשל דווקא בתחום התמחותו של הראש.

לוועדת שמגר יש מנדט לבדוק גם את תיפקודה של המשטרה ושל גורמים אחרים שאולי היו מודעים לסכנה, אבל לא פעלו כפי שצריך. אבל אין חולקים על כך שהשב"כ היום, בדיוק כמו חיל המודיעין של צה"ל במלחמת יום הכיפורים, נמצא בעין הסערה.

רצח ראש הממשלה הוא טראומה לאומית, כמו מלחמת יום הכיפורים. ועדת אגרנט שמונתה אז לחקור את סיבות הכישלון המודיעיני, הצביעה על קיומה של "קונספציה" שגויה במודיעין. ההערכה כי מצרים לא מוכנה להתקפה על ישראל הצליחה "לגבור" על כל הסימנים המעידים שהיו בשטח והצביעו על ההיפך הגמור. גם ועדת שמגר תנסה לקבוע אם לא היתה גם כאן תפיסה מוטעית: הערכה כי למרות ההתרעות והאיומים, לא יתכן שיהודי יכוון אקדח אל ראש הממשלה.

הבית ברחוב אחד העם 20

מאת יהודה גולן

ביום שישי בשעות הבוקר עצר ג'יפ ה"דיסקברי" הלבן של מפקד משטרת ירושלים, ניצב אריה עמית, ברחוב אחד העם 20 בשכונת רחביה השקטה. מפקד המחוז ירד מרכבו חצה את הכביש ונכנס לחצר הבית, שם כבר עסקו אנשי ביטחון ואבטחה, [illegible] לקראת תחילת הדיונים של ועדת החקירה הממלכתית בעניין רצח יצחק רבין.

"בית שלום", כך נקרא בית האבן [illegible]

"בית שלום". פה תחל היום הוועדה לפעול [illegible]

קרן מפעל הפיס ע"ש מיכאל לנדאו

קרן מפעל הפיס ע"ש מיכאל לנדאו שמחה לברך את הזוכים, בפרסי מחקר לשנת תשנ"ו – 1995.

בתחום הפיזיקה

1. ד"ר *דורון כהן* מהטכניון,
נושא העבודה: "השפעת הסביבה על לוקאליזציה במערכות שהן כאוטיות בגבול הקלאסי".
2. ד"ר *אורי ירון* מהאוניברסיטה העברית בירושלים,
נושא העבודה: "מגנטיות ומוליכות-על בתרכובות מוליכות-על בטמפרטורות גבוהות".
3. ד"ר *עדי שטרן* מאוניברסיטת ת"א,
נושא העבודה: "התאבכות ואבדן פאזה במערכות מזוסקופיות".
4. ד"ר *ערן קפלן* ממדרשת פיינברג,
נושא העבודה: "יצירה, יציבות ובחירת תכניות בהסעת ריילי-בנרד בתערובות בינריות".
5. ד"ר *מיכאל אברהם* מאוניברסיטת בר-אילן,
נושא המחקר: "השפעת אינטראקציות על תופעות תובלה במערכות מזוסקופיות".

בתחום מדעי המדינה

6. ד"ר *אוריה פורמן* מהאוניברסיטה העברית בירושלים,
נושא העבודה: "המחשבה החברתית באיסלאם הבלתי מימסדי בן זמננו".

טקס חלוקת הפרסים יתקיים ביום שני כ"ז בחשון תשנ"ו 20.11.95, בשעה 17:00 בבית מפעל הפיס, רחוב הקסמן 3 תל-אביב (קומה ח').

גדעון גדות
יו"ר הדירקטוריון

דעות בעקבות רצח רבין

מירב גרי

עד הרגע ההוא

מכתב לחוזרים בתשובה, ללומדי הקבלה ולכל המתבטים בשיינקין ובעיר כולה

לפני הרבה מאוד שנים, (20 שנה בדיוק) נטשתי כמה חברים טובים מאוד באמצע הדרך, באמצע תהליך של גילוי עצמי ושחרור גדול, ובבחירה אינסטינקטיבית לחלוטין, מתוך תחושת חולשה וכישלון, ברחתי מרכס הקדושה, דרך החזרה בתשובה, ומירושלים.

במשך עשרים השנים שחלפו התמודדתי עם האשמה, תחושת הבגידה, ובעיקר עם הפחד מהעונש הנורא שהאדם אמור לקבל כתוצאה מפגיעה בחברו. אפילו ביקשתי סליחה. בריחתי אז מירושלים היתה כל־כך מהירה, כל כך לא מרסברת ונעשתה תוך כדי פגיעה קשה באנשים שאהבו אותי. כל חיי מאז לוו בתחושה שבעצם אני נענשת יום יום על הבחירה שעשיתי אז, ובמלחמות של היום־יום תהיתי מדי פעם, ברגעים הקשים כמובן, האם בחירתי היתה נכונה.

חברי החליטו, בתחילה אפילו מתוך בחירה רציונלית, להאמין באלוהי ישראל. נכון יותר

אלוהים לא ישמור עליכם, אל תתמסרו לאף אחד. שימרו על עצמכם

לומר, שהם החליטו לקיים מצוות וקיוו שהאמונה כבר תגיע. תוך זמן לא ארוך הם כבר נראו בני המקום, נטמעו לגמרי, אולי גם בגלל עברם בתיאטרון שנתן להם יכולת הזדהות וכישרון היטמעות בדמותם החדשה. הם נישאו, ילדו ילדים רבים, והתמודדו עם קשיי החיים, כמו כל אחד מאיתנו החילונים, אבל תמיד עם רשת בטחון כזאת שהאמונה הדתית נתנה להם.

עשרים שנה קינאתי בהם קינאה גדולה. על משפחותיהם הגדולות, עשרות ילדיהם, על חוסר חומרנותם, והעובדה שהם חיים על פי עקרונותיהם. ועל חייהם המוגנים כל־כך. עד הרצח. עד הרגע ההוא שבחור מאמין, עם כיפה שחורה על ראשו (לא סרוגה), החליט שאדמה קודמת לחיי אדם.

עשרים שנה האמנתי, שבחירתם של חברי שהיתה תמימה ומלאת כוונות טובות, שומרת עליהם ומעניקה להם מסגרת שלמה ובריאה. דווקא להם, שבאמת הזדקקו למסגרת כזאת בגלל היותם רגישים ופגיעים יותר מכולנו שהתברגנו כל כך מאז "שנות השבעים" הסוערות. והיום, אחרי הרצח המפחיד הזה, אני חוששת להם.

היו סימנים מוקדמים בשנים האחרונות. החל ברצון שהביע חבר אחד לעבור לגור בשכונה חרדית בשטחים, דרך משפט שנאמר דרך אגב: "אי אפשר שלא להבין קצת את ד"ר ברוך גולדשטיין" ובעיקר יחסם הנורא ל"גויים" כשבשנים האחרונות מושג "הגויים" התחלף במלה "ערבים".

וזה היה תהליך טבעי. מין אמונה שמתגנבת עליך. אולי כדרכם של חוזרים בתשובה, פרוש קיצוני מרי, שכך דרכם של חוזרים בתשובה: להקצין, לקחת את הדברים לקיצוניות שלהם. אבל הכל נעשה בליווי הרבנים. חברי לא עשו צעד אחד בלי להתייעץ עם הרבנים שלהם. כולל מעשים כמו איסור על הבעל לשעבר, הגוי, לראות את ילדיו שחזרו בתשובה עם אמם, שמא יתבלבל עליהם עולמם הרך.

מהיחס לגויים, דרך היחס לערבים, עד היחס לראשי ממשלות, עובר קו אחד בלבד. והוא תחושת העליונות שהם חשים בגלל בחירתם באלוהים. וכמו שאז, כשעזבתי אותם, הם טענו באוזני שאני אגיע לגהינום, כך גם היום. הם משוכנעים שדרכי כולנו, החילונים, מובילות אותנו לגהינום ולכן חובתם לעצור את עם ישראל וגם במחיר חיי אדם.

וסוף סוף הבנתי ממה ברחתי. ממה הצלתי את נפשי. בחרתי "בחול", לא "בקודש". בחרתי בחוסר הבטחון, בחוסר הידיעה המוחלטת. בחרתי בעצמי. ועשרים השנים שעברו לימדו אותי יותר ויותר להעריך חיים של אדם, כל אדם. הם למדו לאהוב את אלוהים ואת אדמת ישראל יותר ויותר, אבל אותנו פחות ופחות.

אתם, שיושבים ולומדים תורה שם ב"שינקין", ואולי מזועזעים היום ואומרים לעצמכם שלכם זה לא יכול היה לקרות, אל תהיו בטוחים. בחנו את הקו הישר הזה. ואל תהיו בטוחים. כאף אחד. זה קרה, כי זה חייב היה לקרות. אתם בדרך לסביבה שאירועים כאלה קורים בה. אצלנו, בתל־אביב "החוטאת", הקשה והאכזרית, חיי בן אדם, ואפילו ראש ממשלה, הם החשובים יותר מכל. להרוג לשם רעיון? לא בעולמנו, על אף הסתירות שבו וחוסר הוראות הנצחי שבמהות קיומו. "אלוהים" לא ישמור עליכם, אל תתמסרו לאף אחד. שימרו על עצמכם.

אורי גורדון

שעת המנהיגים

מנהיגות אמת נבחנת בעת מצוקה. כאשר ליקוי מאורות הופך את הציבור הרחב לסומא שאיבד את דרכו – צריך המנהיג להאיר לו את הנתיב הנכון ללכת בו, להפוך את מערבולת אי־הבטחון לנתיב ברור המוליך אל הבטחון הקיומי, אל היעד הנכון.

אנו חיים עתה בעת מצוקה. כל מה שהיה יציב, ברור ונוסך בטחון בחיינו כאומה – התערער עם הרצח של יצחק רבין. לכן, זו שעתה של המנהיגות.

הקרע העמוק בעם, שאיפיין את עידן האלימות המילולית שלפני הרצח – עדיין קיים. תפקידו של המנהיג לאחות את הקרע ולרפא את הפצע העמוק, לנחם את האבלים, למצוא נתיב חדש. הנתיב הזה חייב להיות באיחוד העם, בחידוש הברית ההיסטורית בין הציונות שהקימה את המדינה לבין היהדות הדתית־ציונית שהיתה חלק חשוב ומהותי מהקמת המדינה, בפיתוחה וביצורה.

האירוניה של הגורל היא, שדווקא יצחק רבין, מנצח מלחמת ששת הימים שהחזירה אותנו אל "נחלת אבותינו", הוא זה שמעשהו הוליך, ללא כוונה, להתנתקות של המפד"ל מהברית ההיסטורית עם תנועת העבודה. הניתוק הזה סייע, מאוחר יותר, לכך שבערוגות הנאות של הציונות הדתית צמח הנטע הזר בדמותו של הרוצח שהאמין כי אדמת ארץ הקודש "המשוחררת" חשובה יותר מהערך של קדושת חיי אדם.

מותו של יצחק רבין ראוי שיהיה תמרור אזהרה לגבי המפד"ל, תמרור המורה כי זה הזמן הנכון להחזיר את המפד"ל אל נתיב השיתוף, העשיה, הנשיאה המשותפת בעול של קיום המדינה.

מעל במה זו אני קורא לראשי המפד"ל: זו העת לצעד מנהיגותי אמיץ, צעד מורה דרך. למרות הקשיים, על אף כל המשקעים, חובתכם – לעצמכם ולנו – לחזור ולהקים את הברית ההיסטורית שפרחה בימי השיתוף. אתם זקוקים לאומץ לב ולעימות בתוככם, עליכם להוקיע מקירבכם גידולי פרא מסמרי שיער, ולשוב ולהיות גשר וקשר בין דתיים וחילוניים בעם ובמדינה.

עם ישראל הנבוך זקוק להנחיה מנהיגותית למען החזרת השפיות והתבונה הבונה.

הדלת פתוחה, צריך רק צעד אמיץ אחד.

יואב כספי

ופתאום הכיכר שוב ריקה

ופתאום הכיכר שוב ריקה. בהתחלה הם הציפו אותה בנרות, בפרחים, בנערים בוכים. הם ישבו עם גיטרה במעגל וניגנו את 'לנצח אחי'. הם ציירו על הקיר סיסמאות והבטיחו לעולם לא לשכוח. הם באו בהמוניהם והפיצו אור גדול שהקהה, מעט, את הכאב העצום. הם שרו שירי שלום ואהבה שחיפו, מעט, על הרצון הטבעי שלנו לכעוס ולנקום. הם אפילו נתנו ללאה מעט תקווה, שהנה נולדה לה תנועה חדשה. ושמהיום, שוב דבר כבר לא יהיה כשהיה.

הגשם כיבה את שרידי הנרות. הרוח סילקה את הפרחים הנובלים. מישהו שטף את כתמי הדם

ופתאום הכיכר שוב ריקה. הגשם כיבה את שרידי הנרות. הרוח סילקה את הפרחים הנובלים. עובדי הנקיון אספו את כרזות הזיכרון. מישהו שטף את כתמי הדם. אפילו לעצרת הגדולה, הגדולה בתולדות המדינה, כבר לא נותר זכר. ליד המקום שבו זה קרה, עוברים אנשים טרודים, בצעדים מהירים, בדרך לבנק, לבית הקפה, לעבודה. רק מעטים מרימים את הראש אל השלט הקטן, שמסתתר בפינת הרחוב, ומכריז – כיכר יצחק רבין.

ופתאום הכיכר שוב ריקה. בכנסת שוב מתווכחים. ימין נגד שמאל ושמאל נגד ימין. הפוליטיקאים כבר רבים, מי יקבל את התיק הזה ומי לעומת זאת יזכה בתיק הבא. לטלוויזיה חזרו הפרסומות, הקומדי סטור, השעשועונים – ובעיקר הפרסים. בעיתונים שוב יש מדורי ספורט מורחבים, מי ניצח את מי – ומי ראשון בטבלה, וברדיו, בלי משים, שוב כולנו שומעים גם, ואולי בעיקר, שירים שמחים.

ופתאום הכיכר שוב ריקה. חשבון הנפש של הימין היה כלא היה. ברחובות ירושלים שוב כותבים סיסמאות נאצה. בהר הרצל תופסים עוד ים שאת הקבר, במקום לבקר, ניסו בצורה אחרת מה לחלל. בהתנחלויות כבר מזמן הפסיקו לספור את גילויי השימחה. ואפילו בצה"ל נמצאו סימנים לצהלה המבישה.

ופתאום הכיכר שוב ריקה. בשב"כ ובמשטרה מזהירים שזו לא ההתנקשות האחרונה. הרמטכ"ל אומר שאיש לא יודע אם כבר היום אין לנו, בתוך הצבא, עוד יגאל עמירים. פרס, ראש הממשלה החדש, לובש שכפ"ץ, לא זז בלי ארבעה שומרים חמושים ועדיין חושש לחייו. ואפילו על הרב יואל בן־נון, מהתנחלות עפרה, כבר יש שמירה הדוקה.

ופתאום הכיכר שוב ריקה. רק שבועיים עברו ואין זכר לאיש. הכל בדיוק כמו שהיה. עצוב, אבל זו האמת, שום דבר, בעצם, לא השתנה. והכיכר, שבה הנורא מכל אירע, הכיכר הזו שוב ריקה.

פרופ' יהודה לפידות

די להסתה

מאז הרצח הנתעב של ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל, אנו עדים להסתה פרועה של ראשי השמאל נגד הימין בישראל. יש כאן נסיון לדהלגיטימציה של ציבור שלם המואשם באחריות לרצח הנורא. הסתה זו היא המשך של התנהגות חברי כנסת מן השמאל (כמו: עוזי ברעם, יוסי שריד, שולמית אלוני, יאיר צבן ואחרים), אשר בהיותם באופוזיציה כינו את ראש הממשלה דאז, מנחם בגין ז"ל, בשם "רוצח ילדים" ואת שר הבטחון דאז, אריאל שרון, בשם "טרוריסט". בהתקפה הכוללנית נגד מחצית העם נשמעת גם הטענה כי כל מעשי הרצח הפוליטיים בארץ נעשו בידי הימין. אין שקר גדול מזה.

הרצח הפוליטי הראשון ביישוב היהודי המתחדש בארץ־ישראל נעשה על־ידי השמאל דווקא. היה זה בשנת 1924, כאשר ד"ר יעקב דהאן הוצא להורג בגלל מאמריו האנטי ציוניים. הרצח הפוליטי השני בוצע בקיץ 1939, כאשר השמאל ניצל סכסוך על מחסני נשק בין ההגנה והאצ"ל כדי לחסל את פלוגת בית"ר בהרצליה, הגם שהיה ידוע כי לפלוגה לא היה כל קשר לסכסוך. מאות מאנשי השמאל התנפלו על אנשי פלוגת בית"ר וכתוצאה מן המהלומות נהרג אליהו שלומי ועשרות נפצעו.

ב־1944 התקיים דיון בוועדה הפוליטית של מפא"י בדבר הדרכים שיש לנקוט כדי להפסיק את פעולות האצ"ל נגד השלטון הבריטי. באותה ישיבה תבעה גולדה מאיר להפעיל כוח כדי לחסל את האצ"ל. לשאלת בן־גוריון "האם לחסל זאת אומרת להשמיד אנשים?" ענתה גולדה מאיר "טוב, גם להשמיד אנשים". עשרות חברי אצ"ל נחטפו ועונו על־ידי השמאל. בהם היה גם ידידיה סגל, שנחטף בחיפה וגופתו נמצאה כעבור מספר ימים ליד כפר ערבי לא רחוק ממקום מעצרו. ידועה גם פרשת האוניה "אלטלנה". מעדות חדשה מתברר, כי לאחר שפגז "התותח הקדוש" פגע באוניה, נפוצה ידיעה בקרב אנשי הפלמ"ח שחיו על החוף, כי מנחם בגין נמצא אף הוא על האוניה. בתגובה, פתחו אנשי הפלמ"ח באש עזה מכל כלי הנשק שהיו בידיהם. כתוצאה מן הירי נהרגו ונפצעו עשרות מאנשי הימין.

יש להפסיק מיד את ההסתה מן הימין ומן השמאל כאחד ולהחזיר את השפיות לעם ישראל. חובה עלינו לקיים ויכוח פוליטי ענייני, ואל לה לממשלה לנסות לסתום את פיות האופוזיציה בטענה של שמירת הבטחון והסדר הציבורי.

אמנון שמוש

נוער רבין

נשפכו דמעות כמו שלא נשפכו מעולם. נשפכו מלים. עת לעבור מבכי, דיבורים ושירים למעשים. נוער הכיכר, הקבר והבית מצפה: שימו עלינו מצוות!

אני מציע לחניכים, למדריכים ולהנהגות של הנוער העובד והלומד, של המחנות העולים ושל השומר הצעיר – להתאחד ולהתחדש תחת השם "נוער רבין" או "נוערבין". שימו לב כמה השמות של כל התנועות מסורבלים וארכאיים: נחלת העבר, שלא לומר מחלוקת העבר. נוער דרככו להסתכל קדימה. נוער רבין פניו לעתיד. הוא ישפיע על העתיד, כפי שתנועות הנוער עשו פעם. ואם ההנהגות יהססו – אני קורא לנוער לנער אותן ולעורר אותן מתרדמתן.

אני מציע התכנסויות והתייעצויות מיה לחוד וביחד. וביום השלושים לצאת בהצהרת כוונות. תנועה אחת ופניה לעתיד, מחוייבת להמשיך בדרך שהתווה והתחיל רבין.

בשלב השני צריך לבוא בדברים עם תנועות נוער ציוניות חלוציות בתפוצות, כמו הבונים ודרור ויהודה הצעיר ועוד הרבה תנועות של שמות שונים ומשונים – כולם נחלת העבר – ולהציע גם להן להיקרא "נוער רבין", לעלות לארץ ולהירתם להגשמת מורשתו.

בנצור מרגיע את הסורי

מאת בן כספית

לקראת ועידת ברצלונה שתתקיים בסוף החודש, נפגש איתן בנצור, המשנה למנכ"ל משרד החוץ, עם ד"ר רפיק ג'וג'תי, ראש המחלקה המדינית במשרד החוץ הסורי. זה לא הלך בקלות. הסורים כבר הרבה זמן תוקעים את המשך המו"מ, אבל בנצור, והכסף הרב שהמדינות אמורות לקבל בוועידה בברצלונה, גרמו לקרח להישבר. "זו בהחלט התקדמות משמעותית", אומר בנצור

איתן בנצור, המשנה למנכ"ל משרד החוץ, ניסה לשמור על איפוק. "כן, זו בהחלט התקדמות משמעותית, פגישה חשובה מאוד", אישר, אבל לא שש לנדב פרטים. בשבוע שעבר מצא בנצור את עצמו בחדר אחד עם ראש המחלקה המדינית במשרד החוץ הסורי, ד"ר רפיק ג'וג'תי. פגישה ראשונה, בארבע עיניים, בין פקיד ישראלי בכיר לפקיד סורי בכיר, מאז הפסקת המו"מ בוושינגטון בין שתי המדינות. עובדה חשובה נוספת: הפגישה נערכה בידיעתו ואישורו של שר החוץ הסורי פארוק א־שרע, ולפיכך גם בידיעתו ואישורו של חאפז אסד.

המקום: בריסל. האירוע: פגישת הכנה לקראת ועידת ברצלונה. המשתתפים: נציגי 12 מדינות אגן הים התיכון, ובתוכם נציגי ישראל בראשות איתן בנצור, נציגי סוריה ונציגי לבנון. הרקע: ב־27 בחודש תיפתח ועידת ברצלונה. יומיים של דיונים בין מדינות אגן הים התיכון לבין עצמן, ובינן לבין האיחוד האירופי. ההפתעה: השתתפותן של סוריה ולבנון, למרות ההשתתפות הישראלית.

הסיבה: כסף. לוועידה יהיה חלק כלכלי וחלק מדיני־הצהרתי. בכל הקשור לכלכלה, יידונו שם פרויקטים משותפים בענפי תיירות, תעשיה ומסחר, וחשוב יותר, יחולק שם כסף. הרבה מאוד כסף. 6.1 מיליארד דולר, מתנת האיחוד האירופי, יחולקו בין 12 מדינות הים התיכון (11 מדינות כולל הרשות הפלשתינית). ועל הכסף הזה סוריה, וגם לבנון, אינן יכולות, במצב הדברים הנוכחי, לוותר.

לקראת ועידת ברצלונה נקבעו שלושה מפגשים מקדימים בין נציגי המדינות המשתתפות. במפגשים אלו אמורים היו הנציגים להכין את הוועידה, את הצגת הפרויקטים, וכן את ההצהרה המדינית שתפורסם בסיומה ואמורה לצאת על דעת כל המדינות המשתתפות.

אכן, בעיה. הצהרה מדינית משותפת לישראל, סוריה ולבנון? לא כל־כך מהר, אמרו הסורים. במשך שלושת המפגשים המקדימים מיררו הנציגים הסורים לא רק את חיי הישראלים, אלא את חיי שאר המשתתפים. הסורים שצפו וקצפו כמעט על כולם. על מדינות ערביות אחרות, על האירופים (ובמיוחד על הספרדים, שנציגם יעמוד בראש הוועידה), על כל העולם.

בשני המפגשים הראשונים, שנערכו ביולי ובספטמבר, הצליח איתן בנצור לעמוד, איכשהו, בפרץ, ולהילחם ביוזמות סוריות מזדמנות בהצלחה. הפעם, הגדישו הסורים את הסאה. אפילו הנציג הספרדי נואש מהם. בשלב מסוים נשמע הספרדי אומר משהו כמו "נמאסו עלי כבר הסורים האלה לגמרי, הגיע הזמן להפגיש אותם עם הישראלים ולגמור את הסיפור".

בנצור, אגב, לא שמע את הדברים הללו. "לא ידוע לי שהוא אמר דבר כזה", אמר לי בנצור ביום חמישי. אמר או לא אמר, הספרדי עשה. לקח את ד"ר רפיק ג'וג'תי, ראש המשלחת הסורית, נטל את איתן בנצור, הראש הישראלי, ושם אותם בחדר אחד.

האמת היא, שזה לא היה קל כל כך. כשנודע על יוזמת הספרדי להפגיש בין נציגי ישראל וסוריה, מיהר ג'וג'תי להתקשר לדמשק ולבקש אישור רשמי. ההמתנה לאישור היתה מורטת עצבים. בנצור לא תלה בה תקוות רבות, אולם לבסוף היא הגיעה.

חלקה הראשון של הפגישה התקיים בנוכחות המתורגמן הספרדי. "בהתחלה הוא היה איתנו", משחזר בנצור, "אבל בשלב מסוים הלך". וכך נותרו השניים לבדם, בחדר ישיבות קטן במלון בבריסל, ושוחחו.

ג'וג'תי, אגב, הוא ראש האגף המדיני במשרד החוץ הסורי, נחשב למקורבו של שר החוץ פארוק א־שרע ומקובל על הנשיא אסד. בעבר היה השגריר הסורי בוושינגטון. בנצור זכור ממאבקו על תפקיד מנכ"ל משרד החוץ, מאבק בו הפסיד לאורי סביר, מיוזמותיו בנושא הצפון קווייאני ומפעילותו הדיפלומטית השקטה, והפוריה מאוד בדרך כלל, בכל הקשור למדיניות החוץ הישראלית בצפון אמריקה.

כעת היה עליו להתמודד, בארבע עיניים, מול הנוקשות הסורית. הסורים העלו שורה ארוכה של דרישות, אותן התעקשו לכלול בהצהרת הסיכום של ועידת ברצלונה, כמו למשל קריאה חד משמעית לישראל לסגת מכל האדמות הכבושות, מבלי לאזכר את השלום ואופיו, או הקביעה כי פעילות החיזבאללה אינה פעילות טרור אלא מלחמת חופש הכלולה ב"זכות ההתנגדות" הטבעית של עם נכבש.

"השיחה היתה עניינית ובאווירה טובה", מספר בנצור. הוא לחץ את ידו של ג'וג'תי בתחילתה ובסופה. השניים הצליחו לגשר על כמה חילוקי דעות. לבסוף נותרה רק התביעה הסורית לכלול בהצהרת הסיכום את החלטת מועצת הביטחון 425 (הקוראת לישראל לסגת מלבנון ללא דיחוי) ואת הקביעה בדבר "זכות ההתנגדות".

בנצור מספר שנקבע מועד להמשך למגעים. קרוב לוודאי שהכוונה לפגישת ההכנה האחרונה, שתתקיים ב־26 בחודש, יום לפני פתיחת ועידת ברצלונה. לא מן הנמנע שבמפגש זה תתקיים התוועדות נוספת בין בנצור לעמיתו הסורי. לא מן הנמנע שהשניים יגיעו לנוסחת סיכום מקובלת על שני הצדדים. ולפיכך, לא מן הנמנע שיום אחר־כך, בוועידת ברצלונה עצמה, ימצאו את עצמם שני שרי החוץ, הישראלי והסורי, בחדר אחד, ואולי אף בארבע עיניים.

פגישת בנצור־ג'וג'תי אינה האיתות החיובי היחיד מכיוון סוריה. בימים האחרונים נאספו במשרד החוץ בירושלים התבטאויות סוריות חיוביות לא מעטות. לשיא הגיעו הדברים במאמר פרשנות שהתפרסם בעיתון "סיריה טיימס", בו זכה שמעון פרס לשבחים דוגמתם לא קיבל מעולם בעיתון סורי.

"פרס", נכתב שם, "הוא מדינאי הפועל לטווח הארוך ושואף לשנות את פני ההיסטוריה". בהשוואה בין פרס לרבין, העדיף הפרשן הסורי בבירור את ראש הממשלה בפועל. "לפרס יש אמפתיה גדולה יותר לערבים משהיתה לרבין".

הסורים, כך נראה, הטמיעו את טראומת רצח יצחק רבין, והבינו כי ההיסטוריה לא תזמן להם הזדמנות טובה מזו לסיים את המלחמה במזרח התיכון. בשיחה עם כתבים מדיניים, שלושה ימים לפני רצח רבין, אמר שמעון פרס כי לדעתו יש לשנות את אופי המו"מ בין ישראל לסוריה. לדבריו, אין צורך להתמקד רק בסידורי הביטחון ולהיתקע שם. מו"מ, לדבריו, צריך להיות "על כל הבעיות, בכל הדרגים". וכך, לדברי פרס, תוכשר השעה להצעות יצירתיות, או כפי שקרא לזה "שק של הפתעות".

יכול להיות שההפתעה הראשונה בשק הזה התרחשה בשבוע שעבר, בפגישת בנצור־ג'וג'תי. בקרוב נדע.

איתן בנצור. "השיחה היתה עניינית ובאווירה טובה"
צילום: סקופ 80

עמ"ר
התנועה לשיפור איכות החיים בישראל

למען קיומנו ועתידנו
במקום לקטר - בוא לשפר!

אנו קוראים לכל איש ואשה בישראל, להצטרף לתנועה ארצית, לא־פוליטית, לשיפור איכות החיים בישראל, ולטפח:
- עם ישראל יפה.
- ארץ שטוב ונעים לחיות בה.
- תרבות ואיכות חיים של עם נאור.
- ערכי המוסר היהודי בין אדם לרעהו.

יחד נפעל למען:
* טיפוח נימוסים ואדיבות, סבלנות וסובלנות * חינוך לנכונות עזרה לזולת * תרבות הדיבור והוויכוח בין אדם לרעהו ובמוסדות השלטון * התנהגות נכונה ואדיבה בכביש, למניעת תאונות וקטל בדרכים * שירות אדיב לאזרח ובמוסדות השלטון בפרט.

לכבוד עמ"ר - התנועה לשיפור איכות החיים בישראל
ת.ד. [illegible] תל אביב [illegible]
טופס הצטרפות גזור ושלח עוד היום

משפחה ושם ______
בן/בת זוג ______
כתובת ______
טלפון ______ מקצוע ______

הצטרפותך חשובה לנו ולך!

מכתבים למערכת: "בעלי השתיין מחסל לי את כל בקבוקי הבושם"

מאת נחום טורדאי

תושבת מוסקבה, ואלנטינה מיכ־אילובה בת 38, מחפשת באמצעות השבועון רב התפוצה "גימוקים ועובדות" נדבן עשיר שיסכים לממן לה רכישת בקבוקי וודקה, בעזרתם תוכל להמית את בעלה השתיין.

לדברי האשה, שותה בעלה כמויות עצומות של משקאות חריפים והדבר גורם למשפחה נזקים כבדים. "ניסיתי אין ספור פעמים להתמודד עם בעיית השתיה של בעלי, אך ללא הצלחה. בעלי שתיין כרוני, וכשאינו משיג משקאות חריפים הוא פשוט שותה את בקבוקי הבושם שלי", טוענת האשה.

ואלנטינה סיפרה עוד, כי היא שוקלת כבר מזמן להתגרש מבעלה שנמצא כל העת בגילופין, אך אין ברשותה הכסף לפנות לבית המשפט.

"אני מקווה שאמצא איש עשיר שיעזור לי לממן רכישת עשרות בקבוקי וודקה, כדי שבעלי ישתה בלי סוף וימות מוות טבעי", כותבת האשה לעיתון.

הגיש תלונה במשטרה: אלוהים גנב לי את האופניים

מאת גד שמרון
סופר מעריב בבון

במדינה כמו גרמניה, שתושביה ידועים כחסרי הומור, בולטת קלן באהבת תושביה לזוטות ולבדיחות. וכך, כאשר הגיע תושב מקומי מרוגז לתחנת משטרה והצהיר כי היושב במרומים מתנכל לו כבר במשך שנים, ואפילו גנב לו את האופניים, החליט השוטר לטפל בתלונה כמו שצריך.

"אני פונה אליך בבקשת סיוע מכיוון שאני לא מצליח לאתר את כתובת החשוד בגניבה", נאמר באיגרת ששיגר השוטר לבישוף של קלן.

איש הדת לא התעצל, וענה: "למרות שההחלט סביר שהבורא יתערב מדי פעם בענייני תנועה, לצערי אינני יכול לסייע לך בנושא הכתובת".

■ **התיק נסגר**

לנוכח התשובה הזאת, נאלץ השוטר לסגור את התיק. הוא הודיע לאורח הכועס שהאופניים שלו מצטרפות רשימה ארוכה של אופניים גנובים שלא אותרו, וכי לצערו לא הצליחה המשטרה, למרות מאמציה, לאתר את החשוד.

עוד המליץ לו השוטר לקנות זוג חדש ולקוות שאף אחד, גם לא הכל־יכול, יחמוד אותם.

לקראת חג המולד המתקרב, יצא פועל תחזוקה בעיר קלן שבגרמניה לצחצח את זקנו של סנטה קלאוס ענק (בגובה שישה מטרים), בכניסה לחנות כלבו בעיר. צילום: א.פ.

רוזאן בר - אומרים עליה שהיא מכשפה (אבל מהסוג הטוב)

כבר אמרו עליה שהוא מטורפת, שהיא גסת רוח ■ עכשיו מדווח ה"נשיונל אינקווייירר" שרוזאן מטילה "כישוף לבן" על חבריה, כדי להחדיר בהם אנרגיות חיוביות

מאת רון פודכלבניק

מה כבר לא אמרו על רוזאן. שהיא מטורפת, שהיא גסת־רוח, שהיא נוטה למצבי רוח קיצוניים. אבל עכשיו אומרים עליה משהו חדש - שהיא מכשפה. ולא סתם מכשפה, אלא מכשפה מהסוג הטוב.

הצהבון האמריקני הנפוץ "נשיונל אינקווייירר" טוען שכוכבת הסידרה "רוזאן" מטילה כשפים שונים ומשונים על עמיתיה לסידרה אבל לא באמצעות קסמים או עבודת השטן אלא באמצעות "כישוף לבן" - הטלת כישופים חיוביים, באמצעותם היא מנסה לסייע לאנשים הקרובים אליה.

"רוזאן לוקחת את עניין הכישופים מאוד ברצינות", מצהירה סוזאן ג'ונס, בעלת חנות "למצרכי מכשפות" בהוליווד. ג'ונס מגלה שהיא מכרה לרוזאן מדריך למכשפה המתחילה. ג'ונס אף המליצה לרוזאן ללכת לקוראת בעלי תה. רוזאן לא רק הלכה למגדת העתידות אלא המשיכה והתעמקה בעולם המיסטיקה, כולל לימוד עמוק על ה"כישוף הלבן".

"עם כישוף לבן אתה לא מעופף על מטאטא או מכשפים אנשים", מסבירה ג'ונס. "כל מה שרוזאן רצתה ללמוד זה איך היא תוכל להפוך את ה[...] פיהם ולהכניס אליהם אנרגיות חיוביות".

מוניקה סורס, מגדת העתידות שהדריכה א[...] אן, אומרת שרוזאן הרגישה שיש לה כוחות [...] רים. "היא מטילה על חבריה כישופים באמצע[...] בה בהריון שהיא קוראת לה 'אימא אדמה'".

■ **שקעה ב'טראנס'**

אחד העובדים על הסט של "רוזאן" מספר ש[...] היתה רוזאן כל כך שקועה ב'טראנס', עד שלא [...] שקוראים לה לחזור לצילומים. כשנכנס לחד[...] לראות אם הכל בסדר, "היא פשוט יצאה מרעש[...] עם. היא הכריחה אותי לצאת מהחדר לעשות [...] סיבובים ולחזור בחזרה לחדר אחרת הכישוף [...]" סיפר הפועל.

חברה טובה של רוזאן אומרת ש"מאז שאני מכ[...] את רוזאן, היא מרותקת מכל מה שקשור לעל[...] כשפות. היא תמיד הייתה מטילה כישופים ו[...] פולחנים. זה לא דבר חדש". אותה חברה מס[...] שרוזאן פשוט מעדיפה לסגוד ל'אמא אדמה', [...] דמות נשית, מאשר לאלוהים גברי מופשט".

ברחבי העולם חוגגים חובבי היין את השקתו השנתית של יין הבוז'ולה, שיצא למכירה ביום חמישי. במוטוטו התאספה חבורת ייננים לדריכה מסורתית על ענבים ובצרפת לגמו ארבעה טועמי יין מהבוז'ולה, ישר מהחבית. לחיים
צילומים: א.פ.

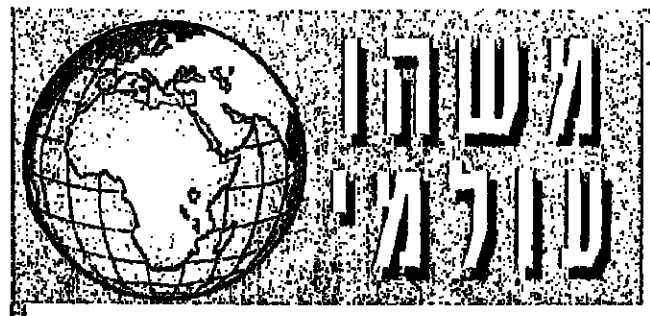

למה התחפשו אל גור ורעייתו? ליפהפיה והחיה

מאת אל קיימן,
וושינגטון פוסט, מיוחד ל מעריב

חברת וולט דיסני - בעקבות בקשה מיוחדת מסגן הנשיא אל גור ורעייתו טיפר - תפרה לבני הזוג, במאמץ מיוחד, תחפושות של "היפהפיה והחיה" לכבוד נשף ליל כל הקדושים.

התחפושות המפוארות, שנתפרו בידי צוות מיוחד של וולט דיסני בלוס־אנג'לס, ונגזרו לפי מידותיהם המדוייקות, הוטסו לאחר מכן לוושינגטון ביחד עם מעצב תחפושות ומאפר, ב־27 באוקטובר. הזוג גור לא ביקש את החשבון מחברת דיסני, והחברה גם לא שלחה.

שלשום, לאחר שכתב הוושינגטון פוסט בירר את העניין, מסר דובר מטעם דיסני, טום ברוקאטו: "אנחנו נשלח לגור את החשבון עד סוף השבוע הבא". ברוקאטו סירב למסור כמה ידרוש עבור העבודה, החומרים, הנסיעה ושאר ההוצאות. "אנחנו עדיין מרכיבים את החשבון", הוסיף.

על מה מדברת הנסיכה עם העצים והדולפינים?

מאת גד שמרון
סופר מעריב בבון

בבית המלוכה ההולנדי לא אוהבים את הקריירה הספרותית של הנסיכה אירן, אחותה של המלכה ביאטריקס. ספרה של הנסיכה, "דיאלוג עם הטבע", נמכר כבר ב־40 אלף עותקים, וטיפס במהירות לרשימת רבי המכר.

בספר מתארת הנסיכה 56 שיחות שניהלה עם דולפינים, ויכוחים סוערים בינה לבין העצים וגם איזו שיחה קצרה עם השמש.

המלכה ובני ביתה אינם אוהבים את הכנות ואת שפע הפרטים שחושפת הנסיכה בספרה על ילדותה בארמון.

כך, למשל, גורסת אירן שהחינוך שקיבלה היה מנותק לחלוטין מהמציאות היומיומית, ורק בגיל מבוגר יחסית היא למדה שצריך להכניס שקית לשואב האבק, לפני שמפעילים את המכשיר.

רק לאחר 30 שנה נמצא צלב קרס בסמל העיר

במשך 30 שנה, איש בעיר הצפונית הירוסאקי שביפן, לא שם לב לכך שסמל העיר - שמתנוסס על כל הדגלים במקום - נושא את סמל הנאצים, צלב הקרס.

פקיד עירייה נבוך הודה, שאף אחד לא שם לב שהסמל אינו צלב הקרס 'הטוב' - כלומר הסמל המיסטי העתיק.

את הטעות גילה היסטוריון שתיכנן טיול לאיזור וראה חוברת תיירות של העיר. הוא מיהר לגלות את הטעות לפרנסי העיר, שמיהרו להחליף את הסמל. ■ א.פ.

שרון סטון קופצת משמחה. ויש לה סיבה טובה. לא רק שסרטה החדש "קאזינו" יצא בסוף השבוע לאקרנים וממלא את בתי הקולנוע, היא גם האדם הראשון שדורך על הכוכב החדש על המדרכה בשדרות הוליווד - הכוכב שלה
צילום: א.פ.

נקמת הבעל באשתו: הוריד לעצמו את היד

מאת סופר מעריב ברומא

את הסיפור על לורנה וג'ון בוביט כולם מכירים. הוא היכה אותה והתעלל בה, והיא חתכה לו. אבל באיטליה מלאים העיתונים בסיפור חדש. מריבה בין שני בני זוג הסתיימה אף היא בכריתה - אבל של יד. ולא הבעל חתך את ידה של אשתו וגם לא להיפך. הבעל חתך את היד של עצמו.

מרקו טיציאלי רב עם אשתו במכוניתם לא ברור על מה. בשלב מסויים, מתוך זעם, שלף סכין. האשה חששה לרגע שהוא עומד לפגוע בה אבל אז, בהינף סכין אחד, כרת לעצמו מרקו את היד וזרק אותה אל מחוץ לחלון.

האשה ההיסטרית מיהרה להזעיק עזרה והבעל - יחד עם היד - הובהלו לבית החולים בלוגאנו. אולם מאמצי הרופאים לחבר את היד למקומה, עלו בתוהו.

בינתיים מאושפז מרקו ואשתו האהובה סועדת אותו יום ולילה. אולי כדי לוודא שהוא לא מוריד לעצמו גם את היד השניה.

ועכשיו: בנק זרע גם לטיגריסים

בשכרה שנותרו פחות מ־20 טיגריסים דרום־סיניים בטבע, הביאה את מנהלי גן החיות של שנגחאי להחלטה אמיצה להקים בנק זרע לטיגריסים הנדירים, על מנת שלא יכחדו.

בגן החיות של שנגחאי גדלים היום 11 טיגריסים דרום־סיניים, מתוך 49 טיגריסים שגדלים בתנאי שבי בסין כולה. לגן החיות יש מקרר מיוחד, שם גם יישמר בנק הזרע, שטיגריסים שרוצים לתת חום - מתמנים.

אבל מסתבר שלא רק הסינים מודאגים ממצב החיות הנדירות אצלם במדינה. בגן החיות של אלבוקרקי, ניו־מקסיקו, נולדה בשעה טובה צ'יטה נדירה מאוד ממין נקבה, לאחר שבריחם אמה הושתל זרע מוקפא.

הזרע נלקח מאביה של הגורה ב־1994, בנקזיביה, הוא מת שישה חודשים מאוחר יותר. אבל הזרע שלו הוקפא והתפרה צ'יטה צעירה בגן החיות האמריקני היתה זו המלטה הראשונה לאמא הגורשת. ■ א.פ.

איגוד מגדלי החודו החליט להעניק לנשיא קלינטון מתנה מקורית: את טום ג'פרסון, תרנגול החודו הנשיאותי. בתמונה מתראיין טום לרשת טלוויזיה מקומית בפרזנו, קליפורניה. רק שיימנע מפגישה עם החתול הנשיאותי סוקס
צילום: א.פ.

בצרפת לא מרגישים יותר טוב

מאת מרדכי חיימוביץ
סופר מעריב בפאריס

מבחינתו של המסעדן הצרפתי־יהודי ג'ו גולדנברג, רצח רבין הוא חולייה נוספת בשרשרת, שהחלה בפיגוע הטרור במסעדה שלו, ב־9 באוגוסט 82' ועברה דרך פיגועי הטרור האחרונים בפאריס ופיצוץ מכונית התופת ליד בית הספר היהודי בליון, לפני כחודשיים. "אני לא יכול לתאר כמה הכאב גדול", הוא אומר בראיון מיוחד למרדכי חיימוביץ, "אני לא יכול להגיד שכיום אני חי בפחד, כי מי שמפחד מטרור ממש משותק, אבל אני חושש יותר"

בוקר שאחרי רצח רבין, ביום ראשון לפני שבועיים, הדליק ג'ו גולדנברג נר נשמה בחזית המסעדה שלו בלב הרובע היהודי בפאריס. חבוש כיפה שחורה ישב עם עוד עשרות יהודים וכאב בשקט. כמה ימים אחר כך שוחחנו. קולו של גולדנברג שבור, הדיבור שלו איטי. "אני לא יכול לתאר לך כמה הכאב גדול", הוא אמר, "אבל דווקא עכשיו כולנו צריכים להיות יחד, להתאחד".

על כמה מחלונות הראווה ברחוב דה־רוזייה, שבלב הרובע היהודי, עדיין תלויות מודעות אבל. "היית השמש שלנו", נאמר באחת מהן, ממש ליד המסעדה של גולדנברג. ובתודעתו הכל מתחבר: הפיגוע במסעדה שלו לפני 13 שנים, התפוצצות מכונית התופת בחזית בית הספר היהודי בליון לפני חודשיים ועכשיו רצח ראש הממשלה.

מאז אותו פיגוע בצהרי היום, ב־9 באוגוסט 1982, לא עושה ג'ו גולדנברג, בן 73, צעד בלי וודקה וברגמות', שני כלבים אימתניים עם שרשרות מגן דוד על צווארם. "הם שומרי הראש שלי. אף פעם לא יבגדו בי. אם הם כאן, הם כבר שומרים על כולם במסעדה שלי. לא ככה? אם מישהו רק ירים עלי את הקול, הם יאכלו אותו. ברובע שלי כולם מכירים אותם".

13 שנה חלפו מאז התקפת הטרור על מסעדת גולדנברג, במהלכה נהרגו שישה בני אדם. לזכר האסון, ישנה בחזית המסעדה זכוכית מנופצת ממוסגרת בצהוב. כאן פגעו כדורי המתנקשים. מתחת לשולחן הראשון מימין, מרצפת שבורה: כאן נזרק אחד הרימונים. בתמונה שתלויה ליד הדלת מצולם גולדנברג, מיד לאחר הפיגוע, ליד האלונקה של גברת דיין שנפצעה קשה. כעבור תשע שנים ולאחר יסורים, מתה בדיוק ביום השנה לפיגוע, 9 באוגוסט.

"כמו בכל שנה, כמובן שגם השנה עשינו אזכרה", משחזר גולדנברג, "אבל בצנעה. המצב השנה יותר מתוח, קרו דברים. לא אגיד שזו סכנה ממש, אבל יש סיכון מסוים. אני לא יכול להגיד שכיום אני חי בפחד, כי מי שמפחד מטרור ממש משותק, אבל אני חושש יותר. אחרי הפיגועים בסן מישל, בשאנז־אליזה ופיצוץ מכונית התופת לפני ביה"ס היהודי ליד ליון, התחילו פתאום להבין את ישראל. בזמן שאחרים היו עסוקים בלעשות מלחמה, מכם ביקשו לעשות שלום. אחרי הנסיון הזה להרוג ילדים תמימים בבית ספר, הרגשתי פתאום שהכל חוזר אלי, כאילו הזמן עצר מלכת".

■■■

הרובע היהודי של פאריס לא היה אף פעם משהו דומה לגטו המזרח אירופי. עשרות אלפי היהודים שהיגרו לכאן בסוף המאה שעברה מפולין ומרוסיה, התרכזו ברחובות הצרים שבין כיכר הרפובליקה וכיכר הבסטיליה. במרכז רחוב דה־רוזייה יש כיכר קטנה ועל שמה נקרא האיזור כולו, "פלעצל". לא חסרים שם כל אותם סמלים שמייצרים ישראליות עם קצת מסורת. "לשנה טובה תכתבו", קושטו כמה חלונות ראווה בחנויות הספרים, לפני החגים. כיפות, קסטות של עונג שבת, "שיר לבר־מצווה – ספציאל" וגם מייק ברנט, למי שעוד זוכר. בתשע בבוקר עולה מרחוב דה־רוזייה ריח חריף של שמן מטוגן, כמו משוק בצלאל בתל־אביב. אין כאן ממש באסטות ואת הפלאפל מוכרים בחנויות קטנות.

שאול מציע עם הפלאפל גם קופות צדקה של הרבי מלובביץ' ו"אס הפלאפל" מציע גם מעורב ירושלמי. חלות "ספציאליטה" מכל הסוגים אצל רוז'ה פינקלשטיין ופמוטים עם פיתוחים אצל "שיר חדש" ברחוב הוספיטלייה סנט גראוס.

בכניסה למסעדת ג'ו גולדנברג, בצד שפונה לרחוב פרדינאנד דובאל, תשבץ ענקי של תמונות: בעל הבית עם אריאל שרון, עם הרבי מלובביץ', עם הנשיא לשעבר מיטראן, עם הנשיא לשעבר ז'יסקאר, עם ראש הממשלה לשעבר רוקאר ותמונות מסרטו של קלוד בארי, "שק של ג'ולות", שבו השתתף גולדנברג.

■■■

באותו בוקר, ב־9 באוגוסט 82', חשב לעצמו ג'ו גולדנברג שכבר יומיים משהו לא בסדר: סיסמאות אנטישמיות צוירו יום קודם ליד בנק ברחוב טורן, ויומיים לפני כן ברחוב דה־טמפל. "ביום השלישי הם הגיעו אלי", משחזר גולדנברג. הוא שהה בעיירה מורלה, כאשר הטלפון צלצל בפעם הראשונה. על הקו היה בנו: "אני לא מבין איך אתה ממשיך להחזיק את המקום שלך פתוח", אמר לאביו, "תדע לך שאתה חשוף לאיום מתמיד. לו הייתי במקומך, הייתי פונה למשטרה". גולדנברג טלפן למשטרה, אך שם קיבל, לדבריו, תשובה בנוסח יהיה בסדר. זה היה בערך בתשע בבוקר.

כמה דקות אחר כך שוב צלצל בנו מהמסעדה: "תדע לך שמשהו עומד לקרות", אמר וניתק. שוב דיבר גולדנברג עם השוטרים וחזר עם תשובה דומה. "אתה מבין", ענו לו, לדבריו, "זה אוגוסט וזה הוואקאנס (החופשה), כולם על החוף, אל תדאג, כלום לא יקרה".

כרבע לאחת בערך הגיע גולדנברג בחזרה לביתו. "לאשתי נגמרה הסבלנות, היא רצתה שנמשיך לעסק, אבל אני רציתי לראות את חדשות 13:00 בטלוויזיה. אל תשכח שאלה היו ימי מלחמת לבנון ורציתי לדעת מה קורה בישראל. שמעתי את תחילת המהדורה, יצאנו ושניה אחרי שנעלתי את הדלת, הטלפון צלצל שוב.

"אני זוכר שעוד הספקתי לומר לעצמי שהנה זה קרה. ובאמת, על הקו היה אחד העובדים שלי: 'אדון גולדנברג', הוא בכה, 'בוא מהר. אנחנו עוברים כאן גיהנום'". כשהגיע למסעדה, מצא גולדנברג את המקום מכוסה בדם. מהומה נוראה. גופות. עובדים, קליינטים, כולם פצועים. "אלוהים אדירים, זה נורא. לא יתכן שישתמשו באדמת צרפת לפעולות טרור", זעק אז.

הזוועה, יתברר אחר כך, התחילה בשעה אחת בצהריים. שני צעירים בעלי מראה "מזרח־תיכוני", לדברי עדי ראיה, נכנסו למסעדה, שלפו שני מקלעים ורימון יד. הם זרקו את הרימון ופתחו באש לתוך קהל הסועדים. תוך שניות הפכה המסעדה לבית־מטבחיים. לקוחות חיפשו מחסה תחת השולחנות. דם ניתז על הקירות. אחד ההרוגים הראשונים היה מלצר מרוקני, מוחמד בנאמו. "איפה אבא?", בכה בנו הצעיר בפתח המסעדה. גולדנברג ממשיך להעסיק עד היום את שני בניו של בנאמו.

בנו של גולדנברג, מארק, ניצל בנס. הוא דיבר בטלפון עם דודו, התנצל שיש לו משהו דחוף במטבח, מסר את השפופרת לבן דודו שעבד איתו, בדיוק כשהחלו הירויות. הכדור הראשון שנורה פגע בבן הדוד והרג אותו. "לך תבין מה זה הגורל", אומר גולדנברג, "בני היה היחיד שפתח באש, אבל התברר שהוא ירה אל שוטר לבוש אזרחית. מזל שהאיש נשכב על הכביש ולא זז, אחרת מארק היה הורג אותו".

ביום שאחרי, דיברו הכותרות על "רובע מוכה אימה"; פוליטיקאים דיברו על פיגוע אנטישמי והקהילה היהודית רגשה: מישהו הגדיר את זה "התקוממות של יהודי צרפת". הנשיא מיטראן בא לאזכרה בבית הכנסת ברחוב דה־רוזייה, אך הקהל קרא לו "רוצח": שר הפנים, גאסטון דפר, ניסה לפלס את דרכו, אך ההמונים כמעט רמסו אותו. כמה שעות אחר כך דחה דפר את הודעת משרד החוץ של ישראל. הוא טען כי אין בצרפת אווירה אנטי־ישראלית, אך הודה שיש אנטישמיות.

ג'ו גולדנברג ואחד מכלביו. "הם שומרי הראש שלי. אף פעם לא יבגדו בי"

■■■

"אצלכם מסוכן, אבל גם בפאריס מסוכן. מה אנחנו יכולים לדעת?", שואל היום גולדנברג. "מאז הפיגוע פה יש לי את החששות שלי. כל לילה אני בודק כמה פעמים את הדלתות, החלונות, לך תדע. מפעם לפעם אני מקבל איומים בטלפון, אבל אני מנתק מיד, כדי לא לתת שום תענוג למי שמנסה להפחיד אותי. יש כל מיני מטלפנים, לא בדיוק בעלי מבטא ערבי. יש כאלה שמדברים צרפתית טובה מאוד. הם תמיד מאיימים שההתנקשות הבאה בדרך ואני ישר חושב על המוסלמים".

איש קטן, מאופק ואמיד מאוד, ג'ו גולדנברג. מגן־דוד מעטר את כרטיסי הביקור ואת המפיות שלו. שרשרת "חי" על צווארו. הוא לובש חולצת משי מרומת כפתורים, נועל סנדלים שחורות ונוסע במיני אוסטין שחורה. "מסייה ג'ו", קוראים לו העובדים. הוא מתחיל את היום שלו בשמונה בבוקר וסוגר אותו לקראת שתיים בלילה. עולה ויורד במדרגות שבתוך המסעדה, מחלק הוראות למלצרים ובלי שום בעיה לוקח מטלית ומנקה בעצמו את הבר. את אשתו התעקש לא להכניס לעסק, כדי לחסוך ממנה שיעבוד "שאני ממלא מכור לו".

אנחנו יושבים בקומה השנייה. הקירות האדומים מכוסים בתמונות. 1841: פאריס, רחוב סנט אנטואן בשחור־לבן, ספק צילום ספק ציור. 1914: איסטנבול, משפחת גולדנברג בשחור־לבן. 1930: פאריס, אירוליה בשחור־לבן, בחזית מעדניית האח הבכור מוריס. בכיתוב: ראשל גולדנברג, גורשה לאושוויץ ב־1943. פאני גולדנברג גורשה לאושוויץ ב־1943. לידן ג'ו כבן שלוש ואחיו סימון. 1988: ג'ו גולדנברג עם איב מונטאן על המצרה לקראת הקונצרט הגדול. לא רחוק מדוכן הנקניקים מודעה גדולה: מדראנסי (המחנה שאליו גורשו יהודי פאריס בשואה) לאושוויץ. האותיות הקטנות מספרות על תערוכה בנושא גירוש יהודי צרפת.

■■■

ג'ו גולדנברג ליד דוכן הנקניקים במסעדתו. "בני היה היחיד שפתח באש, אבל התברר שהוא ירה אל שוטר לבוש אזרחית. מזל שהאיש נשכב על הכביש ולא זז"

צילומים: ז'אק נאו

מוצאם של הגולדנברגים מרוסיה, אבל לאחר המהפכה עזב אביו של ג'ו את אודסה ובא לתורכיה. הכיר את אמו, ממוצא רומני, וראה חיים טובים והשפעה גדולה. "נחום פאשה", כך כינו אותו התורכים. ב־1920, בדרך לארה"ב, נעצר בצרפת. הקים עסק קטן ברחוב דה־רוזייה ופרח. "אבא הזמין את כולם לשולחן שלו. הוא התחיל לטפל בכל המהגרים היהודים שעברו דרך צרפת. סידר להם ניירות, מצא להם עבודה ועזר להם להתחתן. אנחנו, הילדים, היינו הבסיס של המשפחה, כמו במשפחות מרובות ילדים. כמו אצל העניים. כל אחד היה חייב ללמוד משהו, לעזור. בגיל חמש הייתי מגיש את הבוקר מאחורי דוכן הנקניקים, יותר מאשר בבית הספר. אבא הכניס אותי מהר מאוד לעניינים. ממנו למדתי להכין את הפסטרמי, את הקבנוס, את השמאלץ־הרינג – הכל".

יוני 1941. הנאצים כבשו את פאריס והשתלטו על כמה עסקים יהודיים, גם על חנותו של נחום גולדנברג. "בכיבוש הכל עבד בשיטת המקל והגזר. תוך דקות היית יכול, על כלום, להגיע לגיהנום: אם לא ענדת את הטלאי הצהוב, אם אחרת למטרו האחרון – היינו ממש ממולכדים. כשהיה הגירוש הגדול של יהודי פאריס אני הסתתרתי, אבל אבא התבייש להתחבא. הכבוד העצמי שפיתח בתורכיה לא נתן לו. 15 יום לאחר שעזב את המחבוא וחזר הביתה הוא גורש לאושוויץ יחד עם אמי ואחותי".

ג'ו גולדנברג התגייס לרזיסטאנס, השתתף בשחרור כיכר הרפובליקה, ולאחר משפטים ממושכים, קיבל את העסק שלו בחזרה. "המלחמה נגמרה וכל חיל הכיבוש האמריקני התחיל לאכול אצלי. בארה"ב לא רק היהודים אוכלים פסטרמה, וזה עזר לי מאוד. קיבלתי את החיילים כמו משפחה. עד היום הם שולחים את הילדים שלהם לאכול אצלי. כיום 80 אחוז מהסועדים אצלי, הם לא יהודים ולא דתיים".

– איך זה שאתה לא דתי?

"אחרי שגרשו את הורי למחנות, אני לא יכול בשום אופן להיות דתי. הבן שלי מישל, חסיד לובביץ', חי במונטריאול. בנו הבכור, בן 18, לומד בישיבה במנצ'סטר. אחרי ההתנקשות החליט בני שהוא לא לוקח יותר הימורים ואני לא חשבתי שתפקידי להתערב. לא בבחירתו הדתית ולא במקום מגוריו. תראה מה קרה עם אבא שלי. הוא בסך הכל עבר כאן בדרכו מתורכיה לארה"ב וחברים שיכנעו אותו להישאר. לו היה ממשיך לאמריקה, אולי היה חי עד היום".

"מה אנחנו יכולים לדעת?", שואל גולדנברג. "מאז הפיגוע פה יש לי את החששות שלי. כל לילה אני בודק את הדלתות, החלונות, לך תדע. מפעם לפעם אני מקבל איומים בטלפון, אבל אני מנתק מיד, כדי לא לתת שום תענוג למי שמנסה להפחיד אותי"

– בגלל זה אתה לא מנסה להתערב בדרכי הגורל ולהגיע לישראל?

"האמת היא שלפני הרבה שנים ניסיתי להקים עסק בישראל, אבל זה לא עבד. אני קונה המון מוצרים מהארץ ומבקר בה די הרבה. יש לי הרבה חברים בישראל וכמעט כל הדלתות פתוחות לפני. אתה צריך להבין דבר אחר: בסך הכל אתם הישראלים שונים, יש פער במנטליות. כשאתה מהגר, אתה חייב לאמץ את המנטליות של האנשים שאתה הולך לחיות איתם, אבל אצלכם הדברים עוד לא מגובשים. אתה לא יודע מה לאמץ. בתל אביב למשל, מדברים את כל השפות שבעולם. זה מקום מאוד קוסמופוליטי, כמו שאבא היה מספר על איסטנבול, ולי כבר אין כוח לכל הקפיצות האלה".

במות
"במות - מרכז ללימודי תרבות וחברה"
הינה מוסד תרבות ציבורי המתמחה בבדיקת הקשרים וההשפעות שבין ההתפתחויות בשדות המדע והמחקר לבין התמורות והשינויים בחברה האנושית ובמצבו של היחיד בתוכה.
במות מפגישה בין מיטב החוקרים והמרצים בארץ, לבין קהל המתעניין בנושאים אלה. המפגשים נערכים בצורת סמינרים (בסופי שבוע) ובסדרות של הרצאות, בכל רחבי הארץ.
להלן נושאי הכינוסים והמפגשים לסתיו וחורף 1995:
- "למידה במערכות ביולוגיות"
- "יקום גלאקסיות וחורים שחורים"
- "על האיטלקים"
- "שחור, צהוב, לבן - מוצא הגזעים"
- "על המיניות"
- "בין הרומאנטי לקלאסי"
- "פאריז של שנות ה־20"
- "שגעון האומנויות"
- "מתמטיקה ומשחקי חשיבה"
- "יחסים אחרים"
- "אנתרופולוגיה פיזית"
- "אינסטינקטים"
- "החמצות וסיכוי שני"
- "על הבורגנות"
- "פסיכולוגיה תל אביבית"
- "תמימות ונאיביות"
המעוניינים לקבל את תוכניות כינוסים אלה, ואחרים, חייגו עכשיו לטלפון 02-251318
(24 שעות ביממה)
והחומר ישלח לביתכם
לכבוד "במות"
ת.ד. 2055 ירושלים (מיקוד 91020)
אנא שילחו לי את תכנית 1995
שם: ____ רח' ____
עיר ____ מיקוד ____ טל' ____

צבא הגנה לישראל
הודעה על
פתיחת ההרשמה למבחני מיון
ללהקות ותזמורת צה"ל
המעוניינים המיועדים לגיוס חהל מ־ 1.5.96 ועד 30.4.97, יפנו למדור קד"צ שבלשכת הגיוס האזורית אליה משתייכים.
ההרשמה תחל ב־19 בנובמבר 95 ותסתיים ב־10 דצמבר 95.
בעלי הכישורים הנדרשים:
ללהקות צבאיות: זמר, שחקן, אומן סטנד־אפ, קוסם, פנטומימאי, D.J.
נגנים: תופים, פסנתר/קלידים, גיטרה חשמלית, גיטרה בס.
לתזמורת צה"ל: נגנים: חליל+פיקולו, אבוב+סקסופון, קלרינט, חצוצרה, קרן, טרומבון, בריטון (אופוניום), טובה, קלידים+כלי נשיפה נוסף, כלי הקשה. זמרת.
את טופסי ההרשמה ניתן לקבל גם בדואר באמצעות פנייה טלפונית כדלהלן:
לשכת גיוס באר שבע: 07-904266 · לשכת גיוס תה"ש: 03-5307061
לשכת גיוס ירושלים: 02-694308/472 · לשכת גיוס חיפה: 04-692164
לשכת גיוס "שלכת": 03-5306048 · לשכת גיוס טבריה: 06-513485

חופשי חודשי
עכשיו הרבה יותר מעניין באשקלון ואשדוד
כרטיס החופשי־חודשי, חוסך לך הרבה כסף מדי חודש. עכשיו הוא גם יכול להביא לך מעריב כל בוקר עד לדלתך
איך? פשוט מאוד.
138 ש"ח בלבד
יותר מעניין לעשות מנוי למעריב עם חופשי חודשי

ב"קשת" מודים: לא היה סיכוי לשידור הזה

למרות החזית המאוחדת שגבי גזית ויאיר ניצני הציגו על המסך, במסדרונות ערוץ 2 אומרים שזו היתה פרידה ידועה מראש. גזית זה אקטואליה, ניצני זה בידור, והכימיה לא עבדה. ב"קשת" טוענים שהחלטת הפרידה היתה משותפת, ניצני טוען שהוא זה שהחליט לעזוב. ושניהם מחפשים כיוון חדש

גבי גזית (מימין) ויאיר ניצני. שמועות על סכסוכים ומריבות קולניות צילום: אלי דסה

מאת דינה קליין

האמת היא שהפרידה הטלוויזיונית של גבי גזית ויאיר ניצני לא ממש הפתיעה את אנשי התקשורת בארץ. כבר מתחילת עונת השידורים הנוכחית מסתובבות שמועות עקשניות על בעיות תקשורת קשות בין השניים, על הבדלי גישה, על מריבות קולניות. רבים העריכו, שהפרידה תבוא עוד הרבה יותר מהר.

באופן טרגי, האיץ רצח ראש הממשלה, יצחק רבין, את החלטת הפרידה של השניים. בעקבות הרצח שונו כל לוחות המישדרים של ערוצי הטלוויזיה בארץ. קברניטי הערוץ השני החליטו לבטל באופן זמני את ימי השידורים הנפרדים של שלושת זכייני הערוץ, "קשת", "רשת" ו"טלעד", ולאחר את השורות לימי האבל.

כוכבי הערוץ השני, דן שילון, גבי גזית, אילנה דיין, רפי רשף ואנשי חברת החדשות של הערוץ השני, הביאו משדרים חדשותיים מרתקים. בעקבות השעות הרבות שבילה באולפן הטלוויזיה לבדו, ובעקבות שינוי הכיוון הדרמטי מאקטואליה בידורית, לאקטואליה של ממש, החליט גזית, כך מספרים ב"קשת", לדרוש מאורי שנער, מנכ"ל שידורי "קשת", להפריד בינו לבין ניצני.

שנער מציג את ההחלטה הזו כהחלטה מערכתית משותפת לו, לגזית ולניצני. "השמועות על כך שגזית הגיע אלי עם אולטימטום שדורש את עזיבתו של ניצני, אינן נכונות. בעקבות אירועי הימים האחרונים, שבהחלט שינו את האווירה בעם, החלטנו בשידורי 'קשת', שאנו זקוקים לתוכנית אקטואליה, ועקב כך הוחלט, במשותף, כי גזית יגיש בימי ראשון תוכנית אקטואליה, וניצני יעזוב את התוכנית המשותפת, כשבינתיים אנו חושבים על פורמט לתוכנית בידורית משלו".

■■■

זו גם גירסתו של ניצני. "זו היתה החלטה שלי לעזוב את התוכנית. היתה לנו ישיבה משותפת, אשר במהלכה הוחלט כי התוכנית המשותפת שלנו תשנה לגמרי כיוון. במצב כזה, היה לי ברור, שמכיוון שהאלמנט הבידורי בתוכנית עומד כמעט להיעלם, עדיף שאעזוב את התוכנית. בינתיים אורי ואני דנים על תוכנית יחיד שלי במסגרת שידורי 'קשת'".

הסרכן בין גזית וניצני היה אורי שנער, מנכ"ל שידורי "קשת". בעונת השידורים הקודמת, שבה עוד הנחה גזית לבד, הוא נהג לארח באולפן מגישים אורחים שונים. אחד מהם היה ניצני, והכימיה בין השניים היתה מצויינת. הוחלט אז לנסות לחבר בין שני מגישים, אחד מצד האקטואליה, השני מצד הבידור. התברר, שמה שעבד באופן חד פעמי, לא בהכרח עובד לטווח הארוך, והתוכנית קיבלה תגובות פושרות ורייטינג נמוך יחסית.

השיבוץ המקורי של התוכנית העונה היה בימי רביעי. כעבור כמה שבועות הודיע שנער כי הוא משנה את לוח התוכניות ומשבץ את התוכנית בימי ראשון, מיד אחרי תוכנית הבידור של דודו טופז. שנער הכחיש אז כי יש בעיות קשות בצוות התוכנית, וכי הכימיה בין גזית וניצני לא עוברת, בלשון המעטה. הוא טען כי ההחלטה לשנות את לוח התוכניות של "קשת" נבעה מהרצון להפוך את יום רביעי ליום של סדרות זרות מוצלחות.

אבל ב"קשת" מודים היום, ש"לא היה סיכוי לשידור הזה, גזית וניצני פשוט לא הסתדרו מבחינה מקצועית, וניצני גם לא הסתדר עם הצוות המקצועי של גזית. במשך תקופה ארוכה היו שמועות על נתק בין השניים, ובסופו של דבר הוחלט לעשות את הדבר הנכון, ולפרק את השותפות הזו".

ההחלטה להחזיר את גזית לכורסת מגיש היחיד באה דווקא אחרי עלייה עצומה ברייטינג של התוכנית, לאחר ששודרה מיד לאחר "ראשון בבידור", עם דודו טופז. זה כבר לא שינה את ההחלטה. "צריך לזכור כי אנו נמצאים השנה בשנת בחירות", אומר אורי שנער, "ואין ספק שגבי גזית, שהוא אחד האנשים המוכשרים ביותר בעולם התקשורת המקומי, יוכל להוביל בהצלחה את תוכניות האקטואליה שלנו".

"לבכות לך" בחו"ל, הגרסה האנגלית

מאת טל פרי

השיר "לבכות לך", שכתב והלחין אביב גפן, הפך להמנון האבל הלא רשמי של הנוער אחרי רצח ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל. השבוע, השיר זכה לחשיפה בינלאומית. הוא הוקלט בגרסה אנגלית וצולם על ידי רשת הטלוויזיה האמריקנית אי.בי.סי., לתוכנית החדשות של טד קופל, ששודרה מהאריז לארה"ב מחוף לחוף. את הגרסה האנגלית, שנקראת "CRY TO YOU", כתב אהוד מנור, והשיר הוקלט בשבת שעברה במבצע בזק של פחות מיממה. כזכור, את "לבכות לך" הקליט אריק איינשטיין לאלבומו האחרון, וגפן עצמו מעולם לא הקליט את השיר בעברית.

אהוד מנור: "כבר עבדתי עם אביב גפן בעבר על תרגום שירים שלו לאנגלית. תרגמתי לו את 'אור הירח' ואת 'עכשיו מעונן', אבל ברור ששיר עם מטען רגשי כמו 'לבכות לך', בעיקר בהתחשב בנסיבות שנוצרו אחרי רצח רבין, דירש תחושת אחריות מיוחדת. המזל הוא, שקל מאד לתרגם את השירים של אביב. הלחנים שלו, והחיבור שלו לשנות השישים, יוצרים את התחושה שבאנגלית זה נשמע כמו הביטלס".

אביב גפן. טס השבוע ללונדון

אביב גפן עצמו טס השבוע ללונדון, שם ישהה עד סוף החודש. עו"ד רון מיור, המייצג את גפן, אמר: "הכל נעשה מהר מאד. בשבת בבוקר הגיעה הבקשה מתוכניתו של טד קופל שאביב ישיר את 'לבכות לך' באנגלית. פנינו לאהוד מנור כדי שיתרגם. באותו ערב, אהוד ואביב כבר היו באולפן ההקלטות, שם אביב ראה לראשונה את הטקסט האנגלי. היו לו כמה תיקונים קטנים, אבל בסוף הכל זה נעשה מהר מאד".

יש אפשרות שהשיר יצא כמשיר לשוק העולמי בתקף לימים, וינצל את מומנטום החשיפה שאביב זכה לה. מיור: "אנחנו שוקלים את האפשרות, אבל בכל מקרה אין פה שום ניצול של מומנטום. אביב כבר נמצא כמה חודשים במגעים עם חברות תקליטים בחו"ל. הם כבר קיבלו כמה שירים שלו מתורגמים לאנגלית, והתגובות מאד נלהבות".

הערב בערוץ 3: שחזור רצח דני כץ

הסרט על הרצח נערך מחדש בעקבות ההחלטה לפתוח את תיק החקירה

בעקבות ההחלטה לפתוח את תיק החקירה על נסיבות הרצחו של דניאל כץ, החליטו בכבלים לשנות את לוח המשדרים שלהם הערב ולשדר, בשידור חוזר, את סרט התעודה המקורי "השחזור". הסרט ישודר במקום פרק בסדרה "איש משטרה", ב־22.10.

הבמאי אבי מוגרבי יצר את "השחזור" כבר לפני שנתיים עבור חברות הכבלים, אך רק מנויי ערוצי זהב וגוונים ראו אותו אז. הערב יראו את השחזור כל מנויי הכבלים, בערוץ 3. "לקראת השידור המחודש של הסרט החלטנו לערוך את הסוף שלו מחדש", מספר הבמאי, "הוספנו את העובדה שהפרשה הולכת כנראה להחקר מחדש".

מוגרבי אומר שגם היום, עם פתיחת תיק החקירה והטענה שיש ראיות חדשות, הוא עדיין מאמין שהסרט נקט בגישה אובייקטיבית בכל האפשר. "מלכתחילה היתה לנו עמדה שאנחנו לא הולכים להטיל את הכף לכאן או לכאן, אלא רק להראות את העובדות של פרשת הרצח והמשפט".

בימים אלה עובד מוגרבי כבר על סרט תעודה חדש, פרשה משפטית עלומה שהוא עדיין לא מוכן לספר עליה דבר. מוגרבי גם שימש כעוזר במאי לפרסומת החדשה של "בזק" בסגנון המסבה, שצולמה בשבוע שעבר באולפני ג"ג בנווה־אילן.

■ רון פורדלבניק

פורטרט
פונקי דיגנס
אלבום שהוא מסיבה!
עכשיו בחנויות הד ארצי

הבימה — המפקח בא; רוחות; מארחים את מר סלואן; החייל האמיץ שווייק — 03-6296071
הקאמרי של תל אביב — הקמצן; אשת האופה; נביל והישאם מירדן; פולארד; הדוד מקייפטאון; נעמי - צוותא 2; מבקר המדינה — 03-5233335 מנויים 5245211 קאמריפון 5229353
התיאטרון העירוני חיפה — הדוד ואניה; מחכים לגודו; חברים - במה 2; בני ערובה; הדוד מקייפטאון — 04-620670
תיאטרון באר שבע — חלום ליל קיץ; אשת האופה; כסף קל; הדוד מקייפטאון — 07-238278
בית ליסין — חמץ; פילומנה; מוחמד מנגל; אידיוט לארוחה; ג'אז בעליון — 03-6916653
האופרה הישראלית-ת"א — מאדאם בטרפליי — 03-6927777
הסדר / תיאטרון — טרטיף; דרייפוס — 03-5182812
להקת בת-שבע — אנאפאזה; תיאטרון הסינרמה, ת"א; בנייני האומה, ירושלים — 03-5171471

הדוד ואניה
מאת אנטון צ'כוב

משתתפים (לפי סדר הא'-ב'): משה איבגי, אורלי זילברשץ-בנאי, מרדכי בן-זאב, יולי הר-גיל, שמעון ישראלי, עודד קוטלר, רינה רוזנבאום
גירסה עברית ובימוי: עודד קוטלר
תפאורה ותלבושות: ג'ון בוגארט
מוסיקה: ליאוניד וילקוב
תאורה: יחיאל אורגל
התיאטרון העירוני חיפה
ההצגה תועלה החל ממוצ"ש ה-18.11.95 בבמה הראשית.
כרטיסים במספר מצומצם ניתן להשיג בקופת תיאטרון חיפה, רח' פבזנר 50 טל. 04-620670

מרכז הפרינג' תל אביב
הבית לקבוצות תיאטרון בצוותא ובבית ציוני אמריקה
מכתב מאשה טפשה — "בית ציוני אמריקה" הערב יום א' 19.11 ב-21:00
הגר — "בית ציוני אמריקה" יום ג' 21.11 ב-21:00
בקצה השני של הבית — "בית ציוני אמריקה" יום ד' 22.11 ב-20:30
שמלה — "בית ציוני אמריקה" יום ד' 22.11 ב-21:00, יום ה' 23.11 ב-21:00
שעות מתות — "בית ציוני אמריקה" יום ו' 24.11 ב-22:00, מוצ"ש 25.11 ב-21:00
טל' הקופה: 6959341-3
בסיוע מדור התיאטרון, המועצה לתרבות ולאמנות ועיריית ת"א-יפו

מופעי תיאטרון * בידור * מוסיקה
ירון בר-כוכבא "הגר" — עפ"י א.ב. יהושע; בימוי: הלל נאמן; פרס ראשון תיאטרונטו 95; תל-אביב "בית ציוני אמריקה" יום ג' 21.11 ב-9:00
דודו דותן בישראל — הרצליה "יד לבנים" 24.11 ב-10:00; בית שאן "מתנ"ס" 25.11 ב-8:30; ראשל"צ "מופת" 1.12 ב-10:00; נהריה "היכל התרבות" 9.12 ב-8:00; כרמיאל 12.12 ב-8:00
ריטה "אהבה גדולה"

מיקי גבריאלוב
"בית וויטורה"
אלבום חדש בהופעה חיה!
הד ארצי

התיאטרון העממי א. דשא (פשנל) - יעקב דנמאן
ירושלים זה לא תל-אביב
"אמנון ענק. סיפורים שהם דבר שיר. לשון תחבולנית וזליזית..." עמוס אורן, "ידיעות אחרונות"

מוזיאון ת"א "דקאבי" | תיאטרון ירושלים | חיפה "אודיטוריום" | נס-ציונה "היכל התרבות" | פתח-תקוה "היכל"
ללקוחות ישראכרט - כרטיס שני במתנה מישראכרט - תמורת 140 כוכבים

הד ארצי מבריזה על מבצע חסר תקדים בחנויות המוסיקה!
ל-5 האומנים והאלבומים האחרונים של:
ואיה קון דיום, הפריטנדרס, פרינס, דייוד בואי ומרלה גלן
רק ב-45 ש"ח בלבד.
להשיג בכל חנויות המוסיקה

DANCE VISION VOL. 1
עם הלהיטים: ציונה ציונה, ציירי בים בום, שובר הלבבות ועוד ועוד
להשיג בכל החנויות - הפצה הד ארצי

רק למבוגרים
ללא מעצורים 001-600-203-4086, 001-600-203-4092
בלתי שיגרתית 001-600-203-7159, אל תחסום כי תפספס 001-600-203-8810
רק שלנו 005-992-094, אז מה עושים? 005-992-096
פרטיליין חי — בוא ותגשים חלום 001-809-474-6053, 001-809-474-6063
שיחה חיה ללא גבולות 0037-867-8688, חדש 0037-863-7773
שיחה חי בלתי שגרתית 0037-867-8887, בוא תקשיב ודבר לבד 0037-863-7776
אתה בוחר 005-992-093, חוויה אמיתית 005-992-095
שיחה חיהו 001-809-474-6054, 001-809-474-6038
הלוגרמות 001-600-203-8897, 001-600-203-4098
שיחה חיה 001-600-203-6891, בלתי שיגרתית 001-600-203-4050
001-600-203-8815, 001-600-203-8893
איפה שתבחר הבריזה שלך 001-809-474-6064, שיחה חיה עם ישראליות 001-809-474-6059
רק 1.53 השיחה החמה 0037-867-8886, 0037-863-7775
קו לגברים בלבד 0037-867-8668, הכרויות 24 שעות ביממה 001-809-474-6055
הכי זול רק 1.79 שיחה חיהו 0037-867-8866, 0037-867-8766
חי וחדש עם יפיפיות 001-809-474-6049, 001-809-474-6048, 001-809-474-6061
חי הכרויות 24 שעות ביממה 001-600-203-5006, 001-600-203-5059

מבצע
מתחת ל-40 5 האלבומים החדשים והלוהטים של:
מדונה, וויטני יוסטון - פס קול הסרט החדש, וואנגליס, גרין די ופס קול הסרט "מוחות מסוכנים"
ב-39 ש"ח בלבד
עכשיו בכל חנויות המוסיקה

מכתבים

הנשיא הזה מייצג אותי

בשבוע שעבר פורסם במעריב מאמר בשם הנשיא הזה לא מייצג אותי. השבוע השוטף היה קשה לכולנו ולא מגיע לנו מאמר שכזה.

המאמר מלא בהנחות פרטיות של הגברת גוב, המנסה לתת חתך פסיכולוגי של הנשיא: "לדעתי, הוא פשוט קנ־אי... שקינא ברבין כל הדרך".

הנשיא ויצמן הוא נשיא של כולנו, כמו שיצחק רבין ז"ל היה ראש ממשלה של כולנו. הוא נבחר כחוק.

הנשיא ויצמן הצליח לתת תחושת כבוד וערכיות לשב־בות נרחבות בעם. ניתן לבקר את דבריו בצורה רצינית ומעמיקה. לפרסם היום מאמר שכזה הוא לא לכבוד לעתון.

■ מרים ארז, כפר סבא

לא חייבים כלום לציבור

ראשי התק"ם גורסים מחר – "אנחנו לא חייבים כלום לציבור" (מעריב 15.11.95), ומאידך – הציבור צריך לשלם מכיסו חלק מחובותיכם.

אל תהיו מורמים מעם, כפי שבתנובה מנסים לעשות באופן בוטה וחצוף. די לצביעות. רגישות הלב והגינות המצפון לא יזיקו לכם.

■ חקי פורת, מושב רשפון

• • •

בכל מדינה מתוקנת היה מנכ"ל תנובה, יצחק לנדסמן, מסיק מסקנות אישיות כבר בראשית הפרשה ומתפטר. אבל לא במדינת ישראל. לא רק שהוא עצמו לא הסיק מסקנות גם לאחר פרסום דו"ח רנון, אלא הגדילו לעשות ראשי התק"ם שהצהירו בשחצנות מדהימה "אנחנו לא חייבים כלום לציבור. לנדסמן יישאר" (מעריב 15.11.95).

הצהרה שחצנית כזו רק מוכיחה עד כמה ציבור הצרכנים הישראלי נתפס כטיפש. אז הגיע הזמן, שהצרכן הישראלי יבין שהכוח לשנות את פני המדינה בכל המישורים הוא לא רק פעם בארבע שנים בקלפי, אלא מדי יום ביומו בהחלטות שהוא עושה – מה לקנות, ממי לקנות ומאיזה יצרן.

■ יעקב פדהצור, רמת ישי

• • •

תנובה לא צלחה בתרמיתה. עכשיו צריך להחרים את מוצרי תנובה עד שיסיקו מסקנה אמיצה ויפטרו את מנהלה, שבוודאי יעלה להם כסף רב לפצותו כמו את כל פקידי התק"ם ודומיהם.

■ גדעון אבן־אור, נס־ציונה

גם עלינו לעשות חשבון נפש

הרצח המתועב של יצחק רבין ז"ל, מחייב גם אותנו – התנועה הקיבוצית על כל מרכיביה, כולל תנועות הנוער – לחשבון נפש ולבחינת השאלה "היכן היינו".

יש מקום לבחון היכן היינו ומה עשינו במאבק על דעת הקהל בישראל, לא רק על מנת לחקור את העבר אלא כיצד להיערך לעתיד, להתמודדות למאבק על פרצופה ודמותה של החברה הישראלית בעידן שאחרי הרצח.

התנועה הקיבוצית, שידעה בעבר להתייצב לפני אחרים בקבלת החלטות ועשייה משמעותית, לא היתה שותפה בש־נים האחרונות בקרב על דמותה של החברה בישראל ואופיה של המדינה.

בשנים האחרונות עוסקות מזכירויות התק"ם והקיבוץ הארצי בהסדרים ופתרון בעיות העבר וללא הצלחה יתרה. היעלמותנו מהמפה איננה מוצדקת. אין להשלים עמה ויש להתארגן אחרת.

■ איתן ברושי, קיבוץ גבת

רבנים – עזרו לרב בן־נון

אני קורא קריאה דחופה לרבני ותומכי הימין לעמוד לצידו של הרב יואל בן־נון, המגלה אומץ לב נדיר ועלול חס וחלילה לשלם על כך בחייו.

באם יפרסמו רבנים נוספים תמיכה בדבריו ומעשיו של הרב בן־נון יבינו המתנכלים לו והמאיימים על חייו, שבעיי־תם לא תיפתר בחיסולו ואולי יימנעו מלפגוע בו.

מפתיע מאוד לגלות שעדיין לא נעמדו לצידו בגלוי רבנים נוספים, שגם שמעו וידעו על דברי ההסתה לחיסול מנהיגינו ועדיין לא אזרו אומץ לתמוך בו.

■ אריה פרידמן, רמת אפעל

אל תאבדו את הראש

בהמשך לידיעה, שאחר התאונה המחרידה בכביש ירוש־לים־יריחו שוקלים במשטרה להמליץ על התקנת חגורות בטיחות באוטובוסים – אני מציע לשקול גם לחייב את הנוסעים באוטובוס לחבוש קסדות בטיחות.

■ ד"ר יחיאל קמחי, חיפה

הפנייתכם: מכתבים למערכת, מעריב, ת"ד 20010 ת"א 61200. פקס 03-5610614. מכתבים ללא שם וכתובת מלאה – לא יפורסמו.

קולנוע

תל־אביב־יפו
■ גורדון: תאורת קיץ - 6; מדריך שימושי למרעיל הצעיר - 8, 22
■ גת: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ גן העיר: פריסיליה - 2.30, 5, 7.30, 9.45
■ דיזנגוף 1: יומן נעורים - 11, 1, 3, 5, 7.45, 22
■ דיזנגוף 2: פרש - 11, 1, 3, 5, 7.45, 22
■ דיזנגוף 3: כומר - 11, 1, 3, 5, 7.45, 22
■ דרייב אין: ילדי קניון הזהב - 7.30; עולם המים - 22; סרט סקס חדש - 24
■ הוד 1: לילסדה - קוזת אביב - 2, 5, 7.30, 22
■ הוד 2: עולם המים - 2, 4.30, 7.15, 22
■ הוד 3: פרח הסוד שלי - 5, 7.30, 22; תחת מצור - 2
■ הוד 4: מתנקשים - 2, 4.30, 7.15, 22
■ הסינמטק 1: מצלות - 7; הכיוון דרום מזרח - 9.30
■ הסינמטק 2: אוכל, שתיה, גבר, אשה - 5, 7.30, 22
■ הקולנוע (ב.א.א.): העלמה והמוות - א: 7.30, 9.45; ב: 5, 7.30, 9.45
■ חן 1: חרשת - 5, 7.30, 9.55
■ חן 2: תשעה חודשים - 5, 7.30, 9.55
■ חן 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.55
■ חן 4: הבריחה מאבטולום - 11.30, 2.30, 5, 7.30, 9.50
■ חן 5: חדשות מהעבר - 11.30, 2.15, 4.50, 7.20, 9.55
■ חן 6: ביי ביי LOVE - 11.30, 2.30, 5, 7.30, 9.50
■ טיילת 1: ראשון האבירים - 5, 7.30, 22
■ טיילת 2: קרינגטון - 5, 7.30, 22
■ טיילת 3: התנותה של מוריאל - 5, 7.30, 22
■ לב 1: פארינלי - 12, 2.10, 5, 7.30, 9.45
■ לב 2: הגשרים של מחוז מדיסון - 11.30, 1.50, 4.50, 7.10, 9.35
■ לב 3: טירוף של המלך ג'ורג' - 11.30, 1.30, 7.45, 22; חומות של תקוה - 4.45
■ לב 4: חברים לרצח - 12.15, 5, 22; חומות של תקוה - 2, 7.30
■ לימור: ארבע חתונות ולוויה אחת - 7.30; ספרות זולה - 9.40; הכוכב הכחול - ח: 24
■ מוזיאון ת"א 1: ארטו - 6, 8
■ מוזיאון ת"א 2: חובבים - 22
■ מגדלין 1 (קולנוע): הדוור - 7.30, 22
■ מגדלין 2 (קולנוע): קרינגטון - 7.30, 22
■ מרכז: אהבה בילנאומית - 6; 8 הצגות סרט ביום
■ פאר 1: פרח הסוד שלי - 5, 7.30, 22
■ פאר 2: מתחת לפני השטח - 4.30, 9.30
■ פאר 3: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ פאר 4: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.30, 7.15, 22
■ פאר 5: לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ רב אור 1: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ רב אור 2: עיוון - 5, 7.30, 9.50
■ רב אור 3: עיוון - 9.50; האנגלי שעלה על גבעה וירד הר - 5, 7.30
■ רב אור 4: דון חואן דה מרקו - 5, 7.30, 9.50
■ רב אור 5: הדוור - 5, 7.30, 9.50
■ שחף 1: מתחת לפני השטח - 5, 8
■ שחף 2: נשיקה צרפתית - 5, 7.30, 22
■ תל אביב 1: מתנקשים - 5, 7.30, 22
■ תל אביב 2: אפולו 13 - א, ב, ד: 4.30, 7.15, 22; ג: 4.30; ה: 4.30, 7.15
■ תל אביב 3: תחת מצור - 5, 7.30, 22

אור־יהודה
■ גיל 1: תשעה חודשים - 5, 7.30, 22
■ גיל 2: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 3: אפולו 13 - 4.45, 7.15, 22
■ גיל 4: הבריחה מאבטולום - 5, 7.30, 22

אור־עקיבא
■ רב חן 1: חדשות מהעבר - 7, 9.30
■ רב חן 2: הגשרים של מחוז מדיסון - 7, 9.30
■ רב חן 3: חרשת - 7, 9.30

אילת
■ אילת 1: חרשת - 7.20, 9.50
■ אילת 2: מתנקשים - 7.30, 22
■ אילת 3: יומן נעורים - 7.30, 22

אשדוד
■ אשדודה: בחורים רעים - 7.30, 9.30
■ אורי 1: תשעה חודשים - 5, 7.30, 22
■ אורי 2: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ אורי 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 22
■ גיל 1: הבריחה מאבטולום - 5, 7.30, 22
■ גיל 2: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 3: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 4: תחת מצור - 4.30, 7; ק ראות (סרט חדש) - 9.30
■ גיל 5: ביי ביי LOVE - 5, 7.30, 22

אשקלון
■ גיל 1: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 2: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 3: פרינלי - 5, 7.30, 22
■ גיל 4: תחת מצור - 5, 7.30; הגשרים של מחוז מדיסון - 22
■ גיל 5: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ רב חן 1: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 2: עיוון - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 3: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 4: תשעה חודשים - 7.30, 9.50; היפיפיה הנרדמת (עברית) - 5
■ רב חן 5: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50

באר־שבע
■ גיל 1: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 2: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 3: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 4: לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ רב נגב 1: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ רב נגב 2: הדוור - 5, 7.30, 9.50
■ רב נגב 3: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ רב נגב 4: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50

בית־שאן
■ נופת: אפולו 13 - א, ג, ה: 9

בת־ים
■ רב חן 1: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 2: חרשת - 5, 7.30, 9.55
■ רב חן 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 4: יומן נעורים - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 5: הבריחה מאבטולום - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 6: אפולו 13 - 4.40, 7.20, 9.55
■ רב חן 7: מתנקשים - 5, 7.30, 9.55

דימונה
■ היכל התרבות מופת: מצור ימי - 2, 8

הוד השרון
■ מופת: התנותה של מוריאל - ב-ת: 9

הרצליה
■ אודיטוריום דניאל: פארינלי - 7.30, 9.50
■ שטאר 1: מתנקשים - 7.20, 9.50
■ שטאר 2: מתחת לפני השטח - 6.30, 9.30
■ שטאר 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 7.30, 9.50
■ מגדלין 1 (קולנוע): הדוור - 7.30, 22
■ מגדלין 2 (קולנוע): קרינגטון - 7.30, 22

זכרון־יעקב
■ מופת: אסירים - ב, ה: 9

חדרה
■ לב 1: חרשת - 5, 7.35, 22
■ לב 2: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ לב 3: יומן נעורים - 5, 7.40, 9.50
■ לב 4: מתנקשים - 5, 9.50; פארינלי - 7.30

חולון
■ גיל 1: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 2: פרש - 5, 7.30, 22
■ גיל 3: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 4: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 5: תחת מצור - 5, 7.30, 22
■ זהב 1 (קניון הזהב): עיוון - 5, 7.30, 22
■ זהב 2 (קניון הזהב): לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ זהב 3 (קניון הזהב): אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ סטאר 1 (קניוכלל): חרשת - 7.30, 22
■ סטאר 2: תשעה חודשים - 7.30, 22
■ סטאר 3: אהבה בין הכרמים - 7.30, 22
■ סטאר 4: חולה אהבה בשיכון ג' - 7.30, 22

חיפה
■ אורלה: הדוור - 7, 9.20
■ סינימטק קפה מורית: פארינלי - 7.30, 9.30
■ סינימטק קפה עממי 1: אוכל, שתיה, גבר, אשה - 7.15, 9.30
■ סינימטק קפה עממי 2: קרינגטון - 7; נשיקה צרפתית - 9.15
■ סינימטק: חברים לרצח - 7; פוקהונטס - 9.30
■ עצמון 1: מתנקשים - 4.20, 6.50, 9.20
■ עצמון 2: יומן נעורים - 4.30, 7, 9.20
■ עצמון 3: תחת מצור - 4.30, 7, 9.20
■ עצמון 4: לילסדה - 4.30, 7, 9.20
■ עצמון 5: אפולו 13 - 4.20, 6.50, 9.20
■ פנורמה 1: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.20, 6.50, 9.30
■ פנורמה 2: עולם המים - 4.20, 7, 9.30
■ פנורמה 3: פרח הסוד שלי - 7, 9.30; מתחת לפני השטח - 4.15
■ רב אור 1: חולה אהבה בשיכון ג' - 4.45, 7, 9.20
■ רב אור 2: תשעה חודשים - 4.45, 7, 9.20
■ רב אור 3: עיוון - 4.45, 7, 9.20
■ רביעת 1: חרשת - 4.45, 7, 9.20
■ רביעת 2: אהבה בין הכרמים - 4.45, 7, 9.20
■ רב מור 1: חולה אהבה בשיכון ג' - 4.45, 7, 9.20
■ רב מור 2: אהבה בין הכרמים - 6.45, 9.20
■ רב מור 3: הדוור - 4.45, 7, 9.20
■ רב מור 4: חרשת - 4.45, 7, 9.20
■ רב מור 5: תשעה חודשים - 5, 7, 9.20
■ רב מור 6: האנגלי שעלה על גבעה וירד הר - 4.45, 7, 9.20; השוטר - שבת: 11
■ רב מור 7: עיוון - 4.50, 7, 9.20

טבריה
■ מתנ"ס: אפולו 13 - ד: 6; ג, ב: 6.45, 9

יהוד
■ רב חן סביונים 1: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן סביונים 2: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן סביונים 3: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן סביונים 4: עיוון - 7.30, 9.50; היפיפיה הנרדמת (עברית) - 5

ירושלים
■ גיל 1: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 2: יומן נעורים - 4.45, 7.15, 9.45
■ גיל 3: לילסדה - קוזת אביב - 4.45, 7.15, 9.45
■ גיל 4: עולם המים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 5: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 6: פרח הסוד שלי - 4.45, 7.15, 9.45
■ גיל 7: תחת מצור - 4.45, 7.15, 9.45
■ גיל 8: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ סינמטק 1: גברת פארק והחוג המורשע - 5; שחקנים - 7.15; אקזוטיקה - 9.30
■ סינמטק 2: תולית - 9.30
■ סמדר: מתחת לפני השטח - 8; פריסילה מלכת המדבר - 23
■ רב חן 1: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 2: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 3: עיוון - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 4: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 5: תשעה חודשים - 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 6: האנגלי שעלה על גבעה וירד הר - 7.30, 9.50; היפיפיה הנרדמת (עברית) - 5
■ רב חן 7: הדוור - 5, 7.30, 9.50
■ תאטרון ירושלים: כומר - מתנ"ס: 7, 9.30; פארינלי - א, ב, ד, ה, ו: 7, 9.30; ב: 9.30

כפר־סבא
■ גיל 1: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 2: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 3: לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ גיל 4: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 5: הגשרים של מחוז מדיסון - 22; תחת מצור - 5, 7.30
■ גיל 6: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 22
■ גיל 7: תשעה חודשים - 5, 7.30, 22
■ עמל: נשיקה צרפתית - ב: 7.15, 9.15; א: 8.30; התנותה של מוריאל - ג, ד, ה: 8.30

כפר־תבור
■ מרכז קהילתי: אפולו 13 - א, ב, ה: 9

כרמיאל
■ סינמה 1: חרשת - 7, 9.30
■ סינמה 2: מתנקשים - 7, 9.30
■ סינמה 3: תשעה חודשים - 7, 9.30

לוד
■ סטאר 1: מתנקשים - א, ב, ד, ה: 7.15, 9.45; ג: 5, 7.15, 9.45
■ סטאר 2: אפולו 13 - א, ב, ד, ה, ו: 7, 9.45; ג: 4.30, 7, 9.45
■ סטאר 3: עולם המים - א, ב, ד, ה: 7.15; ג: 4.45, 7.15; הגשרים של מחוז מדיסון - 9.45

מנחמיה
■ מרכז קהילתי: אפולו 13 - ג, ה: 8

נהריה
■ היכל התרבות: עולם המים - א, ב, ד, ה: 8.30

נס ציונה
■ גיל 1: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 2: הגשרים של מחוז מדיסון - 7.45, 22; תחת מצור - 4.45
■ גיל 3: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 4: לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22

נצרת
■ גיל 1: הכומר - 4.30, 7, 9.30
■ גיל 2: פרינלי - 7, 9.30; תחת מצור - 4.30
■ גיל 3: מתנקשים - 4.30, 7, 9.30
■ גיל 4: חדשות מן העבר - 9.30; תשעה חודשים - 4.30, 7
■ גיל 5: יומן נעורים - 4.30, 7, 9.30
■ גיל 6: חרשת - 4.30, 7, 9.30
■ גיל 7: הבריחה מאבטולום - 4.30, 7, 9.30

נתניה
■ גיל 1: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 2: אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 3: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.30, 7.15; פרח הסוד שלי - 22
■ גיל 4: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 5: לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ חן 1: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ חן 2: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50
■ חן 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ חן 4: עיוון - 5, 7.30, 9.50

עמק־הירדן
■ בית גבריאל: חדשות מן העבר - ב-ת: 8.30

עפולה
■ היכל התרבות: דון חואן דה מרקו - א, ג, ד: 7, 9.15; ה: 9.15
■ מופתרון: תשעה חודשים - מתנ"ס, א, ה: 9.15; ב-ד: 7, 9.15

ערד
■ סטאר 1: תחת מצור - 7.15, 9.30
■ סטאר 2: פרח הסוד שלי - 9.30; עולם המים - 7
■ סטאר 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 7.15, 9.30

פתח־תקווה
■ היכל 1: מתנקשים - 4.45, 7.15, 22
■ היכל 2: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 22
■ היכל 3: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ רס 1: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 22
■ רס 2: לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ רס 3: תשעה חודשים - 5, 7.30, 22

צפת
■ בית אלון: תחת מצור - ג, ה: 7, 9.15

קצרין
■ מתנ"ס: הגשרים של מחוז מדיסון - ב-ה: 9.30

קרית־אונו
■ מתנ"ס: אפולו 13 - ב-ה: 8.30; ילדי קניון הזהב - ד: 5

קרית־ביאליק
■ קריון 1: אפולו 13 - 7, 9.30
■ קריון 2: יומן נעורים - 7, 9.30
■ קריון 3: מתנקשים - 4.45, 7, 9.30; מי כאן הגבר - 4.45
■ קריון 4: לילסדה - 7, 9.30; ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים - 4.45
■ קריון 5: הגשרים של מחוז מדיסון - 7, 9.30
■ קריון 6: פוקהונטס (עברית) - 4.45; תשעה חודשים - 7, 9.30
■ קריון 7: עולם המים - 4.45, 7, 9.30
■ קריון 8: תחת מצור - 4.45, 7, 9.30
■ קריון 9: ספר הג'ונגל - 4.45

קרית־טבעון
■ זהר: קרינגטון - א, ב, ד, ה: 9

קרית־שמונה
■ גיל 1: יומן נעורים - 4.30, 7, 9.30
■ גיל 2: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.30, 7, 9.30
■ גיל 3: מתנקשים - 4.30, 7, 9.30

ראש פינה
■ מתנ"ס: עולם המים - א, ה: 7, 9.30; ד: 9.30

ראשון לציון
■ גיל 1: מתנקשים - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 2: פרש - 5, 7.30, 22
■ גיל 3: יומן נעורים - 5, 7.30, 22
■ גיל 4: הגשרים של מחוז מדיסון - 4.30, 7.15, 22
■ גיל 5: תחת מצור - 5, 7.30, 22
■ זהב 1 (קניון הזהב): עיוון - 5, 7.30, 22
■ זהב 2 (קניון הזהב): לילסדה - קוזת אביב - 5, 7.30, 22
■ זהב 3 (קניון הזהב): אפולו 13 - 4.30, 7.15, 22
■ חן 1: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ חן 2: תשעה חודשים - 7.30, 9.50; היפיפיה הנרדמת (עברית) - 5
■ חן 3: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ חן 4: עיוון - 5, 7.30, 9.50

רחובות
■ חן 1: אהבה בין הכרמים - 7.30, 9.50
■ חן 2: דון חואן דה מרקו - 7.30, 9.55
■ חן 3: אוכל שתיה גבר אשה - 7.15, 9.50
■ חן 4: יומן נעורים - 7.30, 9.45

רמת־גן וגבעתיים
■ רב אואזיס 1: חרשת - 5, 7.30, 9.50
■ רב אואזיס 2: מתנקשים - 5, 7.30, 9.55
■ רב אואזיס 3: יומן נעורים - 5, 7.30, 9.50
■ רב גן 1: עיוון - 5, 7.30, 9.50
■ רב גן 2: חולה אהבה בשיכון ג' - 5, 7.30, 9.50
■ רב גן 3: תשעה חודשים - 7.30, 9.50; היפיפיה הנרדמת (עברית) - 5
■ רב גן 4: אהבה בין הכרמים - 5, 7.30, 9.50

רמת־השרון
■ כוכב: פריסילה מלכת המדבר - א, ב: 7.30, 9.30

רעננה
■ היכל התרבות: הכומר - ב-ה: 7.30, 9.30; פריסילה - א, ה: 7.30, 9.30
■ פארק 1: חולה אהבה בשיכון ג' - א-ד: 5, 7.30, 22; ה: 5, 7.30, 22, 24.30
■ פארק 2: אהבה בין הכרמים - א-ד: 5, 7.30, 22; ה: 5, 7.30, 22, 24.30
■ פארק 3: תשעה חודשים - 7.30; מתנקשים - א-ד: 22; ה: 22, 24.30
■ פארק 4: חרשת - א-ד: 5, 7.30, 22; ה: 5, 7.30, 22, 24.30
■ פארק 5: יומן נעורים - א-ד: 5, 7.30, 22; ה: 5, 7.30, 22, 24.30

שדרות
■ שחרות 1: הגשרים של מחוז מדיסון - 7, 9.30

מידע

שקיעת החמה: 16.42
זריחה מחר: 6.10
פרק יומי: שמואל א, כ"א־כ"ב
משנה יומית: קידושין ג, ה־ד
דף יומי: עבודה זרה, מ'
הלכה יומית: [illegible]
פרשת השבוע: חיי שרה

■ בתי מרקחת

ירושלים: סנטר פארם [illegible]
תל־אביב: [illegible]
[illegible]

■ אוטובוסים

אגד: 03-5375555

■ רכבות

[illegible]

■ מטוסים

[illegible]

שרות חירום

(טבלת מספרי הטלפון לשעת חירום – מד"א, מכבי־אש, משטרה – לפי יישוב: [illegible])

רדיו

06.05 שחרית מוסיקלית שעה ראשונה • רוסיני: רביעייה מס' 4 בסי במול מזור לכלי־נשיפה • קפלנד: המוסיקה לבלט "אביב בהרי האפלצים" (גירסה קאמרית) • פ. קרולי: קונצרטו בלה מזור לגיטרה ולתזמורת
07.07 שחרית מוסיקלית שעה שניה • טרטיני: סונטה בסול מינור לכנור ולפסנתר "סלסולי השטן" • מוצרט: קונצרטו מס' 15 בסי במול מזור לפסנתר ולתזמורת ק. 450 • סן־סנס: "מחול המוות"
08.05 שחרית מוסיקלית שעה שלישית • הייזן: דיברטימנטו מס' 6 ברה מזור • מנדלסון: שישיה ברה מזור לפסנתר ולכלי־מיתר, אופ' 110
09.05 קונצרט בוקר – ויוואלדי: קונצ'רטו ברה מזור • בטהובן: שלישיית פסנתר בדו מינור אופ' 1 מס' 3 • ארבעה שירים סקוטיים עממיים, עיבוד בטהובן • מנדלסון: קונצ'רטו במי מינור לכנור ולתזמורת אופ' 64 • שוברט: חמישיית כלי־קשת בדו מזור ד. 956 • שומאן: סימפוניה מס' 4 ברה מינור אופ' 120
11.57 ביטת שיר – ט. כרמי, בקולו – שנה למותו
12.00 קלאסי קל וכו': הפתיחה לאופרה "אברוך" • מנדלסון: הפתיחה "לחלום ליל קיץ" • תוכנה: הפתיחה לאופרה "מניוף" • סמטנה: הפתיחה לאופרה "הכלה המכורה" • סופה: הפתיחה לאופרטה "המשורר והאיכר" • יוהן שטראוס הבן: הפתיחה לאופרטה "העטלף"
13.00 אמן השבוע הכנר נייג'ל קנדי. ויואלדי: "ארבע העונות" • אלינגטון: קטעים מתוך סויטה לכנור וקונטרבס
14.06 הדרן
15.00 ממדף התקליטייה
16.00 מוסיקה ליום ראשון ולנקוח: מיסה ברה מזור • בטהובן: מיסה סולמניס, אופ' 123
18.00 תקליטורים חדשים גריג: "סלוגר", אופ' 72 • ברטוק: סויטת מחול • סטרווינסקי: "פולחן האביב"
20.05 אופרה על בימות העולם פרסל: "המלך ארתור" מחזה ומוסיקה הפקה של בית האופרה המלכותי קובנט גרדן, לציון 300 שנה למותו של פרסל
23.00 צלילים לסיומו של יום פרנצסקו מריה ורציני: קפריצ'ו בסול מינור לשני קולות • ק. שומאן: שלוש רומנסות לכנור ולפסנתר, אופ' 22 • פרוקופייב: סונטה אופ' 111

06.05 שירים עבריים
07.30 פתיחות
08.05 פותחים באלף
09.05 מומחים מייעצים כספים
09.30 הארכיון היום לפני..
09.40 מידע לצרכן
09.50 שמורת טבע
10.05 טלרדיו
10.30 אצבע על הדופק
11.05 גל הזהב
11.30 קח תן קונים מוכרים
11.45 לספור אפבן מספר אתי פולק
12.05 עתונות במוקד יצחק אלון
13.05 סיפורים בראש עם ד"ר יצחק נוי
14.05 יותר עדיף
15.05 בראש צעיר
16.05 תרבות באלף אייל מגד ואורחיו

18.05 חוגת בני הנדל
18.05 קראתי ספר
19.05 יומן מורשת
20.00 עוד סיפור אחד ודי
20.15 הכל מורשת
21.05 בחברותא
22.05 עתונות במוקד
23.05 פנים אל פנים

06.05 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר דליה יאירי
10.05 הכל דיבורים שלי יחימוביץ
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.30 עתונות חוץ יואל רפל
16.05 צבע הכסף ענת דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות צבי לידר
18.05 היום הזה
19.05 רדיו 100 מייק חולר
20.30 אחד על אחד ספורט
23.05 כל היום
00.05 יומן חצות
00.15 מבעד לערפל דולי בן אליעזר
01.05 להתוך הלילה מנחם גרנית
05.05 אור ראשון מיכל רמות

06.05 הכל פתוח
07.05 אוקטן ניטל נפתלי מנשה
09.05 מגישה בתשע זיו תדהר
10.05 תכנית עשר ניר גושן
11.05 נתיבי רובינזון
12.05 טיפול נמרץ
13.05 לותט שוש עטרי
14.00 עגולה
14.10 מה נשמע
15.00 חולה רדיו
16.05 קופסת הלחיטים
17.05 שתיים בחמש
18.05 מקום בצמרת
21.05 כותל המזרח
22.05 שיר לאחותי איציק גורן
23.05 ערב כחול עמוק ניר גושן

06.05 פוקחים עין עמיקם רוטמן
07.00 בוקר טוב ישראל
08.05 מה בוער רזי ברקאי
10.05 נכון לעכשיו אברי גלעד וקובי מידן
12.50 בילוי היום
13.00 בצהרי היום
13.15 מוטל בספק עם טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר
16.05 ארבע אחה"צ שירים עבריים
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 האזנת סתר דורי בר־זאב
19.05 שעה קלה על כלכלה
19.30 אוניברסיטה משודרת הרפורמציה הפרוטסטנטית
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 צעד וחצי כדורסל בשידור חי
23.05 עשרים וארבע ירון ולנסקי
24.00 יומן חצות
00.10 ציפורי לילה משוחחות עם גדעון רייכר
02.00 לא רוצים לישון

שידורי גלגלצ
07.05 מדינה בדרך עם נועה ירון
09.05 אוטוסטרדה עם אלי ישראלי
11.05 מיזוג אויר עם ארי שמאי
12.05 עברי את הכביש עם עומר קריגר
13.05 משהו לדרך עם אורלי יניב
14.05 אי שקט עם אלכס אנסקי
15.05 כל יום משהו אחר עם יואב קוטנר
16.05 חכם בכביש עם רון לוינטל
18.05 גלגלאת עם לאה עוז
20.05 נוסחת לתמורה אמצעים לנהיגה מונעת עם לימור דהאן
22.05 לילה טוב עם רונית כפיר

טלוויזיה

מרצ'לו מאסטרויאני וויטוריו גסמן ב"עסקים מלוכלכים ברחוב מדונה". חינוכית 23, 21.00.

08.00 אשכולת הנס האירופי
08.30 סיפורים מן החיים צבי במעפל
08.55 בסוד העניינים עולה
09.10 בממלכת בעלי־החיים הסטנית
09.25 פרפר נחמד פח אשפה יפה (כ)
09.45 פשוט אמרו לא מחכים לסבתא
10.00 קשר משפחתי קורות חיים
10.30 יהודים לאן? לבי במזרח
11.00 מדעים נביט למעלה הירח
11.05 אנגלית
11.15 לראות חשבון פירוק לגורמים
11.50 מיגנשי בראשית פרשת תולדות
12.05 תהליכי חיים בטבע החיים בטיפת מים
12.15 גאומטריה אנליטית האליפסה
12.25 צרפתית
12.40 עניין של זמן מגנה קרטה (כ)
13.10 בעין גיאוגרפית עמק המזול
13.30 המפחידנים
13.45 קוטי קט וחומי
13.55 בנות בפיג'מות
14.05 משעות גוליבר
14.35 משעות מופלאים
14.45 משיפורי אבא בונה
15.00 פרפר נחמד כשחולים (כ)
15.25 אולפן מתגלגלים
17.00 ערב חדש

15.30 אבא לעניין
16.00 אי הפרפרים סידרה אוסטרלית פרק ראשון
16.30 עושים עסקים (ש.ח.)
18.00 שעת כושר
18.15 המורד פרק ראשון
19.00 זומביט
19.30 עוד זומביט
20.00 ערב חדש עם כתוביות ברוסית
20.30 אבא לעניין
21.00 עסקים מלוכלכים ברחוב מדונה סרט המשך ל"אנו הגנבים"

07.00 בוקר טוב ישראל
15.30 זאפ ל־1 שידור חי
15.32 ג'ינג'י
15.54 זאפ ל־1 שידור חי
15.55 המלומם והגראפים
16.19 זאפ ל־1 שידור חי
16.20 פלאי קלעים
16.50 זאפ לדובל'ה
17.00 ערב חדש
17.35 קליק ראו מסגרת המלצה "למה כן"
18.15 חדשות באנגלית
18.30 אמנים בדרך
19.00 חדשות
19.30 כל ערב
20.00 מבט
20.45 פרוסט ראו מסגרת המלצה "למה כן"
22.30 כדורגל עולמי
23.30 מהיום למחר
24.00 מסיפורי הארץ הטובה

16.00 מיבזק חדשות בערבית
16.15 אולפן פתוח בערבית
17.00 החורד והאלמוני סידרה מצרית
18.00 לקט השור השבועי
19.00 חדשות בערבית חי
19.30 מגאזין תרבות בינלאומי
20.00 מבט לחדשות
20.45 "טלכסף"
21.15 סוכן חשאי סידרה בלשית
22.05 ניקולס ניקלבי סדרה

13.00 מגאזין הספורט של ג'ילט
13.30 אלף
14.00 רופאים מוטסים
15.00 הפלינסטונס
15.35 חוף פרדייס דרמה
16.05 היפים והאמיצים סבון
17.00 5 עם רפי רשף
17.30 איטמות קומית
18.00 סניורה
19.00 כוחה של אהבה חלק ג'
20.00 חדשות
20.30 ראשון בבידור
22.00 נזות וניצני
23.20 75-85
24.00 החדשות
00.05 מקום קטן מטוס אל־על
00.35 תקלות של יוון חלק ב'
01.30 חיום שיר

08.00 פלקון קריסט דרמה (ש.ח.)
09.00 לחיות את החיים סבון
09.45 צעירים חסרי מנוח סבון
10.30 עיצובים קומדיה
10.55 שנות הקסם קומדיה
11.25 סלסטה טלנובלה (ש.ח.)
12.10 שכנים שכנים דרמה (ש.ח.)
12.35 פרי מייסון
13.30 פותחים באחת וחצי
14.05 איש משטרה דרמה
14.55 פלקון קרסט דרמה
15.45 אי.אן.ג'י. דרמה
16.30 שכנים שכנים דרמה
16.55 אנטונלה טלנובלה
17.45 הקופסה מוסיקה
18.00 לחיות את החיים סבון
18.45 צעירים חסרי מנוח סבון
19.30 שידור מקומי
20.00 סלסטה טלנובלה
20.50 חוק וסדר דרמה
21.40 מדור פלילים
22.10 איש משטרה דרמה
23.00 סיפורים מהצד האפל אימה
23.25 משתגעים מאהבה קומדיה
23.50 שורשים דרמה
00.45 מקום אחר דרמה
01.35 נוטס לנדינג דרמה

10.30 ללא מעצורים
12.10 רחוב הארגמן דרמת מתח אפילה של פריץ לאנג
13.55 רואים כוכבים הסקנדלים הגדולים של הוליווד
14.45 ילדי המים מנקה ארובות קופץ למעמקי בריכה ומוצא עצמו בחברת ילדי המים
16.10 החשיפה עתונאי חוקר מגרמניה נכנס לעבוד בעתון כדי לחשוף את שיטות העבודה המשחיתות של העיתון
17.50 נקמה ללא מעצורים מתח
19.20 איום אינטימי דרמת מתח
20.45 חדש בקולנוע
21.00 מותק הילד השתנע 2 קומדיה
22.30 שחק אותה צ'סטר קומדיה
24.00 נוויה בת מזל קומדית אימה
01.20 החשיפה דרמת מתח

16.00 גוף בתנועה עם גלעד ינקלביץ
16.30 שלאם מגאזין כדורסל בינלאומי
17.00 כדורגל מהליגה הלאומית
17.50 כדורגל מהליגה הספרדית
20.00 אליפות המכללות בארה"ב בענפי ספורט שונים
20.45 באולינג מהסבב המקצועני האמריקאי
21.45 כדורגל ברזילאי ליגת הנסיונל
23.15 כדורגל מהליגה הספרדית

06.30 להתלבש עם שש מצוירים
08.00 גינת ההפתעות גלי הפילה
08.30 סנדוקאן אנימציה
08.50 המחסן של כאילו
09.10 אוטובוס הקסמים אנימציה
09.30 הכתות המעופפת (ש.ח.)
09.35 נוצי הכסף אנימציה (ש.ח)
10.05 אבא חורג, אמא חורגת
10.35 לנני טונס אנימציה
10.50 חיים קשים על כדור הארץ
11.45 הרפתקאות בארץ אבודה (ש.ח)
12.05 האודיסאה הרפתקאות
12.30 הוגו משחק טלוויזיה (ש.ח)
13.00 גינת ההפתעות במבלים
13.30 פיגבל אנימציה מדרבבת
13.50 המחסן של כאילו
14.10 פנג ולבן אנימציה
14.30 לוחמי הדרקון
15.05 נוצי הכסף אנימציה
15.35 מסתדרים לבד
16.15 הסיפה השחור דרמה
16.50 הכדור חוזר לקופר קומדיה
17.15 צוות לעניין מעלה
18.00 הוגו משחק טלוויזיה
18.30 סנדוקאן אנימציה
19.00 אוטובוס הקסמים אנימציה

19.30 שלושה בדירה אחת קומדיה
20.00 נשואים פלוס קומדיה
20.30 קרובים רחוקים מאוד קומדיה
20.55 אבא חורג, אמא חורגת
21.20 חופשי על הגב קומדיה
21.45 הקופסה מוסיקה

22.00 שקיעת תרבות המערב דרמה תיעודית העוקבת אחר צמיחת סגנונות הפאנק והגל החדש בלוס אנג'לס של סוף שנות השבעים
23.40 מובי דיק ראו מסגרת המלצה "למה כן"

06.00 אוניברסיטה פתוחה תרבות ואמנות
12.00 נובה קבורים באפר (ש.ח.)
13.00 מדרגות לרקיע הפקה ישראלית
13.30 דרום פראי אי הנאכל ע"י עכברושים
14.00 אוניברסיטה פתוחה
16.00 נובה קבורים באפר (ש.ח.)
17.00 מדרגות לרקיע הפקה ישראלית
17.30 אי הנאכל ע"י עכברושים (ש.ח.)
18.00 אוניברסיטה פתוחה העולם המופלא של הסרטים; כאן: הצייר מרדכי ארדון
20.00 פסים וכוכבים העתיד האמריקני
21.00 הישרדות שפע מים וחיים
21.30 בדרך הטבע תחרה אמריקנית
22.00 מעבר ל־2000
22.45 פסים וכוכבים העתיד האמריקני
23.45 אוניברסיטה פתוחה

14.00 משפחת קדמוני
14.30 ג'ושוע ג'ונס מצוייר
14.45 דרדסי הבלט מצויר
15.10 תיאטרון המשפחה לילדים
15.30 בעין מדעית
15.50 הקיץ של הגואל
16.00 לוסי אהובתי קומית
16.30 טרזן סדרת הרפתקאות
17.00 תכניות בצרפתית
19.30 כותרות החדשות
19.35 איזה מין בית חולים קומית
20.00 קולנוע, קולנוע בידור
20.25 היפים והאמיצים
21.10 עתידים העדות
21.30 בקצב הלב מגוון מקומי
22.00 חדשות
22.25 [illegible]
23.10 [illegible]
00.30 [illegible] קומית

10.00 תכנית דת
14.00 מי חין דת
14.30 לזן אוסטין
15.00 מגע מדע
16.00 אור לעולם דת
16.30 תגאים ותאמרורים
18.10 פריסטי דרמטית
19.10 48 שעות אקטואליה
20.00 24 שעות CNN חדשות
21.00 כדורסל NBA
21.30 סרט
23.30 אולפן 7
24.00 לך בעקבות לבך

צפית שיא

שעות	ערוץ 1	ערוץ 2	ערוץ 3	סרטים	הצגה שנייה	מדע וטבע	ספורט
20.00	מבט	חדשות	סלסטה	איום אינטימי (19.20)		פסים וכוכבים	אליפות המכללות בארה"ב
20.30	פרוסט (20.45)	ראשון בבידור	חוק וסדר (20.50)	חדש בקולנוע (20.45)			באולינג מקצועני אמריקאי (20.45)
21.00				מותק הילד השתנע 2		הישרדות	
21.30			מדור (21.40)			בדרך הטבע	כדורגל ברזילאי (21.45)
22.00		נזות וניצני	איש משטרה (22.10)		שקיעת תרבות המערב	מעבר ל־2000	
22.30	כדורגל עולמי			שחק אותה צ'סטר		פסים וכוכבים (22.45)	
23.00		75-85 (23.20)	סיפורים מהצד האפל				כדורגל ספרדי (23.15)
23.30	מהיום למחר		משתגעים מאהבה		מובי דיק (23.40)	אוניברסיטה פתוחה (23.45)	

למה כן

■ **"קליק"**
כללית, 17.35
תכנית שבועית חדשה על מחשבים: חידושי חומרה ותוכנה; "קליק פלילי" על עברות מחשב; "פסיכוקליק" – עצות של פסיכולוג לבעיות גיל הנעורים, שיופנו דרך הבי.בי.אס. של התכנית; "אינטרקליק" – תכנית מחוברת בשידור חי לאינטרנט: צופים מוזמנים להציג אתרים מעניינים; "גלריקליק" – צופים מוזמנים להציג בשידור חי מעבודותיהם בציור, בגרפיקה ובהנפשה; משחקים חדשים ועוד. מגישים: סער בן־יוסף, עוזי מירון.

■ **"פרוסט"**
כללית, 20.45
סידרת דרמה משטרתית. ג'ק פרוסט הוא בלש עיקש בשורות המשטרה הבריטית, הנאבק בעולם הפשע בדרכו המיוחדת. בתפקיד הראשי – דיוויד ג'ייסון. הפרק הראשון: "מיעוט של אחד" – פרוסט חוקר סידרת פריצות על רקע של מתיחות גזענית.

■ **"מובי דיק"**
הצגה שניה, 23.40
העיבוד השני שנעשה בהוליווד לספרו הקלאסי של הרמן מלוויל. סיפורו של הקפטן אחאב והאובססיה שלו לתפוס את הלוויתן הלבן מובי דיק, שגרם לו לאבד רגל. תסריט של סופר המד"ב ריי ברדברי, בבימוי ג'ון יוסטון. גרגורי פק בתפקיד הראשי, ולצידו ריצ'רד בייסהארט, אורסון ולס, ליאו גן, הארי אנדרוז, ברנרד מיילס, ג'יימס רוברטסון ג'סטיס. (ארה"ב 1956, 110 דקות)

ריבית סבירה

צדיק בינו מבעלי חברת פז תומך במדיניות הריבית של בנק ישראל עמ' 3

מ י ב נ ה

בניית משרד חדש לראש הממשלה עומדת במרכז מאבק בין ארכיטקטים ● נדל"ן עמ' 4

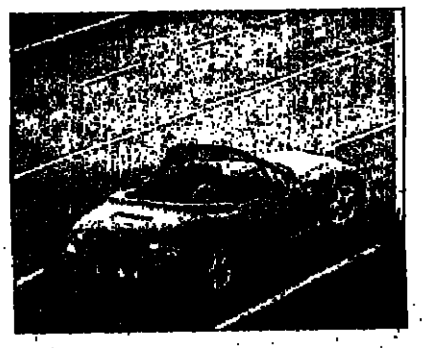

מארה"ב באהבה

הרודסטר הפתוחה החדשה של ב.מ.וו – הראשונה שמיוצרת באמריקה ● מדור רכב עמ' 6

מלחמת רובוטים

אמצעי לחימה חדשניים: רובוטים מופעלים בשלט־רחוק כמו צעצועים ● מדע עמ' 11

עולה יורד

△ סל המטבעות	(+0.726) 3.5070	△ דולר יציג	(+0.76) 3.0530
△ ניקיי	(+211.6) 18,151	△ דאו ג'ונס	(+1.44) 4,970.8
▽ מרק גרמני	$ 1 = 1.4088	▽ ין יפני	$ 1 = 102.18
▽ ליש"ט	1 ליש"ט = $ 1.5429	▽ פרנק שווייצרי	$ 1 = 1.1384
△ זהב	$ 386.95 לאונקיה	▽ בורסת לונדון	(-1.8) 3,609.2

העורך הכלכלי: גבי קסלר
עורך עסקים: משה פרל

עסקים

עיתון כלכלי יומי

יום א', כ"ו בחשון תשנ"ו, 19.11.95

הערכה במערכת הבנקאית: תימשך ההאצה בפיחות השקל

[...]יפיה לפיחות נוסף של כ־2% בימים הבאים ■ בסוף השבוע הוזרמו כ־100 מיליון שקל לפקדונות דולריים

מאת יהודה שרוני ויוסי גרינשטיין

[...] בנקים נרשמה בסוף השבוע התעוררות בביקושים [ל]פקדונות צמודי מטבע (פצ"מ) ולנכסים דולריים [...]ים, בעקבות הגברת קצב פיחות השקל לעומת [ה]דולר. במערכת הבנקאית מעריכים, כי בסוף השבוע [הו]זרמו ביקושים לפקדונות דולריים בהיקף של יותר [מ־]100 מיליון שקל. בבנקים מעריכים, כי מגמת האצה בפיחות השקל תימשך גם בימים הקרובים, [בש]ל שאיפת בנק ישראל לקרב את שער החליפין של [הש]קל לעומת סל המטבעות אל שיפוע קו האלכסון. [...]שרה זו צפוי פיחות נוסף של 2% לפחות.

[...] נראה שכל עוד לא יבוצע קיצוץ ברור בתקציב [המד]ינה, לא תשונה מדיניות שער החליפין המוצהרת, [ול]א יבוצע שינוי משמעותי בריבית. הנגיד יעקב פרנקל מתנגד בתוקף לפיחות חד־פעמי יזום, מחשש להאצת האינפלציה. פרנקל דורש קיצוץ תקציבי של כשני מיליארד שקל, כתנאי להפחתת הריבית והאצת הפיחותים. בנק ישראל התערב לאחרונה פעמים רבות במסחר במטבע חוץ כדי למנוע תיסוף חריף בשקל. ביומיים האחרונים, לאחר פגישת העבודה בין פרס לפרנקל, הגביר בנק ישראל את מעורבתו במסחר במטבע חוץ ואת קצב הפיחותים.

שער סל המטבעות עדיין מצוי 3.5% מתחת לשער האמצע ו־10.5% מתחת לתקרת הניוד של השקל. ראשי האוצר דורשים הפחתה מיידית של 2% בריבית, כדי להשיג פיחות של כ־4%. אולם מומחים צופים כי פרנקל יימנע מהפחתת הריבית, וזו תישאר ללא שינוי לפחות עד סוף השנה.

שער הדולר עלה ב־1.4% תוך יומיים והגיע ל־3.053 שקל, השער הגבוה ביותר בשלושה חודשים. הפיחות החד הוא תוצאה של ההתערבות המסיבית של בנק ישראל במסחר במטבע חוץ.

האצת הפיחותים החלה מיד לאחר פגישת העבודה הראשונה בין פרס לפרנקל. בפגישה נדונו סוגיות כלכליות, כולל הריבית ושער החליפין. בנק ישראל עשוי להגביר את מעורבותו במסחר בימים הבאים, כדי להאיץ את קצב הפיחותים.

שער הסל עלה שלשום ב־0.73% והשלים עלייה של 1.5% תוך שלושה ימים. שער המרק הגרמני עלה שלשום ב־0.82% ל־2.1737 שקל. שער הפרנק הצרפתי עלה ב־0.74% ושער הליש"ט עלה ב־0.52%. בעקבות היחלשות הדולר בחו"ל, נרשמו תוך שלושה ימים עליות חדות של 2.3% בשער המרק ו־2.1% בשער הפרנק הצרפתי.

[...]צרים קשר

[...] הכלכלה והתכנון יוסי ביילין [...] בשבוע האחרון [...] בנושאים פוליטיים, מצא [...] לטפל גם בעניינים השוטפים [...] משרדו, ובסוף השבוע היה בין [...] כנס היסוד להקמת [...] מסחר ישראל־אפריקה. [...] שהקמת לשכת המסחר [...] תנופה ליחסים הכלכליים [...] ישראל למדינות חיבשת. בכנס [...] גם אנשי כלכלה מהארץ [...]אפריקה.

שלוש משלחות מסחריות יגיעו מספרד

מאת סופר מעריב

שלוש משלחות מסחריות מספרד עומדות להגיע לארץ, בעקבות העניין הגובר שמגלים תעשיינים ספרד בתעשייה הישראלית (חיפוש אחר שווקים חדשים לתוצרתם).

המשלחות מייצגות עשרות חברות. המשלחת הראשונה, ובה 13 נציגים של יצרנים מאיזור ברצלונה, תגיע מחר. היא תציע ציוד מודרני לתעשיות בתחומי חמוץ, חיתוך פלדה, תאורה ומוצרי עץ לבית. המשלחת השנייה, שתגיע כשלושה שבועות אחר כך, יצרנים מתעשיית הפלסטיקה, ציוד לכיבוי אש, תבניות פלדה, מוצרי בריאות שבעיים, כלי חיתוך, הנעלת וייצור כרים לבגדי ילדים ותינוקות. אחרי חודש תגיע משלחת יצרני ציוד כבד למנוף.

את בואן של המשלחות, אירגנו המשרד המסחרי בשגרירות ספרד בישראל, שבראשו הוצבת גרסיה גונר (המנכ"ל) [...] (חוקרת שווקים). "חלק מהמציגים זהו מפגש ראשון עם התעשייה בישראל, ולחלקם כבר יש קשרי סחר עם חברות בארץ. בעקבות המגעים שיתקיימו השבוע צפויים הסכמים ליבוא של ציוד ספרדי לישראל", אומרת טרונה רוס.

סכסוך בדובק גורם למחסור בסיגריות

מאת יהודה שרוני

מחסור בסיגריות דובק מורגש בחנויות בימים האחרונים – כשל מאבק בין הקמעונאים לחנהלת החברה. הסיבה למאבק – החלטת דובק להקים רשת הפצה עצמאית ולחייב את הקמעונאים לשנות את שיטת העבודה עם הסיטונאים.

עד היום עבדו הקמעונאים עם כל סיטונאי שבו רצו, וקיבלו ממנו תנאי אשראי משופרים. עם שינוי השיטה תורע מעמד הקמעונאים. שדם ניתן להם אשראי ל־4־5 ימים ועתה ל־3־4 בלבד. הנהלת החברה גם חייבה את הקמעונאים לעבוד אך ורק עם סיטונאים שנקבעו עליידה. עקב כך אספקת הסיגריות לחלק מנקודות המכירה צומצמה באופן משמעותי. סיבה נוספת לצמצום היא החלטת הקמעונאים להקטין את המלאי, עקב העלות הגבוהה יחסית הכרוכה במימונו.

חלק מהקמעונאים החליטו לפתוח במאבק מאורגן. ד"ר אהוד שוהרית, היועץ הכלכלי של חברת דובק, אמר, כי ידוע לו על המחסור בסיגריות ואם יתברר כי מדובר במחסור מכוון, תנקוט דובק באמצעים. עוברית טען, כי תנאי האשראי המוענקים לקמעונאים תלויים אך ורק בסיטונאים.

לראשונה בישראל – זוכים כל ערב במכוניות אחרת

קונים מעריב וזוכים כל ערב בסיטרואן או בפיג'ו!

ההגרלה בכל ערב בערוץ 2 בין השעות 21:00 ל־21:30

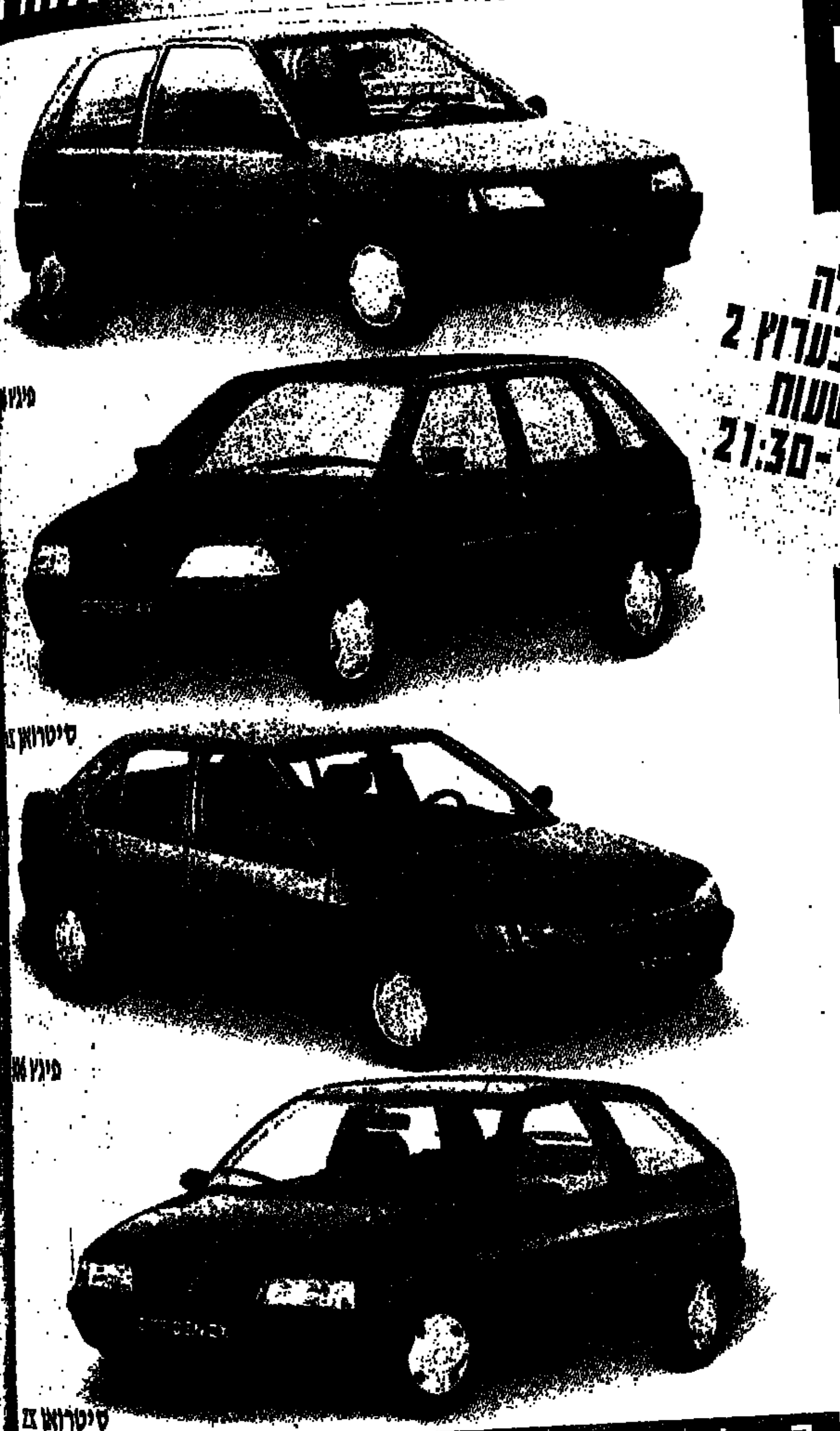

המספר הזוכה

קונים מעריב

ומחפשים את המספר הזוכה. זהו מספר בן 6 ספרות המופיע בכל יום בתחתית העמוד הראשון של מוסף "מעריב היום". שים לב, על כל גליון מוטבע מספר. קנית יותר גליונות - הגדלת את סיכויך לזכות.

פותחים ערוץ 2

בכל ערב בימים א'-ה' ובמוצ"ש בין 21:00 ל־21:30, מחכים לתוצאות ההגרלה שונות באותו יום. משווים את המספר הזוכה שעלה בהגרלה למספר המופיע על גליון מעריב.

זוכים כל ערב ב-

פרס ראשון - סיטרואן או פיג'ו

3 2 6 4 8

פרס שני - עשרות [...]

3 5 2 6 4 8

פרס שלישי - מאות [...]

5 2 6 4 8

3 5 2 6 4 8

יותר מעניין לקרוא מעריב

CITROËN PEUGEOT

יהודה שרוני

יומן עסקים

את מי ההשתלטות עוינת

בימים האחרונים הובעה, לפחות מעל דפי העיתונים, הסברה כי קונצרן כור עומד להשתלט על חברת עלית ואף יוזם צעדים מעשיים לשם כך. בין הצעדים שנמנו היו פניות לחברת מאן – בעלת מניות גדולה בעלית, פניות לבעלי מניות נוספים ורכישות בבורסה.

דומה כי ההצהרות שנשמעו מפי ראשי חברת עלית העידו על פאניקה מסויימת. נסיונות הגישוש לרכישת המניות (אם אכן היו כאלה) כבר כונו נסיון להשתלטות עוינת. ואני שואל – עוינת למי?

הבעלים של כל חברה ציבורית שמניותיה רשומות למסחר בבורסה צריכים לקחת בחשבון את האפשרות שיום אחד ייאלצו להניח את המפתחות על השולחן ולהעביר את השליטה לגורם אחר – תשאלו את בעלי השליטה בחברות ליפשיר, חברת עלית (כסיבוב ההשתלטות הקודם), אלדנטק ועוד.

לא אתפלא אם המשברון בחברת סאיטקס עלול לעודד בעלי הון לנסות להשתלט על החברה. זה בהחלט לגיטימי שבעל הון יזרים לבעלי המניות בחברה מיליוני דולרים (במחירים הגבוהים ממחירי הבורסה) לשם השגת השליטה. מה רע בכך ואת מי בדיוק צעד זה עוין? כדי למנוע את האפשרות לאיבוד השליטה, צריכים בעלי הבית לדעת לנהלה היטב.

הם צריכים להרוויח היטב, למשוך דמי ניהול סבירים, לחלק דיווידנד במזומן ולספק את ציבור בעלי המניות. חברה ריווחית ללא מזומנים בקופה, המפנקת את בעלי מניות בדיווידנד, לא תהיה כתובת נאותה לנסיון השתלטות.

ויש לכך סיבה נוספת. סביר להניח כי ניהולה היעיל של חברה כזאת יתבטא גם בעליית שווי מניותיה. די ברור, כי טורפי הנבלות למיניהם לא יחפשו חברה גמישה כפנתר, הנסחרת במלוא ערכה. הם יפנו את מאמציהם לכבשה השמנה וחסרת הגמישות המשתרכת בסוף השיירה.

בנקים מהודו וטאיוון משתתפים בהלוואת 250 מיליון דולר לישראל

70 נציגים מ־43 בנקים חתמו בסוף השבוע בלונדון על ההסכם לגיוס ישיר של הכסף

מאת יוסי גרינשטיין

בנקים מהודו וטאיוון משתתפים ב'סינדיקט' הבנקאי שילווה לממשלת ישראל 350 מיליון מארק (250 מיליון דולר), כך נמסר ממשרד האוצר.

70 נציגים של 43 בנקים חתמו בסוף השבוע בלונדון על ההסכם לגיוס ישיר של 250 מיליון דולר על ידי הממשלה. בסינדיקט משתתפים בנקים מ־16 מדינות: 9 בנקים גרמניים, 5 בנקים יפאניים, 5 בנקים איטלקיים ו־4 בנקים אוסטריים. לראשונה משתתפים גם בנקים מטאיוון, הודו, צרפת, פורטוגל, ספרד ושוודיה.

החשב הכללי שי טלמון אמר בטקס החתימה בלונדון כי "ההשתתפות הרבה והחתמת היתר הגדילה את היקף הגיוס ל־2.5 לעומת התכנון המקורי. הדבר משקף את האמון הרב וההכרה הבינלאומית של הקהילה הפיננסית העולמית במדיניות הכלכלה של האוצר והמשק הישראלי". גורמים בממשל הבנקאות בלונדון הרגישו כי ההלוואה הוכתרה בהצלחה – ההשתתפות הגבוהה, ביזור ההלוואה והמחיר הנמוך.

שערי מטבע חוץ 17.11.95

סל	דולר שחור	מרק יציג	דולר יציג
3.5070	3.03	2.1737	3.0530

המטבע	שער יציג	השינוי היומי באחוזים	השינוי באחוזים מתחילת השנה	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב	3.0630	+0.75	+1.16	2.97	3.12	2.97	3.11	-	-	3.0276	3.0765	3.0158	3.0646	-	-
1 מרק גרמני	2.1737	+0.81	+11.53	2.11	2.22	2.12	2.22	-	-	2.1548	2.1896	2.1496	2.1843	-	-
1 לירה שטרלינג	4.7655	+0.52	+0.87	4.63	4.86	4.64	4.86	-	-	4.7140	4.7901	4.7032	4.7792	-	-
1 פרנק צרפתי	0.6296	+0.73	+11.53	0.61	0.65	0.61	0.64	-	-	0.6244	0.6345	0.6228	0.6327	-	-
100 ין יפני	2.9942	+0.33	-1.06	2.91	3.07	2.91	3.05	-	-	2.9704	3.0184	2.9587	3.0046	-	-
1 גולדן הולנדי	1.9403	+0.78	+11.49	1.89	1.99	1.89	1.98	-	-	1.9236	1.9646	1.9184	1.9494	-	-
1 פרנק שווייצרי	2.6840	+0.67	+16.63	2.61	2.75	2.61	2.74	-	-	2.6620	2.7050	2.6497	2.6925	-	-
1 כתר שוודי	0.4638	+1.33	+14.66	0.45	0.48	0.45	0.48	-	-	0.4603	0.4678	0.4586	0.4661	-	-
1 כתר נורווגי	0.4919	+0.69	+10.22	0.47	0.51	0.48	0.50	-	-	0.4878	0.4958	0.4861	0.4940	-	-
1 כתר דני	0.5605	+0.80	+12.89	0.54	0.58	0.55	0.57	-	-	0.5559	0.5649	0.5541	0.5631	-	-
1 דולר קנדי	2.2522	+0.63	+4.77	2.18	2.31	2.19	2.29	-	-	2.2335	2.2696	2.2240	2.2599	-	-
1 דולר אוסטרלי	2.2594	+0.93	-3.56	2.20	2.31	2.16	2.32	-	-	2.2411	2.2773	2.2294	2.2855	-	-
1 רנד דרא"פ	0.8367	+0.63	-1.75	0.75	0.85	0.67	0.85	-	-	0.8298	0.8432	0.8266	0.8401	-	-
10 פרנק בלגי	1.0669	+0.79	+11.46	1.02	1.08	1.02	1.09	-	-	1.0479	1.0649	1.0446	1.0615	-	-
10 שי' אוסטרי	3.0890	+0.82	+11.49	3.01	3.18	3.01	3.15	-	-	3.0636	3.1131	3.0538	3.1032	-	-
1000 לי' איטלקיות	1.9189	+0.67	+3.30	1.86	1.96	1.86	1.98	-	-	1.9018	1.9325	1.8980	1.9287	-	-
100 פזטה ספרדית	2.5253	+0.71	+10.3	2.46	2.59	2.47	2.64	-	-	2.5043	2.5447	2.4976	2.5379	-	-
E.C.U.	3.9784	+0.75	+7.44					-	-	3.9463	4.0100	3.9317	3.9952	-	-
1 לירה מצרית	0.9617	+0.75	+1.15	0.86	0.94	0.86	0.92	----	----	0.8600	0.9400	----	----	----	----
1 דינר ירדני	4.3811	+0.75	+3.32	4.16	4.45	4.10	4.38	----	----	4.1600	4.4500	----	----	----	----

מניות ישראליות בניו־יורק 17.11.95

המניה	שער סגירה	שינוי יומי באחוזים	גבוה יומי	נמוך יומי	המחזור: במניות	המחזור: בדולרים	גבוה ב־95	נמוך ב־95	השינוי מתחילת השנה	במיליוני דולר: הון עצמי	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	[illegible]
סדר דאו ג'ונס	4989.95	0.41	5022	4934			5004	3794	30.14					
סדר ישראליות	181.3	-0.26	163	169			178	100	40.07					
אריומקס	1	0	1⅛	1	2500	2500	2¾	15/16	-27.27	15.8	-2.7	8.4	6	0
אריוטפס	6⅞	1.85	6⅞	6½	1600	11000	9¾	5	-1.79	16.5	1.7	9.9	31	16
אופל	15	1.69	15¼	14¾	40000	600000	25½	13¾	114.29	34	4.7	27	95	
אורבוטק	14⅛	1.79	14¼	13⅞	172500	2468125	14⅛	8	76.38	50	8.2	118	180	13
אי' איי.אס	2 5/16	6.71	2 5/16	2¼	7200	16650	4⅛	1⅞	-7.50	68	-6.3	84.8	32	0
אי.או.ני'	3½	3.7	3½	3 5/16	59600	208600	4⅝	1	83.61	5.1	-3.3	4.2	15	0
אי.ג'י.אסו	18⅛	-8.19	19½	18⅛	53000	967250	39½	13	111.69		6.1	47	89	
אי.סי.אי	20 1/16	-0.92	20⅜	20	244200	4929788	23⅜	11¼	48.17	287	62	340	1512	18
אידיו	10⅞	-3.33	11½	10⅞	73200	796050	64¾	7	-34.59	26	-20.6	60	544	0
אלביט	14¾	0	14¾	14½	1000	14750	24¾	14	-29.76	325.3	38.8	709	271	19
אלרון	8	-5.88	8¼	7½	87100	696800	17¼	4½	37.22	11	2.4	8.8	52	17
אלסינט	2½	0	2⅛	2½	26800	59625	3½	1⅜	20.00	12.9	12.9	228	179	14
אלקטריק־פיול	8⅝	-1.43	9	8⅝	4500	38813	13⅞	4¼	38.00	23.6	-0.6	4.2	74	0
אלדון	6⅝	0	0	0	0	0	12¼	8	-5.48	7.6	7.6	216	150	21
אם־סיסטמס	3⅜	0	3⅜	3⅜	24000	81000	7	2⅜	-18.18	6.2	-2.9	5.4	16	0
אמפל	5½	0	5⅝	5 7/16	12000	66000	7 3/16	5⅜	-16.98	173	14.4	81	81	43
אפי	80⅛	0.79	82	77	216000	17307000	100¼	24	191.36	102	15.8	107	957	51
אקסום	26	-0.95	26½	25⅛	76600	1991600	31½	9	136.36	6.01	-3.1	1.8	130	6
אשר	21/32	0	21/32	21/32	3000	1969	1⅜	⅜	31.25	10.5	-0.7	8.8	7	0
בי.וי.אר	8	-3.03	8¼	7⅜	41100	328800	8 27/32	3⅜	60.00	13.7	-1	17.8	47	0
ביו טכנולוגיה	3 11/16	-1.67	3 13/16	3 9/16	228300	845544	4½	2	71.01	10	-18.7	11.7	139	0
ג'אופק	7	-3.45	7¼	6⅞	386800	2707600	10	6¾	-18.84	80	-37	64	361	0
גילת	24⅜	0	24½	24⅜	8400	204750	29⅛	12	103.13	35	5.5	23	166	31
די.אס.פי	10⅛	-5.81	10⅝	10	130900	1326363	28	7¾	-48.08	34.1	3	14.7	97	13
די.אס.פי.ג'י	8½	-6.8	8⅝	8	103400	840126	13½	4½	71.05	39	2.7	73.3	59	2
הכשרת הישוב	7	0	0	0	0	0	12	7	-35.63	124.1	3.8	166	65	30
הלת' קר	1 15/32	-2.08	1 17/32	1 15/32	65300	95909	2 5/16	1¾	-8.00	16.3	0.1	7.4	16	15
מאאר	27	0.93	27¾	26¼	128000	3456000	36	10¼	145.45	56	6.5	49	270	17
טבע	40⅞	0.62	40⅞	40½	235800	9638325	43⅜	21⅛	70.31	254	69	558	21921	28
טי.די.ג'י	1½	0	0	0	0	0	2⅛	11/16	50.00	7	-0.1	0.4	6	0
פקוסמקס	12⅛	-1.02	12¼	11⅞	68800	840325	13¾	3¾	136.59	33.7	3	25.4	95	35
פלטרף	1¼	0	0	0	0	0	3⅛	1⅛	-52.38	7.3	-4.9	2.4	4	0
פלדמה	7 5/16	0.88	7⅝	7⅛	24400	178425	10⅛	4⅛	63.95	54.3	7.4	32.7	76	0
ישפק	0	0	0	0	0	0	0	0	-100.00	10.7	-1.6	0.4	0	0
ישראסקו	½	0	17/32	½	33800	16900	1 7/16	7/16	-66.87	21.1	8.3	4.7	13	0
כרמל	12⅞	0	13⅛	12⅝	1000	12875	17	7	74.58	17.8	2.5	74.5	32	1
לן נס	28¾	3.6	28⅞	27½	165500	4758125	29¼	15⅞	22.34	76.4	6.3	64.2	307	30
לנאופטיקס	17½	0	17⅞	17½	39600	691250	18¾	6	115.38	34	2.3	21.3	104	25
מג'יק	7⅝	1.67	7⅝	7⅝	1000	7625	11½	3⅜	29.79	15.7	-0.1	20.9	30	0
סול	4	4.92	4	3 13/16	2700	10800	5	2½	33.33	13.8	1.3	14.7	19	14
מדיס־אל	1⅝	0	0	0	0	0	1 15/16	5/16	-13.33	4.2	-2.6	0.4	14	0
סימד רביע	4½	-2.7	4⅞	4½	11000	49500	8½	3⅜	8.27	33.8	-10.7	24.6	49	33
מרקורי	22⅜	-0.56	22¼	21½	38700	856238	29	11⅜	66.66	36.4	3.7	19.6	281	33
נסמן	23⅛	-1.07	23⅜	23	648400	14924875	27¼	13	-42.90	0	0	0	459	37
נייר חדרה	46¼	0	46¼	46¼	100	4625	59½	41½	-1.60	145	10.6	252	176	13
נקסוס	4	0	0	0	0	0	6⅛	2 13/16	-15.79	3.7	-1.8	1.5	20	0
סאיטקס	18⅝	1.2	18¾	18½	280600	4576950	24¼	12	-5.26	736	62.6	682	672	339
סילקום	2½	0	2½	2⅛	500	1250	4⅜	2	-39.39	6.9	0.6	2.6	7	0
עופס	3	4.35	3	2⅞	68000	204000	3½	1½	41.18	9.4	-0.1	23.4	21	22
עידן	7/16	0	0	0	0	0	23/32	½	27.27	13.1	-2.2	11	23	0
עץ לבוד	7 1/16	0	7 1/16	7	800	5650	10⅛	6⅜	13.00	25	2.9	97		0
עץ לבוד א	6¼	0	6¼	6¼	800	5000	8½	5½	0.00	25	2.9	97	18	0
פארמוס	1⅜	5.66	1½	1⅜	72200	128350	3 7/32	½	30.60			33	413	18
פי.איי.סי	22	1.73	22	21⅝	18000	396000	28¼	20½	-22.81	307	34.2	123.7	146	6
פרומארום	2⅞	0	2⅞	2⅞	1900	5463	4¾	2⅜	-14.81	43.3	-3.7	92	427	31
קומברס	21½	-2.82	21⅞	21	308500	6568250	26	11	81.06	99	12.7	4.3	6	0
קוסם	15/16	0	0	0	0	0	3⅜	½	-65.91	4.6	0.6		54	
רבן ישראל	10¾	2.38	10¾	10½	7600	81700	12⅞	9	6.17			33	26	0
ראדא	4⅛	3.03	4⅛	3⅞	33000	140250	6⅛	3	13.33	26	0.2	38	62	13
ת' לייזר	10⅞	1.18	11	10½	28100	302075	12⅜	4 13/16	86.96	10	3.8	26	17	0
ת.א.ת	1⅞	7.14	1⅞	1⅜	28900	54188	4⅝	1 11/16	-26.83	27	1	37.7	54	24
תארוכים	6⅞	0	7 1/16	6⅞	20500	140938	6½	6⅜	-6.78	8.3	2.8			
תדיראן	21½	0.58	21½	21⅜	2600	55900	25¼	16	2.99	223	38.1	813	422	16

טלפון פלשתיני

זהו הטלפון החכם שאלפים כמותו יותקנו בקרוב בגדה וברצועת עזה. חברת "סיקכרד" הישראלית זכתה בפרויקט טלפונים ציבוריים המבוססים על "כרטיס חכם" שפירסמה הרשות הפלשתינאית. החברה תתקין אלפי טלפונים ותספק כ־6 מיליון כרטיסים חכמים. שווי העיסקה: 4 מיליון דולר לתקופה של 3 שנים. "כרטיס חכם" הוא כרטיס פלסטי הכולל שבב אלקטרוני בו ניתן לאחסן מידע, פעימות מונה או נקודות זיכוי שווי־ערך לכסף.

דוד גורדון

חברת הביטוח איתן עברה השנה מהפסד לרווח של 2 מיליון שקל

חברת הביטוח איתן הרוויחה בתשעת החודשים הראשונים של השנה 2.06 מיליון שקל בהשוואה להפסד של 1.05 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. כך עולה מהדו"חות הכספיים של החברה שפורסמו בסוף השבוע. איתן היא חברת הביטוח הראשונה המפרסמת את הדו"חות הכספיים לרבעון השלישי של 1995. עוד מראים הדו"חות כי הכנסות החברה מפרמיות ביטוח גדלו מ־160 מיליון שקל ל־172 מיליון שקל. אחת הסיבות לכך היא הרחבת פעילות החברה בביטוחי חיים. הכנסות החברה בביטוח חיים גדלו מ־72 מיליון שקל ל־85 מיליון שקל.

הרווח מביטוח חיים גדל מ־4.80 מיליון שקל ל־7.8 מיליון שקל. לעומת זאת בענף הביטוח האלמנטרי עברה איתן מרווח של 3.6 מיליון שקל להפסד של 2.2 מיליון שקל בתקופה הדו"ח. חברת איתן נשלטת על ידי קונצרן כלל.

יהודה שרוני

לופטהנזה מציעה בכרטיס טיסה אחד פרנקפורט–תל אביב–אילת

חברת לופטהנזה וארקיע חתמו על הסכם שיתוף פעולה, במסגרתו יוכלו תיירים המגיעים לארץ מגרמניה במטוסי לופטהנזה, להמשיך לאילת מנתב"ג תוך זמן קצר באמצעות מטוסי ארקיע. הטיסות של שתי החברות מבוצעות בכרטיס אחד.

לאור הפיכת אילת ליעד מבוקש בקרב תיירים גרמניים, החליטה חברת לופטהנזה לכלול במערך הטיסות ולוח הזמנים שלה לעונת חורף 95/96' טיסות מפרנקפורט ומינכן לאילת, וטיסות מאילת למינכן ולפרנקפורט. ההסכם מאפשר עתה ללופטהנזה, המציעה 13 טיסות בשבוע מגרמניה לישראל, להפעיל טיסות המשך של ארקיע לאילת, ואילו ארקיע מציעה טיסות מאילת עם קשר נוח לטיסות לופטהנזה לפרנקפורט ולמינכן.

עמי אטינגר

צדיק בינו: רמת הריבית המוכתבת במשק סבירה

בינו, חבר המועצה המייעצת של בנק ישראל, מעריך: הורדת הריבית לא תסייע למאזן התשלומים

מאת יהודה שרוני

"המשק היום מחומם ובמצב הנוכחי רמת הריבית שבנק ישראל מכתיב היא בהחלט סבירה" כך אומר למעריב צדיק בינו, חבר המועצה המייעצת של בנק ישראל ומבעלי חברת פז. זו הפעם הראשונה זה זמן רב שבה בינו מתבטא בנושא המשק והכלכלה.

צדיק בינו הרגיש כי מחיר המקורות של בנק ישראל לבנקים, העומד על 14.2% לשנה, הוא סביר במדרים של כ־1% לחודש.

לדבריו "כשהמשק אינו במצב של מיתון הבנק המרכזי אינו יכול לספק כסף לבנקאות המסחרית ברמה ריאלית של 3%־4% מעל האינפלציה". צדיק בינו טוען שניתן להוריד את הריבית רק כשהמשק במיתון, אך נכון להיום מחירי הכסף שמכתיב בנק ישראל זהים למחירי הכסף בעולם.

חבר המועצה המייעצת הרגיש כי נטל הוצאות המימון על פירמות עסקיות גדולות אינו גבוה, שכן הן מגייסות כסף בריבית צמודה של 4.5% לשנה. הוא הוסיף כי כל ניסיון לטפל בבעיית מאזן התשלומים באמצעות הורדת הריבית לא יצמצם בהכרח את מאזן התשלומים.

בינו אומר כי הורדה סימלית בריבית (של כמחצית האחוז) תיתכן רק במסגרת עיסקת חבילה שבה גם יבוצע קיצוץ בתקציב. לדבריו "עוד לא נמצא החכם שיצביע על הדרך לפתרון בעיית הגרעון במאזן התשלומים, וגם פיחות חד פעמי לא יפתור את הבעיה".

היוונים באים

השקת פסטיבל יוון של רשת קו אופ צפון חיפה־שוק, נערכה במלון הילטון בת"א במעמד שר התמ"ס, מיכה חריש (שמאל), שגריר יוון בישראל, ד"ר וארזקסיאקיס (מרכז), דורון קשוב, מנכ"ל הרשת, ראשי מכון הייצוא היווני ובעלי מפעלים מובילים מיוון שהגיעו במיוחד לאירוע. השר חריש מסר כי הייצוא הישראלי ליוון גדל השנה ב־78.6% לעומת התקופה המקבילה ב־94' והסתכם ב־126.34 מיליון דולר, לעומת גידול של 41.1% בייבוא - 112 מיליון דולר.

כתב: יוסי חרסונסקי
צילום: אלי דסה

תדיראן, בינת ומוטורולה זכו במכרז של בזק להקמת רשת תקשורת

הטכנולוגיה החדשה תאפשר העברת תקשורת נתונים בקצב מהיר מאוד במסגרת רשת ציבורית

מאת דוד גורדון

תדיראן, בינת ומוטורולה מערכות מידע זכו במכרז החדשני של בזק להקמת הרשת הנסיונית לתקשורת הנתונים בישראל. מדובר ברשת הראשונה שתוקם על בסיס טכנולוגיה הידועה בעולם כ־ATM. המאפשרת העברת תקשורת נתונים ומידע אחר בקצב מהיר מאוד במסגרת רשת תקשורת ציבורית המבוססת על מרכזיות.

רשת ה־ATM הנוכחית, המוקמת בעלות של כ־4 מיליון שקל, נבנית במסגרת פרויקט מגנט המשותף לטכניון, לבזק, לתדיראן ול־ECI טלקום.

הרשת תקשר בין הטכניון, האתר של בזק ברחוב ויצמן בתל־אביב, ומבני תדיראן ו־ECI בפתח־תקווה.

את המרכזיה העיקרית, המכונה "מתג השדרה", תספק חברת מוטורולה מערכות מידע.

את המרכזיות שיותקנו באתרי המשתמשים תספק תדיראן תקשורת, ואילו בינת תספק את המתאמים המאפשרים חיבור ציוד תקשורת נתונים קיים, הפועל בטכנולוגיות וותיקות, לרשת הפועלת על בסיס טכנולוגית ATM.

רשת מגנט אמורה לשמש אב־טיפוס לרשת תקשורת הנתונים המהירה העתידית לשמש כ"אוטוסטראדת המידע" במדינה. פרויקט זה ממומש במקביל לרשת בזקנט – רשת ATM האמורה לשמש לצרכיה הפנימיים של חברת בזק.

שי"א ארצי: מחירי הדירות בשרון התייקרו ב־113% ב־7 שנים

מאת רביב דרוקר

מחירי הדירות והבתים באיזור השרון רשמו עלייה ריאלית של 113% בשבע השנים האחרונות – השיעור הגבוה בארץ. בירושלים נרשמה עלייה של 100%, 85%־90% באיזור תל אביב, גוש דן, חיפה והצפון ו־77% במרכז הארץ.

האיזור שרשם את העלייה הריאלית הנמוכה ביותר במהלך 7 השנים הוא איזור הדרום – הדירות התייקרו ריאלית 'רק' כ־61%.

כלכלני בנק הפועלים שערכו את הבדיקה מעריכים כי מוקד התנופה של עליית המחירים חלף, ובעתיד צפויה התמתנות מחירים ואף ירידה ריאלית.

הבדיקה נערכה על סמך נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לפי הנתונים יש עדיין פער משמעותי בין מחירי הדירות באיזורים שונים בארץ, גם כשהם קרובים.

מחיר דירה ממוצעת באיזור השרון עומד כיום על 178 אלף דולר, בעוד שבתל אביב עולה דירה ממוצעת 187 אלף דולר, בירושלים 171 אלף דולר ובאיזור הדרום 90 אלף דולר בלבד.

מנכ"ל עתידית: נעתור לבג"ץ אם תנאי קרנות הפנסיה יורעו למפרע

מאת יהודה שרוני

יוסי כהן, מנכ"ל קרן הפנסיה עתידית, התריע בפני הממונה על שוק ההון באוצר כי יפנה לבג"ץ אם לא ייקבע כי הסדר קרנות הפנסיה נכנס לתוקף מה־1 באפריל 95'.

פנייתו של כהן נעשתה בעקבות כוונת האוצר למנוע מהמצטרפים לקרנות הפנסיה בין התאריכים ה־1.1.95 ל־31.3.95, ליהנות מתנאי החסכון המשופרים בקרנות, ובמקום זאת להחיל עליהם את התנאים החדשים.

לדברי מנכ"ל עתידית, קביעת האוצר כי תחולת ההנהגות החדשות תהיה למפרע מן הראשון בינואר פוגעת בעמיתים רבים שהצטרפו לעתידית מתאריך זה עד סוף חודש מארס ואף פוגעות באמינות הקרן. "על כן אנו מבקשים כי תבוטל הנחיה זו ותתקבל עמדתנו להחיל את ההנחיות רק על העמיתים שהצטרפו לקרן מאוחר באפריל".

יש לציין כי הסדר קרנות הפנסיה החדש מעורר התנגדות מצד גורמים שונים במשק ובהם איגוד חברות הביטוח, הבנקים, ארגוני העצמאים ועוד.

כור סחר מנהלת משא ומתן להקמת משחטת כבשים בעקבה

חברת כור סחר נמצאת במו"מ עם חברה אוסטרלית וגורם ירדני על הקמתה של משחטה בעקבה. משחטה זו תעסוק בשחיטת אלפי כבשים שייבואו מאוסטרליה והבשר ישווק באוטונומיה הפלשתינאית ובירדן.

כור סחר, הפועלת באוסטרליה, כבר ייבאה לפני כמה חודשים משלוח גדול של כבשים מאוסטרליה. כ־5,000 כבשים יובאו לנמל עקבה. משם הועברו הכבשים לעזה. עיסקה נסיונית זו הוגדרה כמוצלחת.

עתה מתנהלים מגעים עם הירדנים והאוסטרלים על פרויקט משותף של הקמת המשחטה בעקבה. מהמשחטה ישווק הבשר לאוטונומיה ולירדן. ההערכה היא, שהקמתה של המשחטה תביא לייבוא של עשרות אלפי כבשים מאוסטרליה, שאחד מענפי הייצוא הגדולים שלה הוא כבשים.

בתוך כך הוצע לקונצרן כור להשתתף בפרויקט של הקמת קניון גדול בעמאן, בירת ירדן. ההצעה נבדקת עתה ותוך זמן קצר יוחלט עם להשתתף בפרויקט הכרוך בהשקעה של כמה מיליוני דולרים. כיום מתעניינים גם היזם דוד עזריאלי וחברת אמריקה ישראל בהקמת קניון בבירת ירדן, בעקבות הצעות שקיבלו מיזמים ירדניים.

דוד ליפקין

רשת חנויות רהיטים של ארדן נפתחת על ידי חברת הארגז

חברת הארגז פותחת במפעלה בצריפין את מרכז המכירות של רשת חנויות ארדן. במרכז החדש המשתרע על פני 850 מ"ר, ישווקו כ־60 מערכות ריהוט ביתי, ריהוט משרדי, וציוד תצוגה ואיחסון בעיצובים חדשניים, שעוצבו ע"י קבוצות מובילות בארץ ובעולם. בנוסף, צפויה חברת הארגז לפתוח עד סוף שנת 95' עוד חנויות ברחבי הארץ.

מאיר אביטל, מנכ"ל תשלובת הארגז, מציין שההחלטה לפתוח את רשת ארדן נובעת מהעובדה שבשלוש השנים האחרונות הושקעו במפעלי הרהיטים של הארגז ברעננה ובנצרת משאבים רבים בתיכנון ובייצור מערכות ריהוט חדשות בעיצובים מודרניים.

רשת ארדן תשווק את מוצרי חטיבת המערכות של חברת הארגז, וההערכה היא שהיקף מכירותיה יעבור את ה־50 מיליון שקל. כמו כן תייצא רשת ארדן רהיטים לארה"ב ולאירופה באמצעות שלוחה מיוחדת בסכום של 1.5 מיליון דולר.

מאת יוסי חרסונסקי

חברת דפוס המקור תגייס בחודש הבא 9 מיליון שקל בבורסה

חברת דפוס המקור, הנחשבת לאחת החברות המובילות בענף הדפוס בארץ, תגייס בחודש הבא 9 מיליון שקל במסגרת הנפקה ראשונה של מניותיה לציבור הרחב בבורסה בתל־אביב. חברת לידר הנפקות תשמש כחתם המוביל בהנפקה.

חברת דפוס המקור, הפועלת מאז 69' נמצאת בבעלות אריה ובר, יעקב לוי ושמואל ובר, מפעילה שני בתי דפוס גדולים בירושלים וביבנה המשתרעים על פני 5,000 מטר רבוע. החברה גם שותפה יחד עם ידיעות אחרונות בחברת כותרת מקור המבצעת עבודות קדם דפוס עבור העיתון ידיעות אחרונות ושבועוניו. בארבע השנים האחרונות השקיעה החברה כ־98 מיליון שקל בשני מפעליה.

מתחילת השנה הסתכמו ההכנסות של דפוס המקור ב־27.7 מיליון שקל, בהשוואה ל־24.8 מיליון שקל בתקופה המקבילה, והרווח הנקי הסתכם ב־4 מיליון שקל לעומת 3 מיליון שקל בתשעת החודשים הראשונים של 94'. בכל 94' הסתכמו הכנסות החברה ב־33.8 מיליון שקל והרווח הנקי בכ־3 מיליון שקל.

צבי ילינק

קונצרן גרמני זכה במכרז לשיקום תחנת הכח אשכול ב' באשדוד

קונצרן ABB הגרמני זכה במכרז הבינלאומי של חברת החשמל לשיקום והחזרה לפעולה של תחנת הכח "אשכול ב'" באשדוד. היקף המכרז הוא יותר מ־20 מיליון דולר. לצורך ביצוע עבודות השיקום של תחנת הכוח, קשור הקונצרן הגרמני עם חברת מילבאונגר הישראלית.

תחנת הכח אשכול ב' באשדוד, הכוללת שתי יחידות מוטיות, בהספק כולל של 150 מגווט, מושבתת מאז אפריל 1995, בעקבות השריפה שפרצה בה.

במיכרז הבינלאומי התמודדו שלושה קונצרנים בינלאומיים מובילים בתחום החשמל ובתחום הבקרה – סימנס הגרמנית, ווסטינגהאוז האמריקנית והקונצרן הגרמני ABB, שהצעתו היתה הזולה ביותר ועונה לתנאים הטכניים של המכרז.

הזוכה במכרז נדרשת להשלים את כל עבודות השיקום עד לסוף אוגוסט 1996, כאשר עבור כל יום הקדמה של סיום השיקום היא תזכה לבונוס בגובה של 20 אלף מרק, כשעבור כל יום פיגור תידרש לקנס בסכום כפול.

זכיית ABB במיכרז היא השלב השני בתהליך השיקום של אשכול ב', זאת לאחר השלמת עבודות הניקוי והשינוי של המבנה והציוד שנפגעו.

יעל כרמי־דניאלי

מי יבנה משרד לראש הממשלה

הבקשה לפסול את המכרז לבניית משרד לראש הממשלה הולכת להיות בקרוב הסיפור החם בקהילת האדריכלים ■ שוקן ואסייג כועסים על בחירתו של כרמי ויותר מכך על מהות התחרות ■ כיצד יתכן מצב בו מעדיפים אדריכל שהוועדה לא אהבה את עבודתו על פני אדריכל שעבודתו זכתה לשבחים

המגרש המיועד. המשרד יצטרך להראות טוב יחד עם בית המשפט העליון הצמוד לו
צילום: פלא[illegible]

הבקשה שהוגשה בשבוע שעבר לבית המשפט המחוזי בתל אביב תפתח, מן הסתם, בעוד אחד מהקרבות האהובים כל כך על קהיליית האדריכלים המקומית.

משרד האדריכלים של חלל שוקן ודני אסייג פנה באמצעות משרד עורכי הדין ארדינסט בבקשה לפסול את המכרז היוקרתי לתיכנון משרד ראש הממשלה בירושלים, מכרז בו זכה האדריכל רם כרמי. לחילופין, מבקשים שוקן את אסייג לערוך ראיונות חוזרים למתמודדים הסופיים.

אין ספק בכלל שהבקשה, שתידון בראשית חודש דצמבר, הולכת להיות הסיפור החם בקרב אדריכלינו בחודשים הקרובים.

התחרות על תיכנון משרד ראש הממשלה נוהלה על ידי החשב הכללי במשרד האוצר ומנתה מספר שלבים שהתפרסו על חודשים ארוכים. לשלב הראשון בתחרות ניגשו כ־200 אדריכלים שבכולם מקננת התקווה שהם יהיו אלה שיתכננו את המבנה היוקרתי ביותר בארץ לשנים הקרובות. כ־15 אלף מ"ר שייראו לפחות כל יום ראשון, לאחר ישיבת הממשלה, על מסכי הטלוויזיה. מבנה שעלות בנייתו נאמדת בעשרות מיליוני דולר, ויהיה אחד היתרות המרכזיים בקריית הלאום בירושלים שכוללת את ביהמ"ש העליון, הכנסת ומשרד ראש הממשלה.

בסוף התהליך נותרו במערכה משרדו של רם כרמי, המשרד של שוקן ואסייג וכנראה גם המשרדים של רחמימוב ומשרד האדריכלים של רפי ועדנה לרמן.

הדרישות מהמתמודדים היו לא פשוטות. לתכנן מבנה שיפגין את הנוכחות של הרשות המבצעת מבלי לשכוח להעניק לאורח תחושה של פתיחות. עורכי התחרות הקימו ועדה מכובדת של אדריכלים מהארץ ומהעולם שאמורה היתה להמליץ על התוכנית הזוכה. את ההחלטה הסופית קיבלה ועדה שהוקמה על ידי החשב הכללי באוצר ואינה מורכבת מאנשי מקצוע.

הנקודה שגורמת כיום לכל המהומה היא מהותה של התחרות. האם זו היתה תחרות לבחירת האדריכל הזוכה או שמא חיפשו הוועדות המכובדות את התוכנית הזוכה?

תנאי התחרות קבעו במפורש שהמזמינים מחפשים אחר אדריכל ולא אחר תוכנית. שוקן טוען שהשלבים הראשונים בתחרות מיינו את האדריכלים, ובשלב הסופי היתה צריכה הוועדה לקבוע לפי איכות העבודות שהוגשו. עוד מסביר שוקן, שהבחירה בכרמי, למרות שעבודתו לא התחבבה על אנשי הוועדה, יש בה משום הפעלה לקויה של שיקול דעת ושקילת שיקולים שלא מן העניין. "הפרוטוקול שפורסם מוכיח בעליל שרם כרמי נבחר למרות שהגיש פרויקט לא טוב רק מכיוון שהוא אדריכל ידוע", אומר שוקן.

אפרופו ידוע - כרמי הוא היום, כמעט ללא עוררין, האדריכל המוביל בארץ. תיכנון בית המשפט העליון (יחד עם אחותו, עדה כרמי) הקפיץ אותו מדרגה אחת לפחות מעל שאר בכירי האדריכלים בארץ. ברזומה שלו רשומים גם תיכנון בניין מדעי הרוח בהר הצופים בירושלים, "מרכז הנגב" בבאר שבע והתחנה המרכזית החדשה בת"א.

כרמי עצמו לא רוצה להגיב על הטענות. בראיון שהעניק לאחר הזכייה לגלובס, בסוף אוקטובר השנה, הוא בעצם אישר את העובדות אותן טוען שוקן. "בתנאים של התחרות בוחרים אדריכל ולא תוכנית. תיאורטית אפשר להגיד לי שלא [illegible] את מה שעיצבתי ולבחור אותי [illegible] הפרויקט", אומר כרמי באותו ראיון [illegible] "זה בעצם מה שקרה כשנבחרתי לתכנן [illegible] המשפט העליון ומה שהתרחש בבחירתי [illegible] משרד ראש הממשלה. השופטים אמרו לי [illegible] שהם אינם אוהבים את התוכניות [illegible] בית ראש הממשלה".

איך ייראה משרד ראש הממשלה, לפי [illegible] ראשית, חשוב להסתייג. יש סיכוי שנ[illegible] ישנה את התוכנית. לפי התוכנית הקיימת [illegible] פרס או נתניהו לשבת בתוך חומה [illegible] פנימית שכולאת פרדס. במעגל החיצוני [illegible] לשכות היועצים השונים, מזכיר הממשלה, מנכ"ל המשרד וכו'. כרמי ניסה ליצור מבנה שידבר עם בית המשפט העליון הסמוך ולכן תיכנן, בין השאר, מבנה שלא יהיה גבוה משכנו עתיר המחמאות.

תחרויות אדריכלים סיפקו בשנים האחרונות את הדרמות הגדולות של בראנז'ת האדריכלים הישראלית. יתרונה של התחרות אמור להיות במתן הזדמנות הוגנת לאדריכלים צעירים ומוכשרים לפרוץ קדימה. המזמין מצידו אמור להינות מעושר הבחירה בין שפע ההצעות.

החיסרון, כמובן, נעוץ בעבודת חינם. אדריכל יושב, מציע, מתכנן ואם הוא לא זוכה הופכת עבודתו לכלי אין חפץ בו. העובדה הזו, בשילוב עם העובדה שכמעט כל תחרות אדריכלים שנעשתה בארץ בשנים האחרונות לא הסתיימה בצורה תקינה, גרמו לכך שיזמי פרויקטים לא ששים לערוך תחרויות אדריכלים.

במשרד החשב הכללי מבקשים לא להגיב על הבקשה של שוקן ואסייג עד אשר תוגש תשובה רשמית לבית המשפט המחוזי. סביר להניח שהם לא מופתעים מהעובדה שיש מי שטוען נגד הבחירה שלהם.

הוועדה שיבחה

באותה נשימה יש לומר, כי קשה להאשים את שוקן ואסייג בכך שהם מתקשים להפסיד בכבוד. כשאתה עובד קשה על תיכנון עבודה כל כך יוקרתית מתוך הנחה שעצם הבקשה להגשת תוכנית נותנת לך סיכוי הוגן לנצח, אתה בטח מתקשה לפרגן לאדריכל אחר, אפילו יהיה זה רם כרמי. לכך יש להוסיף שתי עובדות חשובות. שוקן יודע שהעבודה שהוא הגיש זכתה לשבחים מהוועדה המקצועית וכן שחלק מאנשי הוועדה המקצועית, על פי הבקשה שהגישה עו"ד מיכל [illegible]פרין ממשרד עורכי דין ארדינסט, נגועים, לכאורה, בניגוד עניינים. אחד מחברי הוועדה, לטענת הבקשה, קשור בקשר עסקי עם כרמי בפרויקט "הולילנד" בירושלים וישנם עוד קשרים.

דבר שני, בקרב צמרת האדריכלים הישראלית קשה למצוא מישהו שלא קשור למישהו. האם [illegible], לדוגמא, שהאדריכלית ברכה חיוטין, [illegible] מחברות הוועדה המקצועית, היתה בעבר [illegible]למידתו של כרמי פוסלת אותה מלשמש בתפקיד? [illegible] עושה רושם שהמאבק על תיכנון משרד ראש הממשלה עוד יספק חומר עסיסי למבקר. טיפשי [illegible] להמר על תוצאותיו. דבר אחד ברור. שוקן [illegible]מי לא עומדים להיות מיודדים יותר על המידה [illegible]נים הקרובות. בעצם, מי שמכיר את מערכת [illegible] המורכבת בין האדריכלים הבולטים בארץ [illegible] שואל - מה יום מיומיים?

נדל"ן

רביב דרוקר

שמורת החקלאים בזכרון

הפיכתה של זכרון יעקב ליישוב וילות יצרה בעיה של סכסוכים עם החקלאים הוותיקים ■ הפיתרון המסתמן: יוקצו לחקלאים קרקעות חלופיות בפאתי המושבה

רחוב המייסדים - נוף טיפוסי במושבה

זכרון יעקב, מושבה בתנופת בנייה בצפון הארץ, משווקת כבר לא מעט זמן כיישוב וילות אליטיסטי שעומד אוטוטו לתת פייט, מבחינת מחירי הבתים, לסנובים של קיסריה הסמוכה.

ספק רב, במיוחד על רקע השפל הנוכחי בשוק הנדל"ן במקום, אם אכן יגיעו מחירי הבתים בזכרון לרמה כל כך גבוהה. אבל די ברמה הנוכחית של מחירי הבתים כדי ליצור בעיות, שבעבר הלא רחוק, היו זרות למושבה.

למי שלא יודע, בזכרון ישנם עדיין עשרות חקלאים שורשיים שמעבדים את אדמותיהם ומתפרנסים, לא פחות ולא יותר, מזיעת יריהם. כרמים, מטעים ובתי אריזה הם עיקר התפריט של חקלאי זכרון, שעיבוד הקרקע, 115 שנה ברציפות, נתפס בעיניהם ולא בכדי כסמל.

טרקטורים ב־4 בבוקר

הבעיה היא שכמובן נעים מאוד להחמיא מרחוק לחקלאים על שורשיות וערכיות מרשימה אבל כשאתה קונה וילה בחצי מיליון דולר, מסומם מ'איכות החיים' המובטחת, מה'אוויר שאין כמותו בשום מקום אחר', מהנוף ובעיקר מהשקט, הדבר האחרון שאתה מצפה לו זה רעש של טרקטורים ב־4:00 לפנות בוקר.

השכנות בין הווילות המהודרות לחקלאי המושבה יצרה בחודשים האחרונים לא מעט סיכסוכי שכנים, עד שלבסוף נחלצה המועצה המקומית לנסות ולקטוע את התהליך בעודו באיבו.

הרעיון הוא שכ־80 חקלאי המושבה יקנו קרקע חלופית באזור שייועד לכך במיוחד בפאתי המושבה. הקרקע תיקנה במכרז, וראש המועצה, ישי שיבובסקי, מסביר כי רק אלו שיסגנו את הכלים החקלאיים שלהם ממקומותיהם הנוכחיים יקבלו את האפשרות לקנות את הקרקע החלופית.

במלים אחרות, השאיפה היא ליצור מעין יישוב חקלאי קטן בפאתי המושבה. שיבובסקי וחבריו כבר איתרו קרקע שהיתה מיועדת במקור לבנייה עבור מבני ציבור, והם כבר במגע עם מינהל מקרקעי ישראל בנושא.

השאלה אם ייעתר המינהל לבקשה של מועצת זכרון יעקב נראית לנו נקודה פחות משמעותית בסיפור. זכרון נמצאת בתהליך שעוברים יישובים ומושבים רבים בארץ. מיישוב צמוד קרקע צנוע וחקלאי ליישוב וילות יוקרתי ואקסלוסיבי. לא כל התושבים הוותיקים מאושרים מתהליך שעובר על היישוב שלהם אבל ערכי הקרקע המאמירים והולכים ותהליך שיפור איכות החיים שעובר על כל החברה, לא משאירים הרבה אפשרויות.

מן ההיבט הזה, חקלאי זיכרון הם רק אילוסטרציה למצב שאת אותותיו ניתן לראות בכל הארץ. חלק מתושבי המושבים, לדוגמא, רואים בהם יישובי וילות רגילים עם איכות חיים. חלק אחר מזכיר, לעתים בלית ברירה, שאנשי המושב אמורים להוציא את פרנסתם מהקרקע.

כמו במושבים, כך גם בזכרון, ספק רב אם ניתן, אולי גם לא רצוי, לעצור את התהליכים שמובלים על ידי כוחות השוק. מה שמגדיל את הסיכוי שבשנים הקרובות תיווצר בזכרון מעין שמורה, בנוסח שמורות האינדיאנים, שתיוחד לאותם אנשים מוזרים שממשיכים לעסוק במקצוע האיזוטרי ההוא - חקלאות.

■ סגרו עיסקה ■

הרצליה פיתוח

דירת פנטהאוז 4 חדרים בפרויקט "גינות אפולוניה" נמכרה בחצי מיליון דולר. הדירה, 150 מ"ר, נהנית ממרפסת של 20 מ"ר, 2 חניות תת קרקעיות, מחסן וריצוף שיש.

בית של 6 חדרים ברחוב האשל נמכר ב־2 מיליון דולר. הבית, שהיה שייך לתעשיין מקומי, נמכר לאיש עסקים משוויץ. שטח הבינוי - 350 מ"ר על מגרש של דונם. הבית כולל מרתף גדול, חדר לאופר, מוסך ל־3 מכוניות, בריכת שחייה גדולה ומיזוג מרכזי.

רמת השרון

וילה של 6 חדרים ברחוב אוסישקין נמכרה ב־440 אלף דולר. הווילה, 200 מ"ר בנוי, נהנית מ־3 חדרי שינה, 3 חדרי שירותים וחנייה מקורה ל־2 מכוניות. שטח המגרש - 375 מ"ר. הווילה זקוקה לשיפוץ ונמכרה לזוג צעיר.

דירת 3 חדרים ברחוב רמז בשכונת נווה מגן נמכרה ב־180 אלף דולר. הדירה, 90 מ"ר, ממוקמת בקומה השנייה וזקוקה לשיפוץ. היא נהנית מכיווני אוויר של מערב־צפון.

וילה בת 6 חדרים ברחוב גמלא הושכרה ב־2,500 דולר. הווילה משתרעת על רבע דונם ושטחה הבנוי הוא 250 מ"ר. בווילה 3 חדרי רחצה, 3 חדרי שירותים וחנייה מקורה לשתי מכוניות. הווילה היא בת 3 קומות.

רחובות

דירת 5 חדרים, 128 מ"ר, בשדרות חן נמכרה ב־232 אלף דולר. הדירה ממוקמת בקומה ראשונה.

דירת 3 חדרים, 88 מ"ר, בקומה שנייה ברחוב סוקולוב נמכרה ב־165 אלף דולר.

דירת 3 חדרים, 78 מ"ר, בקומה ראשונה ברחוב אושיות נמכרה ב־82 אלף דולר.

דירת 4 חדרים ברחוב דרך יבנה נמכרה ב־140 אלף דולר. הדירה נמצאת בקומה ראשונה, שטחה 110 מ"ר והיא זקוקה לשיפוץ. הדירה זוויתית וממוקמת על עורק כביש ראשי ורועש. בבניין יש מעלית.

כפר סבא

דירת 5 חדרים, 242 מ"ר, ברחוב תל חי נמכרה ב־265 אלף דולר. הדירה ממוקמת בקומה רביעית.

דירת 4 חדרים, 122 מ"ר, בקומה שנייה ברחוב ויצמן נמכרה ב־184 אלף דולר.

חיפה

דירת 3 חדרים ברחוב התיכון נמכרה ב־154 אלף דולר. הדירה נמצאת בקומה ראשונה ושטחה 92 מ"ר.

העיסקאות דווחו על ידי אנגלו־סכסון

"טוב מאוד" - ציון נדיר בבנייה

מדריך "המגן לצרכן" לאיכות ושירות בענפי הבנייה הקים על עורכיו לא מעט קולות נזעמים מצד קבלנים: בקשות לצווי מניעה ואפילו איומים ■ הדו"ח המתבסס על מדד שביעות הרצון של הלקוחות חושף תמונה לא מחמיאה ולעיתים אף מעט מעליבה של הקבלנים בתחום ■ נחשפת גם תופעה חברתית מעניינת: אם הקבלן יהיה נחמד הצרכן הישראלי ימשיך לעבוד איתו למרות המחדלים

"חותר לפרסום" זועקת הכותרת על ספר חדש שיצא בשבוע שעבר בארץ. לא, זהו לא סיפרן האוטוביוגרפי של ועבונו וגם אוסטרובסקי חסך מאיתנו ספר שני של מבוכות. מדריך המגן לצרכן מספר 5, בסך הכל מנסה להדריך את הנצרכים לשירותים של תחזוקת בית וגינה אל עבר הכתובת הנכונה.

מסתבר שדי כימורת חזו כדי לחקים של עורכי הסקר קבלנים נזעמים. 4 בקשות לצווי מניעה הוגשו כנגד המדריך, ועוד אינספור תגובות נזעמות מלוות מאיומים הגיעו לגיורא אורזין, שעומד מאחורי המדריך השנתי.

על מה יצא הקצף

מדריך המגן לצרכן סוקר תחומים מגוונים בתחומי הקבלנות (החל מאיטום, המשך בקבלני צבע, אלומיניום ואינסטלציה וכלה בקבלני שיפוצים ומדריכים), כאשר המדד העיקרי עליו הוא מתבסס בבואו לדרג, הוא מידת שביעות הרצון של הלקוחות.

ממצאי המדריך, לא כל כך מפתיע, לא מחמיאים לעוסקים בתחומים השונים. לאורכו ולרוחבו של המדריך משובצות הערות, כמו "שאין שיטות" [illegible] על פועלים "ליקוי" [illegible] ומנים" ויגוזים לבדוק מאחריות". כך לדוגמא, חלק נבחר מ־40 (מתוך כ־60 מרכזיים שקיימים בשוק) קבלני האיטום שנבדקו זכו להערות מעליבות. האינסטלטורים בכלל לא הצליחו להצמיח קבלן שיזכה בציון "טוב מאוד" וגם השיפוצניקים לא עברו את המשוכה הזו. למען ההגינות יש לציין כי [illegible] רק מספר קטן של אינסטלטורים וחלק לא קטן מהשיפוצניקים זכה להערות מחמיאות.

מצד שני, יש לזכור שהסקר מבוסס על מידת שביעות הרצון של הלקוחות. הצרכן יכול להיות מאוד שבע רצון מקבלן שעומד בהתחייבויותיו ושומר על נימוסים נאותים [illegible]

בכלל, נראה שהצרכן הישראלי יותר מושפע, לפחות בתחום הזה, מנחמדות הקבלן מאשר מטיב ביצועיו. כך לדוגמא, בתחום האיטום מגלה הסקר תופעה מוזרה. בלשון הסקר "למרות רמת כשלים גבוהה, ממשיכים הלקוחות לעבוד עם אותו קבלן איטום".

כך למשל, [illegible] מלקוחותיו של אחד מקבלני האיטום ציינו, כי היו כשלים בעבודתו, ועדיין 63% מהם אמרו שימשיכו לעבוד איתו. [illegible] של "שכר ועונש".

[illegible] את הבית והגינה, קובע הסקר, נאמד ב־700 מיליון דולר לשנה. השנים האחרונות אופיינו [illegible] הביקוש לנושא ובכניסתן של רשתות [illegible] לתחום. בראש ובראשונה, מדובר [illegible]

לפי תחזית שערכה חברת אורדמונט[illegible] השוק הישראלי יצמח עד שנת 2000 [illegible] רשתות "עשה זאת בעצמך" יגדלו על חשבון [illegible]

[illegible] קבלנים ואין לו את האמצעים לערוך בדיקות מעבדה שיגלו מימצאים בדבר טיב העבודה שעושים הקבלנים.

במלים אחרות, כל עוד לא תעלה המודעות לתחום, לא יהיו אמצעים באותו טבע, ליצור מדריכים מקצועיים יותר וכל עוד לא יהיו מדריכים מקצועיים ואמינים יותר, לא תגדל המודעות לתחום.

חר גריא, חוי גריא.

קבלנים מצטיינים

עפ"י דו"ח "המגן לצרכן"

ענף	הקבלן
איטום	איטומקס, חיפה
אלומיניום	קליל, ק. מוצקין; גחלת, ירושלים
צבע	קריסטל, ת"א; אילן וחיים, ת"א
איטום קירות	גומאקריל שחל
איטום גגות	ביטום, אקרילפז

שיפוצניקים בעבודה
צילום: אלי דסה

מאמריקה באהבה

הרודסטר החדשה של ב.מ.וו פתוחה, קטנה ושובבה ■ הב.מ.וו הראשונה שמיוצרת באמריקה ■ אפילו ג'ימס בונד כבר הזמין אחת ■ נטש את התוצרת הבריטית

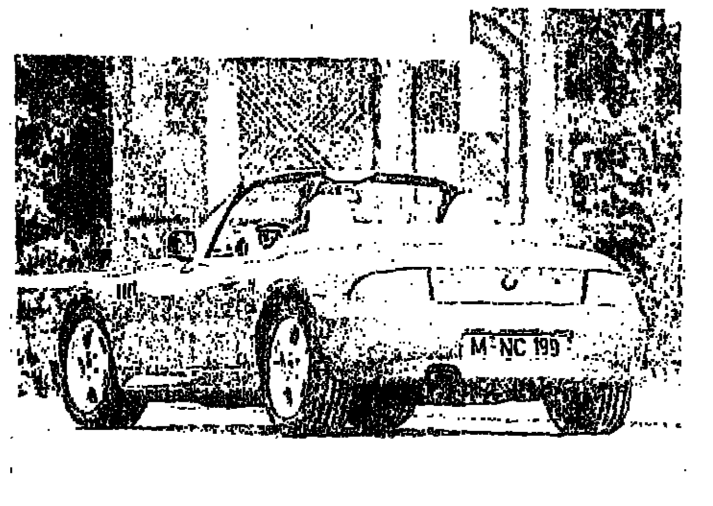
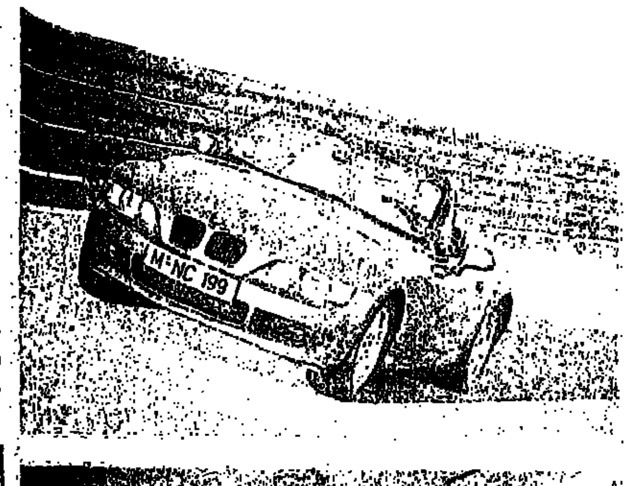
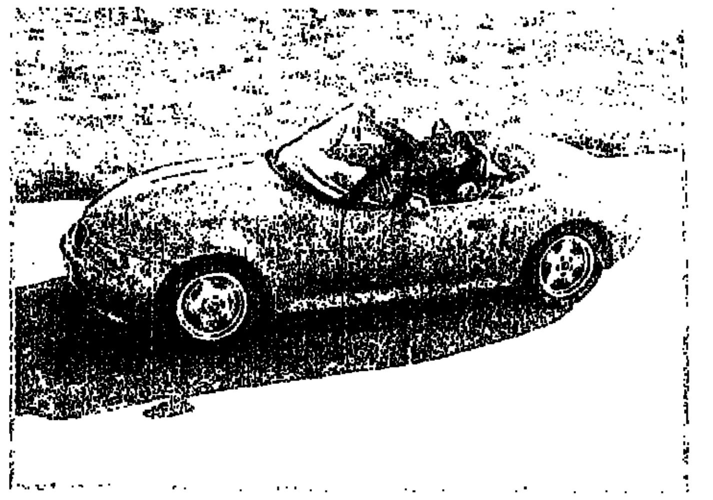

ב.מ.וו תקעה יתד בארצות הברית. ייצור לצורך שיווק

מאת אלי שאולי,
גרינוויל, דרום־קרולינה

"אנחנו גאים לקרוא לדרום קרולינה בית"; "בקרוב יכיר העולם באמנות של דרום קרולינה" – סיסמאות אלו ואחרות נשמעו בעת השקת המכונית והמפעל החדשים של ב.מ.וו. באמריקה.

דרום־קרולינה? ב.מ.וו?

אכן, כן. המכוניות הראשונות מתוצרת ב.מ.וו החלו לרדת כבר לפני שנה מפסי הייצור החדשים בארצות הברית, אלא שהפעם יש סיבה כפולה לחגיגה: ה־Z3 היא לא רק הרודסטר החדשה והמבריקה של ב.מ.וו, היא גם המכונית הראשונה של החברה שלא תיוצר במקביל גם בגרמניה, אלא רק באמריקה. קרוב לשוק היעד ורחוק מהמולדת.

ה־Z3 היא גם המכונית הראשונה בהיסטוריה שגרמה לג'יימס בונד לזנוח את האקזוטיקה המוטורית הבריטית, והיא תהיה אחת מבנות זוגו בסרט החדש שיוצא בימים אלה לאקרנים. כדי להשתתף בשמחה צריך היה לטוס עד לגרינוויל הרחוקה, שבמושגים אמריקנים היא פשוט, איך לומר, חור.

יחד עם קבוצת עיתונאים גדולה גיליתי נתיבי אוויר חדשים לארצות הברית, ושברתי את שיאי השהייה הרצופה במטוס. וכל זאת בשביל מה? – בשביל מכונית קטנה שאין לה אפילו גג ויש לה רק זוג מושבים.

רודסטר חדשה. אולי צריך לומר "עוד רודסטר חדשה". אחרי בצורת רבת שנים, שבמהלכה שינו לנו יצרני הרכב כי בעידן המודרני אין מקום למכונית ספורט פתוחה ודו־מושבית, אנו זוכים לעדנה. ב־21 החודשים האחרונים הופיעו אלפא ספיידר, פיאט בריקטה, MGF וכעת מצטרפת גם ה־Z3 של ב.מ.וו.

בזאת לא יסתיים המבול. בעיתוי משונה, שקשה להאמין שרק במקרה חפף את ההשקה של ה־Z3, חשפה מרצדס תמונות ראשונות של ה־SLK החדשה שלה. גם הרודסטר של אופל בדרך וכנראה שגם האודי TT תגיע יום אחד לכלל ייצור.

לגל הרודסטרים, ששוטף את אירופה, אחראית מכונית קטנה של מאזדה, שנקראת מיאטה. אחרי שכל היצרנים נשבעו שמבחינה כלכלית אין מקום לרודסטר של שנות השישים, טרפה מאזדה את הקלפים והציתה את הרגשות.

כדי שלא תיראה חלילה וחס כנגררת אחרי צו האופנה דאגה ב.מ.וו להציג באולם האירועים של המפעל החדש כמה מכוניות שהזכירו כי ההיסטוריה הבווארית שורה במכוניות רודסטר מלהיבות. כבר ב־1928, כשב.מ.וו החלה לייצר מכוניות, אחת הראשונות בהן היתה גירסת רודסטר לדיקסי/אוסטין 7. בהמשך היו אלה ה־31/5 וה־319/315 שהביאו לב.מ.וו הצלחות ראשונות על המסלול. אולם החשובה מכולן היתה ה־328, אחת המכוניות המתקדמות ביותר לפני מלחמת העולם השניה.

הרודסטר הבאה, ה־507 המרהיבה, הופיעה ב־55' והטכה חלום לכל חובב רכב. ב־87' הגיעה תורה של ה־Z1 המתמכנית שהציגה מתלה אחורי חכם (בצורת Z) ושימוש בחומרים פלסטיים לטובת משקל קל. גם אם היא היתה יקרה קשה להתעלם מכך שב.מ.וו כבר שיווקה רודסטר כאשר מאזדה השיקה את המיאטה. כיום, כאשר טפטוף הרודסטרים הפך למבול, זאת בהחלט עובדה שצריך להתגאות בה.

גאים בדרום קרוליינה

ביוני 94' הודיעה ב.מ.וו על כוונתה לפתוח מפעל בגרינוויל/ספרטנבורג שבדרום קרוליינה. שנתיים מאוחר יותר ירדה מפסי הייצור הב.מ.וו (318) האמריקנית הראשונה.
"יצרן שרוצה להצליח בעולם חייב להצליח בארצות הברית" טענו אנשי ב.מ.וו ולא שכחו לציין שזהו שוק היצוא החשוב שלהם. סיבות לא פחות חשובות היו כח עבודה זול, יחסית לגרמניה, והאפשרות לבטל את השפעות שערי המטבעות.
המפעל בדרום קרולינה נבנה בהשקעה של 600 אלף דולר והוא מסוגל לייצר 90 אלף מכוניות בשנה.
המפעל מתאפיין בגמישות מצויינת, שמאפשרת שימוש בפס ייצור אחד בשביל סדרת ה־3, ה־Z3, ובעתיד גם לדגמים נוספים.

מן הצד המעשי, חשוב לזכור שכל הדגמים החדשים שהוזכרו נשענים על מכללים קיימים שנמצאים בשימוש היצרנים. הברקטה של פיאט נשענת על הפונטו, הספיידר של אלפא מבוססת על הטיפו, וה־MGF עושה שימוש מעניין ברצפת הרובר 100 (מטרו). גם ה־Z3 הולכת בדרך דומה ומשתמשת ברצפה מקוצרת ובמכללים של סדרה 3 של ב.מ.וו, או, ליתר דיוק, ברצפתה של הקומפקט.

מן הרודסטר, כמו מנערת בונד, נדרשות תכונות בסיסיות בלבד. זוגתו של בונד חייבת להיות דקת גזרה, חטובה ומהממת ביופיה. כך גם הרודסטר. היא חייבת להיות יפהפיה או לפחות מיוחדת.

ה־Z3 עוברת את הרף בצורה מעניינת. מכל זווית שבה תבחר להביט בה היא נראית שונה. התמונות שלה מרמות. מלפנים היא מאכזבת מעט, עם חזית אופיינית לב.מ.וו, אולם מקרוב תתקשה להישאר אדיש לקימורים הרחבים מעל הגלגלים ולעיצוב מכסה־המנוע. מעצבי החברה עשו כאן מלאכת מחשבת גדושה באשליות אופטיות. במציאות, למשל, מסתבר שתא המנוע פחות ארוך מהרושם הראשוני.

המכונית גם נראית נהדר עם גג סגור.

לטובת המסורת והנוסטלגיה היא מציעה סממני עיצוב אופייניים לקודמותיה בתפקיד, ה־Z1, ובמיוחד ה־507, עם חרירי הצד בסגנון הכריש. חובבי נוסטלגיה יוכלו להזמין את הגרסה הקלאסית שמציעה ציפוי כרום בוהק למסגרת השמשה, לידיות, לחרירי הצד וגם לחלקים בסביבת הנהג ועל לוח השעונים, שהוא בעל מראה מיושן יותר.

ה־Z3 היא הפתעה חדשנית בשושלת הרודסטרים של ב.מ.וו. מאחורי הכינוי Z לא עומד מתלה אחורי בצורת Z (כמו ב־Z1), אלא מבנה מיושן יותר של זרועות חצי עוקבות שלקוח מהקומפקט. לדעת האחראי על תיכנון המתלים בחברה, מתלה ה־Z של סדרת ה־3 הרגילה גדול מדי. גם כך, הוא מספר, יש בקושי מקום לצמיג רזרבי קטן. המכונית הקטנה (4.02 מטרים) משתמשת ברצפה מקוצרת של הקומפקט ובמכללים המוכרים של ב.מ.וו.

למען הפרוטוקול יש להזכיר שמלאכת הפיתוח של ה־Z3 נעשתה בגרמניה ומשם מגיעים בין היתר המנועים, תיבות ההילוכים, וחלקי המתלה האחורי.

למכונית של בונד מגיעים מוכרים בנפח 1.8 ליטר (115 כ"ס) ו־1.9 ליטר (140 כ"ס). זה האחרון גרסה מוגדלת למנוע ה־1.8 ליטר 16 שס... ההספק שלו לא צמח, אולם הגמישות שופ... המומנט, 18.4 קג"מ, מושג בסל"ד מעט נמוך... לעומת חלק מהמתחרות, שמציעות תזמון ש... משתנה, מסתפקים בב.מ.וו בתיכנון "בסיסי" וכסעפות פליטה עם אורך משתנה.

לעומת זאת גרסת ה־1.9 היא הראשונה ... הארבעה צילינדרים של החברה שמוצעת ... אחיזה. זאת מערכת חכמה, שפועלת על כל ... נגררת על ידי שינוי תיזמון ההצתה, ניתוק ... ניתוק ההצתה ושימוש בבלמים ופחות או יותר ... הזה), וכל זאת על מנת למנוע סבסוב גלגלים.

המערכת גם מסוגלת להבחין בהודות ... אגרסיביות ולפצות עליה עם פתיחה ... המצערת.

על הכביש מתגלה דגם ה־1.8 כבעל ... מספקים אך לא מלהיבים. אמנם בהאצות ... בתחומים שימושיים הוא במעט משתווה לאח ... אבל אופי הפעולה שלו פחות מהנה.

אמריקה היא אמנם ארץ האפשרויות ה...

הנדסת אנוש מצויינת ומתאימה למכונית ספורט

ג'יימס בונד כבר מסתגל למכונית החדשה – מצלמים סרט חדש

מוגבלות, אבל מבחינת הכבישים האפשרות היא לוזב ישרה, שטוחה ומשעממת. דווקא כאן הפתיעו אנשי ב.מ.וו עם מסלול מתפתל על הצ'ירוקי (ההורים, לא הג'יפ).

מנוע ה־1.9 הוא הבחירה המהנה. הוא שש לטפס במעלה הסל"ד, התגובה שלו עדיפה והרעש מהנה. ה־Z3 אינה קלה (1157 ק"ג) ולכן גם בגרסה זו היא אינה חורכת אספלט. עם זאת, האופי שלה זריז.

בב.מ.וו טוענים להקפדה על צליל המנוע. אין ספק שהם האזינו לקלטת של מאזדה לפני שהגיעו לצליל הזה, גם אם הטון של ה־Z3 מעט גבוה ופחות גברי מהמיאטה.

המכונית היפנית מרגישה זריזה יותר גם אם למנוע הגרמני תגובה עדיפה בסל"ד גבוה. כיאה למכונית אמריקנית מוצעת המכונית גם בגרסה אוטומטית עם ארבעה הילוכים ושלושה מצבי פעולה: ספורט, רגיל וחורף.

קשה להתוודע למכונית כשהקילומטרים ספורים והזמן מאפשר רק סליירט קצר. עם זאת הדבר הראשון שבולט הוא ההיגוי העצבני שמזכיר מכונית קרטינג. התגובה נחושה לכל הסטה קטנה של הגה הכוח. אחרי שמתרגלים לזה זה אפילו מהנה. לעומת המיאטה מרגישה ה־Z3 קצת פחות ספורטיבית לטובה ולרעה. היא אחוזה טוב יותר ומציעה התנהגות בטוחה יותר, אבל הדבה פחות כיף. הנהג הנלהב, זה שמחפש הלקות ונב ותקשור עם הכביש, לא יקבל זאת באותו המינון כמו במיאטה.

ההתנהגות מאוזנת, אך למרות זאת בכל הרפיה בחוכת התאוצה יהדק החרטום את קו הפניה. זה יוצר תחושה של מכונית "מתנהגת" גם כשהיא לא ... מעניין.

דגם ה־1.9, שבו נסענו, היה חמוש בצמיגים רחבים ... וכה. על כביש יבש, התגלתה בקרת האחיזה מיותרת. נוחות הנסיעה יחסית למכונית רודסטר ... ועולה על זו של המיאטה. כך גם השקט והמרחב ... ה־Z3 אמנם קטנה אך אינה מרגישה דחוסה ויש לה גם שפע תאי־איכסון נוחים. סביבת הנהג ... לב.מ.וו: הנדסת אנוש מצויינת, אבל העיצוב ... מדי. אישית אהבתי יותר דווקא את הגירסה הקלאסית.

המושבים נוחים (כיווני מרחק וגובה חשמליים) ומי ... ימצא תנוחת נהיגה טובה. סידור הדוושות ... ומתאים למכונית ספורט. התחושה האיכותית ... באופן טבעי לב.מ.וו מתבטאת גם ברודסטר ... נראית המיאטה הרבה יותר פשוטה ובסיסית. ... השמש הבוהקת החזאי המליץ לא להפשיל ... הגג והוא צדק. אלא שמתוך חובת השליחות ... למרות האזהרות, את הגג והפעלתי את ... במלוא העוצמה. אולי היתה זאת התסרוקת ... הרוח או אולי גווני האוזניים הסגלגלים, ... לנציגי ב.מ.וו להשקיף לעברי בדאגה. כוס ... בעיה הסופית היתה מתוקה מתמיד.

... נסיעת ההיכרות מראה שה־Z3 מתמקמת ... במעמד קבוצתה. אין לה מבנה יחודי ומתקדם ... ה־MGF והיא מעדיפה תיכנון מסורתי. מאידך ... גם לא נותנת הרגשה נוסטלגית וטהורה כמו ... מיאטה. אין לה עיצוב מצועצע עד לפרט האחרון ... הבריקטה, אבל היא מציעה תחושה מוצקה ומסוגה ... ויש לה גם מראה כוחני ורציני. מעל לכל ה־Z3 ... נושאת סמל ב.מ.וו.

רשיון להרוג

הרודסטר של ב.מ.וו הפכה לאחת המכוניות המדוברות בעולם אחרי שנבחרה לשרת את ג'יימס בונד בסרטו החדש עין מוזהבת.
באימפריה הבריטית היתה מהומה. כיצד ייתכן שסוכנה של הוד מלכותה, 007 המהולל, יחליף את הקלאסיקה הבריטית ברודסטר גרמנית?
השמועה גורסת שהתפקיד בכלל יועד ל־DB7 היפהפיה, שנראית כאילו נתפרה למשימה.
בתחילת הקריירה של בונד, עדיין תחת פיקודו של יאן פלמינג, הוא נהג בבנטלי 5.4 ליטר מגודשת מ־1933. בהמשך הוא החליף אותה באסטון מרטין. האסטון הראשונה שלו הפכה למכונית המפורסמת ביותר בסדרת סרטי 007. זו היתה כמובן ה־DB5 המשוכללת בסרט גולדפינגר. אחרי כן כיכבה על המסכים ה־DBS של אסטון מרטין, ובהמשך זכורה הלוטוס אספרי שהפתיעה לבנות כשהפכה לצוללת בסרט המרגלת שאהבה אותי.
עין מוזהבת אמור היה לכלול חזרה של בונד לאסטון מרטין, דבר שהיה מתאים לתחייתה המחודשת של החברה תחת פורד. אלא שאנחנו חיים בעולם תוחבני ונשר ערכים, כך שאל תתפלאו אם בסרט הבא תראו את בונד החדש (השחקן פירס ברוסנן) מבקר במקדונלד...
למען הגינות נציין שפלמינג, יוצרו של בונד, היה מעריץ גלוב של מכוניות מתוצרת ארצות הברית ומשם מגיעה גם ה־Z3.

עורך מדור רכב: יאיר דקל

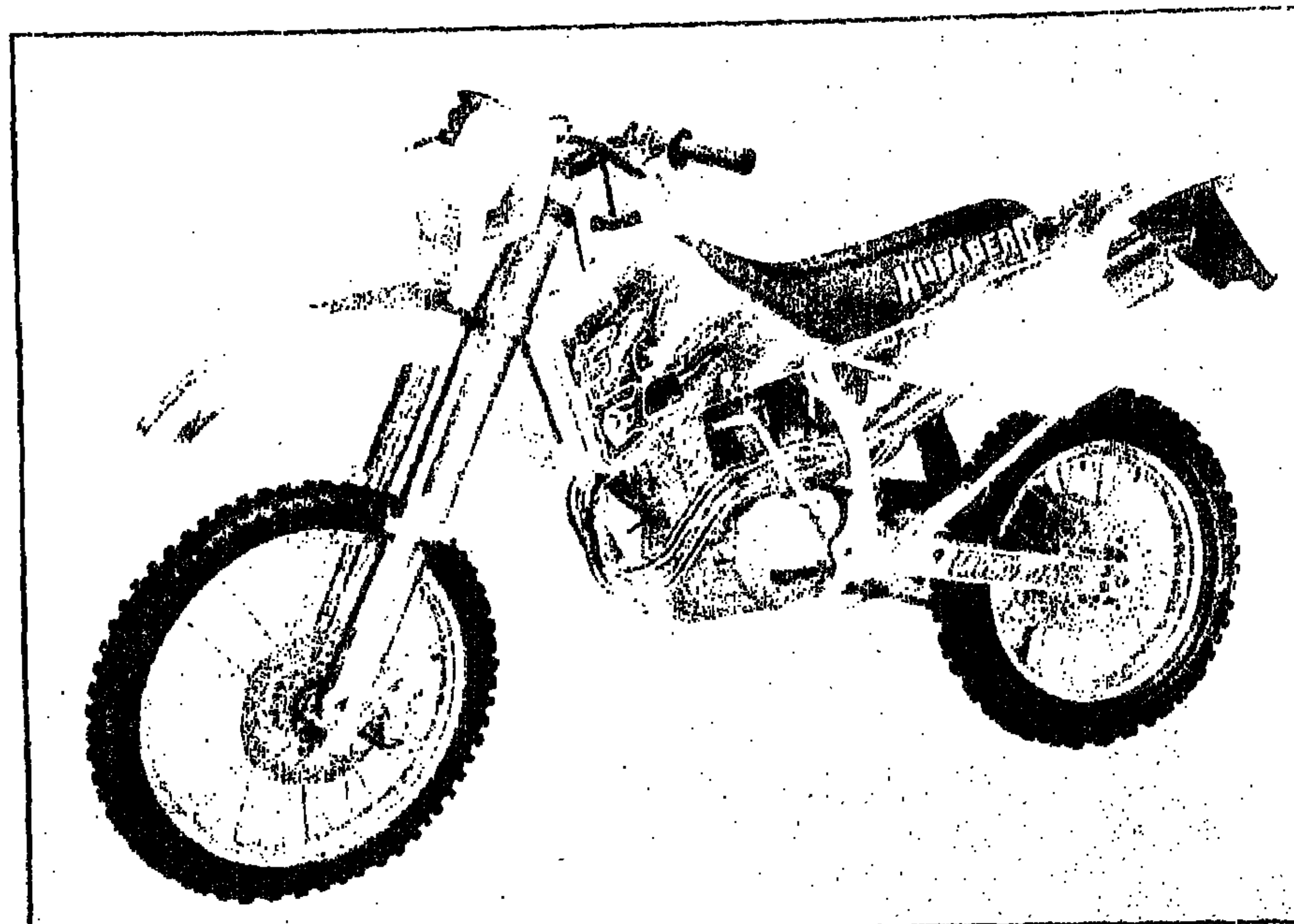

הוסאברג – יותר אקסקלוסיבי ואליטיסטי

הוסאברג: קוטלי־הענקים משבדיה

חברת הוסאברג מייצרת אופנועי־שטח מעולים ויקרים ■ עכשיו ק.ט.מ. קונה אותם ■ לארץ, בינתיים, לא יגיעו

מאת טל שביט

הכל החל לפני כחמש שנים, כאשר מספר מהנדסים שעבדו אז בחברת הוסקוורנה החליטו שהגיע הזמן לצאת לעצמאות. אופנועי הוסקוורנה נחשבו אז, כמו היום, לעילית האקסקלוסיבית של אופנועי השטח, בעיקר בתחום מירוצי האנדורו, אבל אותם מהנדסים החליטו ללכת על משהו עוד יותר אקסקלוסיבי ואליטיסטי – הבימוטה של אופנועי השטח, אם תרצו. הם פרשו מהוסקוורנה והקימו חברה חדשה, אשר נשאה את השם הוסאברג.

הדמיון לשמה של הוסקוורנה אינו מקרי, יש להניח. ענן של מסתורין אופף את המהלכים שהכיאו להקמת החברה החדשה: יש הטוענים כי לא מעט סודות מקצועיים גדרו עם אותו קומץ עובדי הוסקוורנה לשעבר, ויש לא מעט המגדירים את מה שהתרחש כשוד וגזל.

כך או כך, התוצאה היתה אופנוע חדש עם מנוע ארבע־פעימות שנשא דמיון חשוד למנועים המקבילים של הוסקוורנה. אבל ייחודו של האופנוע לא היה המנוע, אלא המשקל.

מלכתחילה הציבו לעצמם אנשי הוסאברג יעד של משקל מינימלי, ולא סתם מינימלי אלא הנמוך ביותר מכל דגמי השטח הארבע־פעימתיים המתחרים. ואכן, דגמי המוטוקרוס של החברה בנפחי 600־500 סמ"ק שקלו פחות מ־110 ק"ג, וקבעו בכך סטנדרטים חדשים, שעד היום נמצאים מחוץ לתחום השגתם של המתחרים – ק.ט.מ והוסקוורנה.

לקראת 1996, אגב, החליטו בהוסאברג לצעוד עם הזמן והשנה ניתן לקבל את האופנועים – לפי בחירת הלקוח, גם עם מתנע חשמלי. משקלו של רגם האנדורו 600, כולל מערכת חשמל, אורות ומתנע חשמלי, הוא פחות מ־117 ק"ג – נתון מדהים. זהו בערך משקלו של הדגם המקביל של הוסקוורנה, ה־TE610 – ללא התנעה חשמלית.

אבל על משקל קל משלמים. במקרה של הוסאברג התשלום מתבטא הן בכסף – האופנועים פשוט יקרים, הן בשל החומרים המיוחדים והאקזוטיים שבהם יש להשתמש בתהליך הייצור, והן בשל היקף הייצור בכמויות קטנות. מדובר באופנועים סופר־ספורטיבים במונחים יחסיים, ורק רוכבי־מירוצים ברמה גבוהה מסוגלים (או צריכים) להרשותם לעצמם. מדובר בחיות־מירוץ לכל דבר: אלו אופנועים טמפרמנטיים, בעלי עקומות־הספק צרות ואופי בלתי־סלחני, ממש כמו סוסי־מירוץ גזעיים.

הם גם לא מצטיינים באמינות גבוהה, וזהו סוג אחר של תשלום על המשקל הקל וההספק הגבוה של המנועים. החלקים השונים, שמהם גולח כל גרם מיותר של מתכת, אינם מצטיינים במרווח־סבילות גבוה ואורך חייהם אינו מהגבוהים.

מסיבה זו לא תראה הוסאברגים משתתפים במירוצי־שטח ארוכי טווח כגון מירוצי הבאחה בארצות הברית או מירוצי הראלי הצפון־אפריקניים. הם פשוט אינם מצטיינים בסיבולת ומשולים יותר לאצנים למרחקים קצרים. אבל בכך הם כן מצטיינים.

בתחום זה טבעה הוסאברג את חותמה על עולם מירוצי השטח כבר מהרגע הראשון. לזכות החברה רשומים כבר עתה מספר תארי־אנדורו עולמיים, והשנה הגדילה הוסאברג לעשות כאשר זכתה בתואר מוטוקרוס – בקטגוריה הפתוחה של אליפות המוטוקרוס העולמית.

יש לציין כאן כי במשך שני עשורים ועד לפני שלוש שנים לא היה מעלה איש על דעתו להתחרות במוטוקרוס עם אופנוע ארבע־פעימתי – לאופנועי שתי־פעימות יש יתרון מכריע של משקל, הספק ותגובת־מנוע. אלא שאז שונו התקנות ובקטגוריית הנפח הגדולה, עד 500 סמ"ק, הורשו להשתתף אופנועי ארבע־פעימות בנפח גדול יותר – עד 650 סמ"ק. היתר זה אפשר לכלים ארבע־פעימתיים להיות תחרותיים לפחות מבחינת ביצועי המנוע.

ב־93' חוללה הוסקוורנה סנסציה כאשר נטלה את התואר מידי הונדה, כאשר הבלגי הוותיק ג'קי מרטנס מוטולל נפלאות על גבי הכלי הארבע־פעימתי הדועם.

המתקפה הארבע־פעימתית באותה שנה כללה גם את הוסאברג: יואל סמטס הבלגי אותת על העתיד לבוא כאשר סיים במקום השלישי. ב־94' פספס מרטנס את התואר בנקודות ספורות והתואר חזר להונדה ולאופנוע הדו־פעימתי; אך הסנה היה זה תורה של הוסאברג הקטנטנה לזכות בתהילה. סמטס, ענק בלונדיני חביב, כתש את המסלולים ואת יריביו לעפר ונבר במירוץ לתואר על האנגליקני טראמפס פארקר, שרכב על ק.ט.מ 360 דו־פעימתי.

זה מביא אותנו לקשר עם ק.ט.מ – ועם ישראל, אולי. השנה התבשרנו כי חברת הוסאברג (בעצם, לא כל החברה אלא רוב שולט במניותיה) נרכשה על־ידי ק.ט.מ, חברה שפעילה גם היא בעיקר בתחום אופנועי השטח. לא ברור מה בדיוק היו המניעים שהביאו למהלך זה – יתכן שבק.ט.מ רצו לשים יד על הטכנולוגיה של הוסאברג, ואולי היה זה פשוט מהלך עסקי שכוונתו להתרחב לנישה נוספת – ותהיה קטנה ככל שתהיה.

נכון לעכשיו אין כל כוונה למיזוג בין שתי החברות; מערכי הפיתוח והשיווק של שני המותגים ישארו נפרדים. בק.ט.מ מצהירים שבינתיים, היתרון המיידי של הרכש החדש הוא שניתן יהיה להשיג מחירים נמוכים יותר מספקים שונים עקב נפח רכישה גדול יותר. מי שיהנו מכך בעיקר יהיו הוסאברג, שעד היום ייצרו כ־10% מהיקף הייצור של ק.ט.מ.

לק.ט.מ יש, כמובן, ייצוג בישראל, מה שמייד מעלה את השאלה המעניינת – האם נוכל לרכוש כאן גם את אופנועי הוסאברג האקזוטיים? וכבן התשובה היא לא. בשלב זה, על כל פנים. כאמור, אין עדיין קשר בין מערכי השיווק של שתי החברות, וממילא קשה להניח שיש פוטנציאל גדול למכירת הוסאברגים כאן. כפי שהוסבר, אלה אופנועים יקרים ביותר שכיום מותאמים רק לשימוש תחרותי. סביר להניח שימצאו רוכבים שיהיו מוכנים לשלם את המחיר האסטרונומי כדי לקבל את אופנוע השטח הארבע־פעימתי המתקדם והאקזוטי ביותר שיש בנמצא – אבל ספק רב אם יש בכך כדי להצדיק יבוא מסחרי. בינתיים נאלץ להמשיך להגיר ריר, לחלום, ולהצדיע לאותה קבוצת מהנדסים קטנה שבנתה את אופנוע השטח הטוב ביותר בעולם.

מה קורה

בשבת ה־2.12 יתקיים מירוץ־שטח בצפון הארץ. המירוץ יערך על־פני מסלול מעגלי באורך של כ־30 ק"מ, אשר יכלול קטע עבירות קצר (כק"מ אחד) אך טכני וקשה. מעבר קטע זה יעניק למתחרים את ערך הניקוד.
לפרטים נוספים ניתן להתקשר לאפי בטלפון 03־378465 או לדן של בטלמון 04־9830215.

לאומי חברה למימון בע"מ
(מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ)

תמצית מאזן ליום 30 בספטמבר 1995
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1995
(באלפי שקלים חדשים)

נכסים	30.9.95 (בלתי מבוקר)	*30.9.94 (בלתי מבוקר)	31.12.94 (מבוקר)
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,476,879	3,055,619	2,956,581
ניירות ערך	17,236	1,021	12,967
נכסים אחרים	11,302	15,408	13,681
סך כל הנכסים	2,505,417	3,072,048	2,983,229

התחייבויות	30.9.95 (בלתי מבוקר)	*30.9.94 (בלתי מבוקר)	31.12.94 (מבוקר)
פקדונות מבנקים	–	2,224	–
אגרות חוב	2,412,870	2,980,738	2,893,791
התחייבויות אחרות	2,673	3,753	2,858
סך כל ההתחייבויות	2,415,543	2,986,715	2,896,649
הון עצמי	89,874	85,333	86,580
סך כל ההתחייבויות וההון	2,505,417	3,072,048	2,983,229

*תאום מחדש

תמצית דו"ח רווח והפסד לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 1995
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1995
(באלפי שקלים חדשים)

	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30.9 1995 (בלתי מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30.9 *1994 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30.9 1995 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30.9 *1994 (בלתי מבוקר)	לשנה שהסתיימה ב-31.12.94 (מבוקר)
רווח מפעולות מימון	1,867	2,748	7,338	7,359	9,910
הוצאות הפעולות האחרות					
משכורות והוצאות נלוות	141	174	561	583	734
אחזקת בניינים וציוד	55	50	168	161	196
הוצאות אחרות	145	130	425	372	522
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	341	354	1,154	1,116	1,452
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	1,526	2,394	6,184	6,243	8,458
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	922	1,085	2,890	3,173	4,142
רווח נקי	604	1,309	3,294	3,070	4,316
			בשקלים חדשים		
רווח ל-1 ש"ח ערך נקוב ממניות של הון המניות	30.2	65.5	164.7	153.5	215.8

*תאום מחדש

תמצית דו"ח על השינויים בהון העצמי לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 1995
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1995
(באלפי שקלים חדשים)
(בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר

	1995 הון	1995 עודפים (גרעונות)	1995 סך הכל הון העצמי	*1994 הון	*1994 עודפים (גרעונות)	*1994 סך הכל הון העצמי
יתרה לתחילת התקופה	108,646	(19,376)	89,270	108,646	(24,622)	84,024
רווח נקי לתקופה	–	604	604	–	1,309	1,309
יתרה לסוף התקופה	108,646	(18,772)	89,874	108,646	(23,313)	85,333

לתשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר

	1995 הון	1995 עודפים (גרעונות)	1995 סך הכל הון העצמי	*1994 הון	*1994 עודפים (גרעונות)	*1994 סך הכל הון העצמי
יתרה לתחילת התקופה	108,646	(22,066)	86,580	108,646	(26,383)	82,263
רווח נקי לתקופה	–	3,294	3,294	–	3,070	3,070
יתרה לסוף התקופה	108,646	(18,772)	89,874	108,646	(23,313)	85,333

*תאום מחדש

(–) ב. נוה, יו"ר הדירקטוריון
(–) מ. זיו, מנהל עסקים וחבר דירקטוריון
(–) ד. חנ, חשב

תל-אביב 15.11.95

באורים:
1. הדו"חות הכספיים ליום 30.9.95 וערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים השנתיים לשנת 1994.

הדו"ח הכספי לתקופה שהסתיימה ביום 30.9.95 הכולל את תמצית הדו"חות הכספיים, את הדו"ח התמציתי של הדירקטוריון ואת הסקירה התמציתית של ההנהלה, נמצא לעיון במשרדי החברה ועותק ממנו ימסר לכל דורש.

בנק לאומי

בית המשפט המחוזי
בתל-אביב-יפו

תיק כינוס [illegible]
תיק כינוס [illegible]

הזמנה להציע הצעות לרכישת מקרקעי חברת סריגי לבנון בע"מ (בכינוס ובפירוק)

1. מתבקשות בזה הצעות לרכישת זכויות הבעלות של חברת סריגי לבנון בע"מ (בכינוס ובפירוק) במקרקעין הנמצאים באזור התעשיה סגולה פתח-תקוה, בשטח של כ-17,200 מ"ר, לרבות המבני על חטיבה א' במקרקעין המפורטים בסעיף 2 להלן וזכויות בניה שטרם נוצלו, והמהווים את החלקים מהחלקות המפורטות להלן בגוש [illegible] כמפורט להלן:
   חלקה 3 – 17200/34427 חלקים;
   חלקה 30 – 7/24 חלקים;
   חלקה 31 – 4/12 חלקים;
   וכן זכויות, כמפורט בחוזה המכר הנזכר בסעיף 4 להלן, בחלקה 61.
2. המקרקעין מורכבים משתי חטיבות קרקע צמודות:
   חטיבה א' – בשטח של כ-9,450 מ"ר, ועליה בנוי מפעל החברה בשטח של לא פחות מ-9,600 מ"ר.
   חטיבה ב' – בשטח של כ-7,750 מ"ר, שהחזקה בה, ללא הבנוי עליה שהוסכם כי יפונה, עתידה למסור ביום 7.12.2002.
   במקרקעין זכויות בניה שטרם נוצלו.
3. הסכום המינימלי להצעה לרכישת הזכויות לא יעמוד על פחות מסך בשקלים השווה ל-9.6 מליון דולר ארה"ב לפי השער היציג.
4. חוברת בנוגע למקרקעין, הכוללת חוות דעת שמאית בנוגע למקרקעין, וכן נוסח חוזה לרכישתם, ניתן לקבל כנגד תשלום סך 200 ש"ח בצירוף מע"מ, שלא יוחזר, במפעל "סריגי לבנון" ברח' הסולה 46 א.ת. סגולה פ"ת.
5. את המקרקעין ניתן לראות, בתאום עם מר יהודה שורצמן בטלפון – 03-9348777, פקס – 03-9348999, במפעל "סריגי לבנון" ברח' סגולה 46 א.ת. סגולה פ"ת.
6. הצעות בכתב, על גבי מסמכים אותם ניתן לקבל במפעל או במשרד הח"מ, בצירוף המחאה מקויימת או ערבות בנקאית לפקודת הח"מ בשיעור של 10% מהסכום המוצע, וחוזה רכישה חתום ע"י המציע, יש למסור, במעטפה סגורה, במשרד הח"מ, ברח' אחד העם 13, תל-אביב, לא יאוחר מיום 26.12.95 בשעה 12:00.
7. יש להבהיר בהצעה כתה המחיר המוצע, לא כולל מע"מ. יודגש כי למחיר המקרקעין יש להוסיף מע"מ (אם וככל שיחול מס כדין).
8. מציע שיחזור בו מהצעתו, בין לפני שניתנה לו תשובה ובין לאחר שהצעתו התקבלה, המחאתו/ערבותו הבנקאית תחולט. בכפוף לאמור מובהר כי מציע שהצעתו לא התקבלה, תוחזר לו המחאתו/ערבותו.
9. אין הח"מ מקבל על עצמו אחריות כלשהי לגבי תאור המקרקעין לעיל ו/או לגבי מצבם ו/או באשר לטיבם והמקרקעין ימכרו במצבם AS IS.
10. הח"מ אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא, והוא שומר לעצמו את הזכות לערוך מכירה פומבית/התמחרות בין המציעים ו/או לנהל עם כל אחד מהמציעים מו"מ בנפרד ו/או לפנות אל כל גורם שימצא לנכון ו/או להחליט שלא להענות להצעה כלשהי ו/או לבטל את הליך ההזמנה כולו או חלקו, והכל לפי שיקול דעתו הבלעדי. על הזמנה זו לא יחולו דיני המכרזים.
11. כל מכירה כפופה לאישור בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו.

אורי ברגמן, עו"ד
כונס ומנהל קבוע לנכסי החברות
סריגי לבנון בע"מ וסריגי לבנון שיווק (1992) [illegible]
רח' אחד העם 13, תל-אביב, טל': [illegible]

19 בנובמבר, 1995

מועצה מקומית כסרא-סמיע

הארכת מועד לפרסום מכרז 13/95

תחנה לבריאות המשפחה - סמיע

מחיר המכרז – 800 ש"ח.
סיור קבלנים – בתאריך 21.11.95 בשעה 9.00.
מועד אחרון להגשה– 26.11.95 בשעה 12.00.
על המציע לצרף ערבות בנקאית בהתאם לתנאי המכרז.
חומר המכרז ניתן להשיג במשרדי המועצה
מס' פלאפון 9782488-04, 04-9872420.

והיב נסראלדין
ראש המועצה
ומזכיר ועד ראשי רשויות דרוזיות וצ'רקסיות

בית הדין הדרוזי בעכו וברמת הגולן
הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות
מדינת ישראל/משרד הדתות

לראוי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה/ירושה או כמפורט להלן.
כל המתנגד לבקשות יגיש, תוך 15 יום מפרסום הזמנה זו, את התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כתוב בענין.

תיק מס'	שם המנוח/ת	ת. פטירה	שם המבקש/ת
רמה"ג 37/95	סלמאן עלי בטחיש	16.3.95	[illegible]
רמה"ג 42/95	מארס מחאוש אבו צאלח	5.9.94	[illegible]
רמה"ג 46/95	סתאם סלמאן אבו צאלח	14.11.89	[illegible]
237/95	עליאן סלימאן עליאן	11.3.88	[illegible]
249/95	מעדר סלימאן בסיס	9/83	[illegible]
254/95	חסן סלים מנסור	23.8.95	[illegible]
263/95	מנירה סלמאן נאבר	3.4.95	[illegible]
273/95	אסעיד חאמד אבו סעדה	2.9.95	[illegible]
275/95	עלי מחמד חלבי	18.9.95	[illegible]
276/95	נאיפה מחמד תנית	12.6.95	[illegible]

שיח' נעים חנו - קאדי
מרחב בתי הדין הדתיים הדרוזיים [illegible]

בבית המשפט המחוזי בירושלים
לפי סעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ה-1965

עזבון המנוח
זלמן בראשי
בעל ת"ז מס': 0-0108142-1
שנפטר ביום 27.6.93

הודעה לנושים
כל הטוען כי הוא נושה של העיזבון הנ"ל מתבקש להגיש את תביעתו בכתב לח"מ תוך תשעים יום מפרסום הודעה זו.

ראובן שמעיה, עו"ד
מנהל עיזבון המנוח
ת"ד 2796
ירושלים 91027

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי בני ברק
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, בדבר אישור תכנית, המהווה שינוי [illegible] מתאר מקומית הנקראת: תכנית מס' בב/622/ [illegible] לתכניות הבאות: שינוי לתכנית מתאר מס' 105 [illegible] ושינוי לתכנית מפורטת מס' 409 ב"ר-30.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
יישוב: בני ברק, רח' אמרי חיים 2, גוש 6190, חלקה [illegible] חלקה 287.
עיקרי הוראות התכנית:
א. לשנות ייעוד חלק משטח ציבורי פתוח לאזור [illegible] הרחבת היכל הישיבה הקיים.
ב. הרחבה – 3 קומות על קומת עמודים, [illegible] המבנה הקיים.
ג. תוספת של 83 מ"ר בשטח עיקרי בקומות א', ב', ג' [illegible] וסה"כ 249 מ"ר.
ד. קומת העמודים המפולשת תישאר פתוחה לשימוש [illegible] והירשם כזיקת הנאה לציבור.
הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר [illegible] עמוד 1709 בתאריך 29/01/95. התכנית האמורה [illegible] במשרדי הוועדה המחוזית תל-אביב [illegible] במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה בני ברק, וכל המעוניין רשאי [illegible] בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שמואל לסקר
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה [illegible]

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי רחובות [illegible]
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה 1965 בדבר אשור תכנית המהווה שינוי [illegible] "תכנית מספר רח/730/א/39", המהווה שינוי [illegible] השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: [illegible] 3703 חלקה 337. עיקרי הוראות התכנית: [illegible] הגדל מס' יח"ד מ-8 יח"ד על פי רח/730/א [illegible] של 962.9 מ"ר. 3. שינוי אחוז מגרש [illegible] על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר [illegible] בתאריך 10.4.95. התכנית האמורה [illegible] הוועדה וכן במשרדי הוועדה המקומית [illegible] המעוניין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות [illegible] לקהל.

ד"ר אהרון לוי, יו"ר הוועדה [illegible]

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ר"ג (להלן – הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6205 חלקה 297 רח' אבא הילל מס' 102, דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה, 5% מעליה, 20% תוספת יחידות.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר ליו"ר הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

צבי בר - ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ר"ג

שקול מילים!
ותראה מה אתה מרוויח בלוח מעריב:

אז שקול מילים - חייג חינם 177-022-6111

- עד 12 מילים
- יותר צבעוני
- יותר ברור
- יותר קונים רציניים
- יותר קל להתמצא
- יותר מפורט
- 3 תשלומים שווים

והכל בפחות כסף!
לוח מעריב כח הקניה מספר 1

המרצדס C קלאס הבאה עוברת להנעה קדמית

בתוך ארבע שנים יושלם הפיתוח ■ עדיפות להנעה קדמית

סדרת C החדשה של מרצדס, אשר אמורה להיות מוצגת בעוד ארבע שנים, תהיה קרוב לוודאי בעלת הנעה קדמית. זאת בהנחה, שסדרת מבחנים הנרחבים שעוברת כעת מכונית ניסוי של החברה יסתיימו בהצלחה.

פרוייקט 203 של מרצדס, שנערך, בין השאר, במדבריות אריזונה בארצות הברית, מכיל שלושה דגמים שונים בעלי תצורות מרכב שונות. אלה כוללות מכונית סלון בעלת ארבע דלתות, מכונית קבריולה ומכונית קטנה.

מרצדס בנץ מתכוונת להתחרות ברולס רויס

מקורות פנימיים בחברה אישרו שבמכוניות המבחן באריזונה יש פלטפורמה חדשה, בעלת הנעה קדמית, ולה מנוע מתוכנן מחדש, תיבת הילוכים מיוחדת, מתלים ומערכת הגה שמיועדים להנעה קדמית.

במשך כ־100 שנים השתמשו מכוניות מרצדס־בנץ בהנעה אחורית ומשום שמעולם לא התחרו במכוניות קומפקטיות וקטנות לא נאלצו להתפשר בעניין זה. אלא שהזמנים משתנים ומרצדס שואף להגדיל מאד את קצב הייצור שלו בכל הקטגוריות.

בשנים האחרונות היו המהנדסים של חברה זו מעורבים במספר פרוייקטים שבהם פותחו מכוניות בעלות הנעה קדמית, בעיקר בוואן הבינוני ויאנו ובמכונית הקטנה החדשה, הקלאס.

המעבר לשימוש בהנעה קדמית יתרום רבות לשיפור ה"אוריזה" של המכונית, כלומר לניצול יעיל יותר של החלל הפנימי שלה. רמת הבטיחות של המכונית עשויה להשתפר אף היא, ומה שבוודאי יקטן הן הוצאות הייצור.

למרצדס נותרו פחות מארבע שנות פיתוח למכונית החדשה, וזה מחייב אותם לקבל הכרעות מהירות. אחד השיקולים שעשויים לתמוך בהחלטה לעבור להנעה קדמית הוא ההצלחה הגדולה, הרבה מעל למצופה, של אודי A-4 בעלת ההנעה הקדמית.

כרגע ה־C קלאס הינה המכונית הזולה והנמכרת ביותר של החברה, הרי בימים אלה צריכות להתקבל בשטוטגארט החלטות לא פחות חשובות בקשר למכונית הדגל העתידית, שתהיה המרצדס היקרה ביותר.

ה־W-240, שאמורה להתחרות בדור הבא של מכוניות רולס־רויס ובנטלי (ובעקיפין גם בב.מ.וו שתספק לרולס־רויס מנועים וטכנולוגיה), צפויה להיות מכונית הייטק אמיתית. היא אמורה לעלות מעל 130,000 שטרלינג באנגליה, כאשר תושק שם בסוף 99'.

אבות הטיפוס הראשונים של מכונית־הדגל כבר מבצעים מבחני מסלול ראשונים, ועד עתה פותחו שש קונפיגורציות שונות. עד סוף השנה יידרשו בכירי מרצדס להכריע בין שש האפשרויות.

וולבו S4 - הוצגת בתערוכת פרנקפורט כמכונית עממית חדשה

מחליפתה של הקיה פרייד בדרך לאירופה. ולישראל?

מכונית מיני קטנה מתוצרת קיה, שנקראת מורנינג, תיצא לאירופה בקרוב.

המורנינג מחליפה את הפרייד, אשר מבוססת על מאזדה 121 הישנה. היא תיוצר החל מתחילת השנה הבאה בשתי תצורות מרכב – שלוש וחמש דלתות. המורנינג תונע על־ידי מנוע שלושה צילינדרים בנפח 793 סמ"ק, בעל שלושה שסתומים לצילינדר [illegible] כ"ס.

[illegible]רות שקית תייצר את המורנינג במפרט אירופי, [illegible]כיוון שהיבואן לארץ, חברת סמל"ת, לא סובלת [illegible] יותר של דגמים, סביר להניח שהמורנינג תגיע [illegible] עד אמצע 96'.

מורנינג – מכונית מיני קטנה של קיה

וולבו ואודי רבים על השם

וולבו ביקשה להשתמש בשם S4 ■ אודי כבר משתמשים בו ■ וולבו כנראה יוותרו

אי אפשר לומר שזה בא בהפתעה: חילוקי דעות חריפים יש כיום בין וולבו לאודי בקשר לשם S4. וולבו קראה בשם זה למכונית העממית החדשה שחשפה בפרנקפורט בספטמבר, וכבר אז גילגלו לא מעט אנשים את עיניהם בשאלה, שהרי שם זה נמצא בשימוש אצל אודי הגרמני.

וולבו חפצו להשתמש בקידומת S בשביל כל מכוניות הסלון (ארבע דלתות) העתידיות שלהם, בצירוף סיפרה שמציינת את שם הסידרה. מכוניות הקשה והקבריו אמורות היו להיקרא C ואילו הסטיישנים צריכים היו להיקרא F.

בוולבו לא התייחסו ברצינות לעובדה שאודי כבר משתמשת בצירוף דומה בחלק ממכוניותיה, וכעת, ככל הנראה, הם יאלצו לתת על כך את דעתם.

בתערוכת לונדון כבר התרחשה תופעה מוזרה: על אחת משתי ה־S4 שהוצגו שם הופיע הסמל S4 ואילו על השניה לא הופיע סימול זה. אנשי וולבו בריטניה הסבירו, הסבר משונה עוד יותר, שבוולבו פשוט "אזלו הסמלים".

הסבר הגיוני יותר הגיע דווקא ממקור באודי, גרמניה: "כשותפים (אודי מספקת לוולבו מנועי טורבודיזל) דנו במצב שנוצר והחלטנו שאודי תוסיף להשתמש בשם S4 ואילו וולבו תפסיק להשתמש בו כעבור שנה".

אודי לא יכולה לכפות את דעתה על וולבו, משום שאי אפשר לדרוש זכויות יוצרים על הסמל, אבל כפי שהדברים נראים כרגע וולבו עתידה לסגת.

וולבו לא סומכת על הכריזמה

ריכוז בין וולבו ומיצובישי על ייצור מכונית חדשה

[illegible]

אוספים את המצברים

מועדון רכב בריטי אוסף אותם כדי למנוע פגיעה באנשים

בזמן שבארץ מוכרים על איכות הסביבה, בבריטניה גם עושים דברים למענה.

ה־RAC, מועדון הנהגים הבריטי (אחד משני המקבילים למטמי בבריטניה), יזם מבצע לאיסוף חצי מליון מצברי מכוניות, שמושלכים במוסכים ובמחסנים ביתיים ברחבי הממלכה.

מצברי מכוניות משומשים, "גמורים" ו"גמורים למחצה", מהווים מוקד אפשרי לצרות צרורות. המצברים מכילים קוקטייל מסוכן של רעלים, ובכלל זה ארסן, תוספת גופריתנית, כספית ועופרת. ילדים המשחקים בקרבת מצברים עלולים לגעת בהם תוך כדי משחק ולהיפגע.

מצברים גם עלולים לגרום לשריפות בתנאים מסוימים וכאשר הם מושלכים בשטח הם יוצרים זיהומי קרקע קשים.

ה־RAC קורא לכל האזרחים שבבתיהם מאוחסן מצבר משומש, או שאוהר כזה זרוק בסביבתם, להביא אותו לנקודת איסוף קרובה משם הוא ילקח למיחזור.

4,000 ש"ח במזומן - וההרואיזם שלך!
היתרה ב-12 תשלומים שווים, ללא ריבית וללא הצמדה

הרואיזם 125 הקטנוע המתוחכם של קימקו, עם מערכת קירור אויר/שמן, בלם דיסק בגלגל הקדמי וטכנולוגיה מנצחת – עכשיו במבצע תשלומים ללא תקדים!

KYMCO
KWANG YANG MOTOR CO. LTD.

הקטנועים המתקדמים ביותר בעולם

יבואן: קבוצת עופר/אבניר, אולם תצוגה ראשי – תל-אביב, רח' הסולה 8, טל' 03-6816611 ואצל מפיצי סוזוקי, פיאג'ו וקימקו/קוואנג-יאנג ברחבי הארץ.

כנס

אסטרונומיה למורים

במיכללה האזורית עמק הירדן בצמח ויחידת "פרחי מדע", מארגנים ביום ה' 23 בנובמבר, כנס מיוחד במינו באסטרונומיה, שבו ישתתף שר החינוך, פרופ' אמנון רובינשטיין.

האירוע מיועד במיוחד למורים ולפניהם יוצגו עבודות מחקר שנעשו במקום. במהלכו הם גם ישתתפו ב־11 סדנאות בתחום מדעי מרתק זה.

בין השאר יוכלו להכיר את מצפה הכוכבים האופטי המודרני, הכולל טלסקופ ומצלמת כוכבים: את טלסקופ הרדיו הראשון בישראל ועקרונות העבודה בו: מעבדת אסטרונומיה ניידת: לצפות בסרטי וידיאו על הירח, השמש, השביטים והאסטרואידים, על תנועת גרמי השמיים: תיעשה היכרות עם האינטרנט והמידע האסטרונומי העובר דרכו – וכיצד לנצל את אוטוסטרדת המידע ללימוד הנושא; תוצג גם תוכנת הדמיות באסטרונומיה.

שתי סדנאות יחודיות יוקדשו למושגי יסוד באסטרונומיה לילדי גן ולהצגת מחקרים שנעשו בידי תלמידי אום־אל־פאחם, שם מתוכנן להקים בקרוב מרכז מחקר עירוני באסטרונומיה.

חקר התרופות

התקווה נמצאת בחתולים

מדענים בסן־דייאגו, קליפורניה, גילו במוח של חתולים ישנים, חומר כימי שעשוי להוביל לפיתוח תרופה חדשנית לשיפור השינה אצל בני־אדם.

החומר הכימי הפעיל שנתגלה אצל החתולים, גורם לכך שהחתול שוקע בשינה עמוקה – אבל יחד עם זאת הוא מתעורר ממנה במהירות. לשלב ההתעוררות אין "תופעות לוואי" או עיכובים – וזאת, בשונה מבני אדם הנזקקים, למשל, ל"גלולות־שינה": שלב ההתעוררות שלהם מתעכב.

ד"ר סטיבן הנרקיסן, מומחה בתחום השינה במכון סקריפס שבסן־דייאגו, הסביר בדיווחו לכתב העת "סיינס", כי החומר הכימי הטבעי שבמוח, ממלא תפקיד מרכזי בתנומת בעלי החיים, וכנראה שהוא קיים אצל כל היונקים.

מדובר בליפיד, חומר שומני, שסומן CIS-9,10 (אוקטדצנואמיד). הוא מסייע לתאי המוח לתקשר ביניהם. ד"ר הנרקיסן: "בעתיד ניתן יהיה כנראה לפתח על בסיס החומר הזה, גלולה יעילה יותר לסובלים מבעיות שינה, בעיקר חוסר השינה הבא לידי ביטוי חריף בפעילותם למחרת (הם נראים "גרוגים", מתלוננים על כאבי ראש ועייפות). 60 מיליון אמריקנים, סובלים מבעיות שינה.

החומר שנתגלה, מוצה מנוזל השדרה של חתולים ונוסה על חיות מעבדה. יידרשו לפחות שנתיים של מחקרים נוספים לפני שיחלו לנסותו על בני אדם. ■ אריאל בנימין, ארה"ב

בטלוויזיה

שפע מים וחיים

יערות הטרופיים של אמריקה המרכזית, רטובים ואפלים, הם משכן לרבבות מיני בעלי חיים וצמחים. הפרשי הטמפרטורות בין היום ללילה זעירים, אבל חיות היום שונות מחיות הלילה ויש מערכת יחסי גומלין מופלאה בין שוכני היער. על כך הערב במישדר "הישרדות", ב־21:00 בערוץ 8 בכבלים.

שאר תוכניות המדע והטבע, השבוע בערוץ זה (ערוץ המדע):

היום, ב־22:00, ב"מעבר ל־2000": על מיגלשת מים חדשנית בפארק המים בטכסס; על תיקווה חדשה ללוקים בהפרעות ריכוז; על ערכת עזרה ראשונה לחיות מחמד, על פעלולים בקולנוע ובמיוחד בסרט "קספר".

מחר, ב־20:00: על בעיית איזון המים בין האדם, החי והצומח בסין, על סחף קרקעות ועליית גובה הקרקע וסכנת השטפונות.

ביום ג', 21 בנובמבר, ב־19:00: על גילויים ארכיאולוגיים בארץ (במסגרת שידורי האוניברסיטה הפתוחה). ב־21:00: פלאי הטבע הסובב אותנו, באמצעות תצלומיו של צלם הטבע ז'אן־לואי פרוגר.

ביום ד', 22 בנובמבר, ב־18:00: על סוגים של דיכאון במסגרת הסידרה על מיגלבות המוח (שידורי האוניברסיטה הפתוחה), ב־19:00: על הפרעות חרדה. ב־20:00: על נדידת הציפורים מהקוטב הצפוני לדרום אמריקה והמעקב אחריהן. ב־20:30: על אוצרות המדע והטכנולוגיה החבויים מהקהל הרחב שבמוזיאון המדע בלונדון. ב־21:00: על רבקה ריג'וויי, האשה הראשונה שהקיפה את כף הורן (הרפתקה ומדע). ב־21:30: על גורילות ההרים, האוצות החומות וההיפופוטם. ב־22:00: על ציוד הייטק לספורטאים־נכים, טכנולוגיות דו־שימושיות בנאס"א ומכוניות חשמל שאינן צורכות דלק ושמן. ב־22:30: ההסטוריה של הטלסקופים.

ביום ה', 23 בנובמבר, מ־06:00–08:00 (שידורי האוניברסיטה הפתוחה. ש.ח. ב־14:00, 18:00, 00:45): על תורת האבולוציה בימינו והשינויים שחלו בה מאז דרווין; על חיידקים שעברו הנדסה גנטית ויסייעו בניקוי פסולת; על ענבים ומשקעים ועל צילומי מיקרוסקופ לתיאור הדי.אן.איי. בו אצור המידע התורשתי. ב־20:30: על תהליכי הלמידה אצל חיות. ב־21:30 בסידרת "מסע האדם" – על הריאות.

■ ערוץ 1: מיגון אלקטרוני לבית

במוצ"ש, 25 בנובמבר, ב־6:45 ב"חידושים והמצאות" בערוץ 1: על מערכת מיגון אלקטרונית לבית שפותחה בישראל, על מחשב־דירין ומטרונום ממוחשב לקצבים במוסיקה.

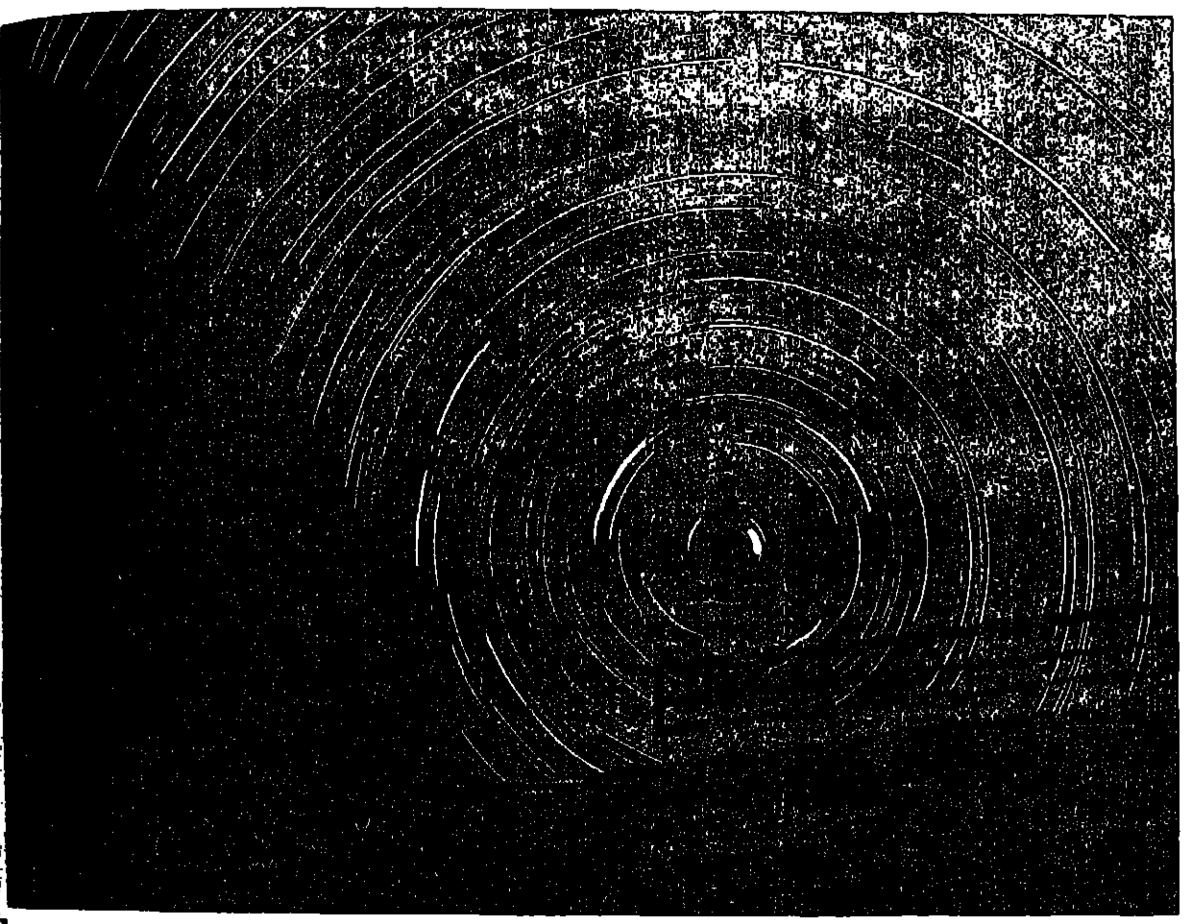

"פסי כוכבים" (צולמו בידי ד"ר אלחנן אלמוזנינו) מעל מצפה הכוכבים של אוניברסיטת תל־אביב שבמצפה רמון. התצלום מדגים את סיבוב כדור הארץ סביב עצמו. תנועה זו משתקפת לצופה שעל כדור הארץ כסיבוב מדומה של הכוכבים סביב כוכב הצפון. התצלום: באדיבות אוניברסיטת...

להרוויח שנייה, בנשיקה

מאת ד"ר נח ברויש

באמצע חגיגות סילבסטר השנה יהיה צורך להוסיף שנייה אחת לזמן העולמי כדי לעדכן את השעון ■ מדוע זה קורה? ■ מי "מעדכן" את השעונים? וכיצד זה נעשה?

בלילה שבין 31 בדצמבר 1995 ל־1 בינואר 1996 – כאשר מיליוני בני אדם יצאו לרחובות הערים הגדולות כדי לחגוג את תחילת השנה האזרחית החדשה ובלונדון, יתנשקו בכיכר פיקדילי ולצלילי "ביג־בן" – תתווסף שנייה אחת למניין הזמן.

באותו רגע בדיוק יעודכנו השעונים הסטנדרטיים בכל העולם כדי שיראו את אותה שעה של "זמן עולמי".

הוספת השנייה הזו באה כדי להתאים את קצב השעונים לסיבוב העצמי של כדור הארץ.

המצאת השעונים המדוייקים איפשרה ניווט ימי למרחקים ארוכים וגילוי יבשות וארצות רחוקות, החל מהמאה ה־18. במלאכה זו התמחו במיוחד האנגלים, שאף פיתחו את מדע ידיעת הארץ (גיאוגרפיה) והמיפוי, ובכך סייעו למעשה לתהליך התפשטותה של האימפריה ו"להתנחלויותיה" בארצות רבות.

האנגלים הקימו בגריניץ', ליד לונדון, את המרכז למדידת הזמן ופיתחו בו שיטות ניווט מתקדמות.

מרכז זה נעשה כמעט ל"מרכז העולם": מאז מיוחס ומערכות מיפוי ומדידת הזמן "מסתמכות" עליו. מכאן, מתחילים למנות את קווי האורך על פני כדור הארץ. פס פליז באחד מרחובותיה של העיירה גרינוויץ' מסמן את "נקודת המוצא" לסימון קווי האורך של מפות העולם.

שעונים מתקדמים פי כמה מאלו ששימשו את החוקרים במאות ה־18 וה־19.

כיום, מדידת הזמן נעשית באמצעות שעונים אטומיים. אלה מדוייקים כל כך שאם היו בודקים אותם, יחסית לשעון מדוייק בצורה מוחלטת, היה בכל זאת מתגלה פער של שנייה אחת, לאחר תקופה

כאשר מתרחשת הפר... גים וקרח באזורי הקטבים... מיפלס הימים בכל העולם... הדבר גם גורם להאטה ב... בוב של כדור הארץ.

הוספת מים לאוקיינוס... רים הטרופיים והמשווניים... כמו מחליקה על הקרח ש... את זרועותיה ומאיטה את... סיבובה.

כדי לשמור על התאמה... הסיבוב של כדור הארץ... מו, לבין המדידות של ה... האטומיים, יש להוסיף א... מדי פעם שנייה אחת... העולמי. התיקונים נעש... לחצי שנה, או בלילה... ביוני ל־1 ביולי, או בלילה... של כל שנה אזרחית.

התיקון הנוכחי ייעש... בלילה האחרון של 1995... הוספת שנייה. כל תוגני... סר (על פי השעון העולמי)... לשים לב: סוף השנה יהיה... צמבר 1995 בשעה 23:59:59... כך 23:59:60 – ורק... 00:00:00 ב־1 בינואר...

חשוב לציין: מערכות... השונות, LORAN-C,... GPS לא יעודכנו... שלהן ייעשה בהוראה...

שמיים וארץ

גם "הזמן העולמי" נמדד יחסית לזמן גריניץ'. בישראל הנמצאת את כ־35 מעלות מזרחית לגריניץ', מקדים לכן שעון הקייץ, בשעתיים, את השעון בעיירה האנגלית הזו.

אבל התפתחויות טכנולוגיות הביאו לפיתוח אמצעים משוכללים הרבה יותר למדידת הזמן. אלו של 300 אלף שנה!

השעונים האטומיים המדוייקים הראו גם כי מערכת מדידת הזמן שעליה אנו מסתמכים – חישוב סיבוב כדור הארץ סביב עצמו – איננו מדוייק כלל ועיקר. כדור הארץ מאיץ או מאט את סיבובו על פי התפלגות החומר שעל פניו ובאטמוספירה שלו.

חלבון המונע נזקי קרינה

אנשים העובדים באזורי סיכון לקרינה רדיו־אקטיבית, כמו תחנות כוח גרעיניות, נדרשים כיום לאחסן בהקפאה חלק ממח העצם שלהם, עוד לפני תחילת העבודה. במקרה של חשיפה לקרינה גבוהה, עקב תקלה, הם יטופלו בהשתלת מח־עצם, שילקח מהמאגר המוקפא הזה.

מחקר העוסק בהרס תאי מח־עצם צעירים, הנקראים תאי־גזע, מתבצע כיום באוניברסיטת ת"א והעומד בראשו, ד"ר ולדימיר קרבצוב מהמחלקה לביולוגיה של התא והיסטולוגיה (חקר הרקמות) בפקולטה לרפואה, קיבל על כך לפני כמה ימים את המילגה הראשונה ע"ש משה שמיר ז"ל, שהיה יו"ר מועצת המנהלים של "טבע" ונשיא מפעל האלקטרוניקה "וישיי" בארץ.

ד"ר קרבצוב חוקר את הגורמים שעשויים למנוע נזקי קרינה לתאי

חקר הסרטן

הדם הצעירים, תאי הגזע שבמח העצם. הם מתרבים על־ידי התחלקות ומבשילים לתאים בוגרים. טיפול בקרינה, במקרה של סרטן דם (לוקמיה), מבוסס על כך שבמצב התחלקות התאים רגישים לקרינה. מחלת הסרטן מאופיינת בכך שהתחלקות התאים איננה מבוקרת. אבל טיפול בקרינה פוגע בתאי הסרטן וגם בתאי הגזע. השתלת מח עצם לאחר טיפול קרינתי, הוא איפוא הכרחי.

במחקר שנעשה על עכברי מעבדה, שבו נבדקו חומרים שונים והשפעתם על יצירת תאי־דם, נתגלה חומר חלבוני שסומן MPIF ושעזר לעכברים שעברו הקרנה, לשרוד. כלומר עורר את שיקום תאי הגזע במח העצם שלהם.

הגורם התרופתי בחלבון הזה – שמשפיע על ההתחלקות... אים – בודד, אופיין ו... כי אם החומר החלבוני... לפני הפגיעה בקרינה... פה לקרינה בטיפול... מיד לאחריה (כפי שהוא... גרעיני) – ניתן למנוע... הקרינה בתאי הגזע... לסנכרן אותו ולנצל... בתאי דם אנושיים.

ד"ר קרבצוב מקווה... חשבת לבדיקת... לתרופות ביטוחות... בטיפולי סרטן... רת קביעה מראש... רוש וזאת בהתאם... טית של רגישות הדם.

מלחמת הרובוטים

צוותי מחקר בארה"ב מפתחים עתה אמצעי לחימה חדשניים שיוכנסו לשימוש במאה הבאה ■ כלי־נשק שלא יקטלו ויהרגו, אלא רק יהממו וינטרלו בדרכים שונות את חיילי האויב ■ וגם נשק רובוטי, מופעל בשלט רחוק כמו צעצועים ■ חלק מהאמצעים הללו כבר מצוי בניסויים בחברות מסחריות

טכנולוגיה צבאית

מאת אלפס דורון

ארה"ב מפתחת במקביל כמה גירסאות לנשק העתיד שלה. האחת: אמצעי לחימה מתוחכמים שיפגעו, יהממו, יבלמו, ישתקו – אך לא יקטלו ויהרגו את צבא האויב. דוגמא: כלי נשק היורה קצף דביק, כמו איטריות, שיעצור את תנועת החיילים המסתערים. ובמקביל, גירסה אחרת לחלוטין: אמצעי לחימה רובוטיים. אלה יהיו דווקא קטלניים.

מסמך שהוגש לפני כמה ימים לפנטגון, חשף כמה מן הרעיונות שהוגים מתכנני נשק הרובוטים העתידיים. לא מעט מהן נלקחו מתוך סרטי מדע בידיוני.

דוגמא: צלף של צבא האויב מכוון ויורה. את ההבזק האש של הנפץ מאתרת מערכת חיישנים של רובוט. זה מגיב מיד בירי מכוון, אל הצלף המסתתר, למשל בתוך צריח של כנסייה או מיסגד (והרי היו דברים מעולם...) – ומוריד אותו.

צבא היבשה העתידי של ארה"ב, מעריכים מדענים העוסקים בפיתוח טכנולוגיות מתוחכמות, יהיה מבוסס על רובוטים וכלי רכב יורקי־אש לא מאויישים, מתופעלים בשלט־רחוק. רכבים כאלה, בשלט־רחוק, יפוצצו שדות מוקשים, יתקינו מסלולי נחיתה למטוסים נושאי גייסות, יעסקו בתצפיות, בפתיחת צירים, יתקדמו לפני שאר הכוחות המסתערים, ישמשו בקרני לייזר להכוונת טילים או להפצצת שטח, מיכונים, מיפקדות.

הנושא הלוהט ביותר הנבחן עתה – ולפי שעה על גבי מחשב ומדמים (סימולטורים) ובאמצעות דגמים ממוזערים – הוא פיתוח רובוטים כאלה המצויידים בתותחים ומשגרי טילים. הם יתופעלו מרחוק באמצעות אותות רדיו ותקשורת בסיבים אופטיים.

הצורך בפיתוחים אלה, נולד עקב השינויים הפוליטיים שהתחוללו בשנים האחרונות, לאחר קריסת בריה"מ והתפוררותה. ההערכה המקובלת בארה"ב היא, שמתבסס מעמדה כ"שוטר של העולם", ולכן יצטרכו כוחותיה שישוגרו למשימות מיוחדות לפעול באזורים לא־מוכרים כלל מבחינה גיאוגרפית, גם בערים צפופות אוכלוסיה, בנגד צבאות גרילה ומורדים. ארה"ב מעוניינת שפעילות צבאית בעתיד תהיה נמרצת, אך לא תעלה בחיי אדם. בעיקר לא בחייליה.

את תיכנון הדור החדש של כלי הנשק הלא מאויישים, מוביל בארה"ב מייקל טוסקנו, המומחה מס. 1 של הפנטגון לנשק רובוטי. הסכון בחיי אדם הוא חסר בכסף, נאמר במבוא למסמך מיוחד שהגיש טוסקנו לפני כמה ימים למחלקת המו"פ בפנטגון.

במקביל, פורסם עתה ספר בשם "מערכות רכב לא מאויישות: רובוטים צבאיים ואזרחיים במאה ה־21", שכתב המהנדס רוברט פינקלסטיין, נשיא תאגיד "רובוטיק טכנולוג'י" מפוטומק, מדינת מרילנד. הספר מפרט כמה מהרעיונות הנבחנים עתה במעבדות בארה"ב. חלק מהרובוטים הצבאיים הללו, כמו צעצועים המופעלים בשלט־רחוק, יכולים להיות מוסבים במהירות גם למשימות הקשורות לשימור הסביבה בערים. את הבעיות המטרידות את בעלי הרעיונות הטכנולוגיים המתוחכמים הללו, היא, עד כמה תהיה למנהיגי העמים, שליטה על מפעילי הרובוטים.

פיתוח הרובוטים הקטלניים עבור שדות הקרב של המאה ה־21, ממומן במשותף בידי חיל הנחתים וצבא היבשה. אחת התוכניות שקיבלה קדימות היא, בניית רכב יבשה לא־מאוייש, רב־תכליתי, שישמש לפריצת דרכים, תצפיות ולהתקדמות לשטחי אויב, כחלוץ לפני שאר הכוח המסתער. רכב זה אמור להיות אביה של משפחת כלי־רכב מתוחכמים נוספים. הפרוייקט נמסר לידי "דרסטון ארסנל" מאלבמה. באותה משפחה נכלל גם רכב שזכה לכינוי "גקו" והוא רובוט לא מאוייש לאיתור מטרות. כלי זה נשלט באמצעות רדיו סטנדרטי שבידי צבא היבשה, ומסוגל להגיע עד לטווח של 18 ק"מ ממפעיליו בשלט־רחוק. תנועתו מתוכנתת לחלוטין. הוא מתגבר בקלות על פניות חדות, מסלול מפותל ומסוגל לשאת מטען רב, בכלל זה מערכת ירי להצבה ולתיפעול מרחוק. תאגיד "אמריין" ממילרסויל, מדינת מרילנד, מתכנן אותו.

מערכות הנשק הרובוטיות המתופעלות בשלט רחוק מדוייקות להפליא. במיבחנים שנערכו עד כה התברר שהדיוק שלהן גבוה מכל מערכת ידנית. מערכת התיפעול המתוחכמת מעודנת דיה, כדי שלא להיות מושפעת מכל תנועה קלה של שריר ואפילו עצב אנושי, שעלולים להסיט אותה מן הכוון.

כלי רכב רובוטי אחר הנמצא בניסויים, נקרא "מאהה" והוא מיועד לפעול בכל סוג של קרקע ותנאי שטח. בנוסף לזו מפתחים האמריקנים רכב רובוטי דמוי ג'יפ.

כל המערכות הללו זקוקות עדיין לסידרה ארוכה מאוד של מבחני מהימנות וניסויים בתנאים שונים.

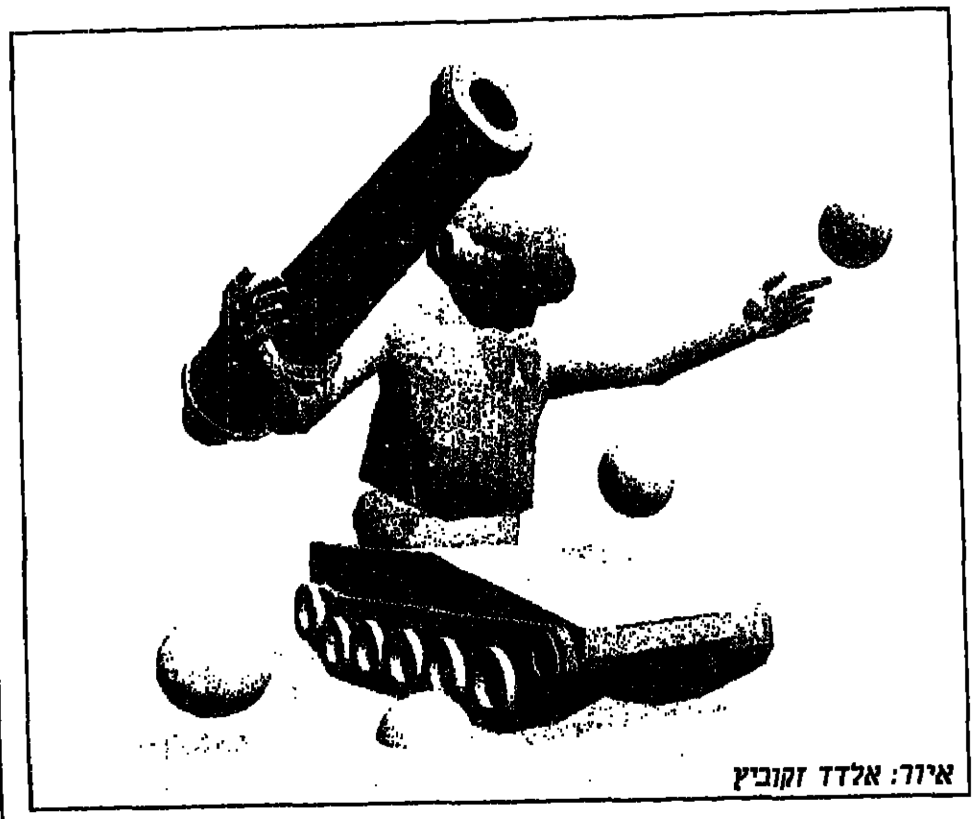

איור: אלדד זקוביץ

מיקרוסקופ חדש: יתן גם מידע כימי

מיקרוסקופ עתיר עוצמה העושה שימוש באור אולטרא־סגול, פותח במעבדות בל של איי.טי.אנד טי.' בארה"ב. המיקרוסקופ מאפשר לקבל נתונים כימיים והרכב של מולקולות קטנות עד כדי מידות מגודלו של קו המוליך, בשבבים אלקטרוניים רחוסים ביותר.

במיקרוסקופ הפוטו־אלקטרוני החדש שמשתמש באור באורך גל שאינו... פה לעין אנושית ומופק בפריקת זרם... נוזל גז יתודיות. האור מועבר דרך... שפופרת זכוכית חלולה ומשמש לסריקת העצם הנבחן, הנתון בתוך תא ואקום... הנתונים שמתקבלים, מייצגים... לי טיבנה בגודל 500 אנגסטרם... (מאות מיקרון) ומעובדים בתח... העליון שלהן 1 מ"מ והן... צרות עד לחור, שקוטרו פחות מ־1 מיקרון. החור מצופה זהב או פלטינה. מנורת הגז מכילה תערובת של גזים אצילים: הליום, ניאון וארגון. המנורה מפיקה אור על־סגול בקצה הרחוק ביותר של הספקטרום. אורכי הגל קצרים פי עשרה או עקרים מן האור הנראה. אור העל־סגול מתועל באמצעות השפופרת לחומר הנבחן, המצוי כאמור בתא ואקום בלחץ 1 חלקי טריליון של הלחץ האטמוספרי שעל פני כדור הארץ. במיקרוסקופ החדיש, המאפשר זיהוי מולקולה בודדת ניתן יהיה לזהות פגמי זיהום בחומרים המשמשים ליצור מוליכים למחצה ובשכבות התחמוצת הדקיקות של רכיבים אלקטרוניים כמו צגים מהירים, לייזרים במערכות תקשורת. ניסוי הדגמה בוצע על צג שטוח עם שכבה של אבקת הליום.

אלקטרוניקה

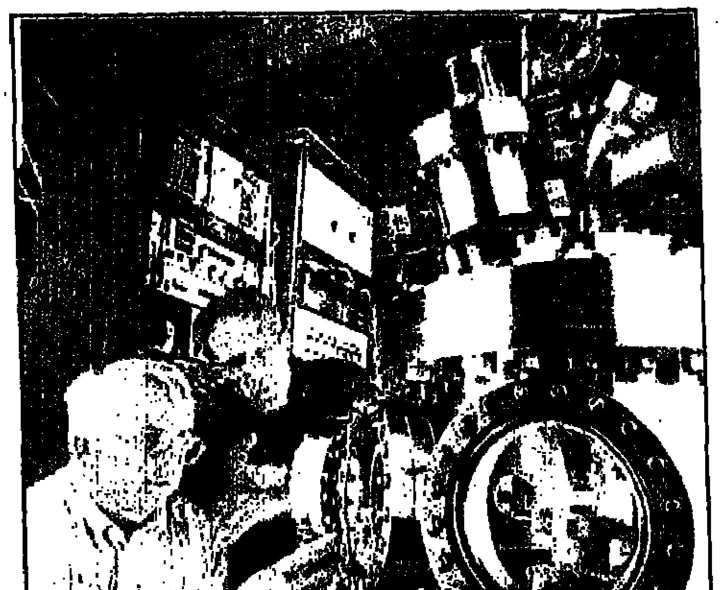

המיקרוסקופ החדשני. מחירות מדהימה. התצלום: באדיבות מעבדות "בל"

רשמית: מגיפת

האבולה חלפה

ארגון הבריאות העולמי הודיע כי מגיפת האבולה שהשתוללה בזאיר – חלפה. אבל הוועדה המדעית שמונתה כדי לפקח על התפרצות המחלה והתפשטותה, תמשיך במעקב אחריה. הנושא מטופל מעתה בידי הארגון העולמי ובמימון המרכז לפיקוח על המחלות בארה"ב. מגיפת האבולה השתוללה בזאיר שישה חודשים.

סינון מים

בעזרת חיידקים

צוות חוקרים מהמחלקה למדעי בעלי־החיים בפקולטה לחקלאות ברחובות, פיתח מערכת סינון לבריכות דגים המבוססת על שימוש בחיידקים. הפיתוח הוא של ד"ר יאפ ואן־ריין ונרשם עליכך פטנט עולמי.

המערכת "החיידקית" השיגה חסכון ניכר במים ומונעת זיהום סביבתי.

התברר שבזכות החידוש הזה גם גדל ייצור הדגים בבריכות.

אנרגיית שיא

במאיץ חלקיקים

לראשונה ראו מדענים ב"סרן" שבז'נווה, התנגשות חלקיקים שהפיקה את שיעור האנרגיה הגדול ביותר שהושג אי־פעם במאיץ אלקטרון־פוזיטרון: 130 GEV (כלומר: 130 גיגה־אלקטרון־וולט).

בהודעה שפירסמה מעבדת פיסיקת החלקיקים האירופית נאמר, כי המחקר בעניין זה נמשך שש שנים.

החלקיק האלמנטרי שהיה מעורב בשיא הוא Z LEP. המדענים מעריכים כי ההישג יוביל לגילוי חלקיקים חדשים נוספים, הנקראים "סופר־סימטריים" והמצויים באנרגיות הגבוהות מאלה שהופקו עד כה, ולהבנה טובה עוד יותר של פעילויות פיסיקליות ביקום.

חלקיק Z LEP קשור לכח החלש. "משקלו" 10 בחזקת מינוס 22 של הגרם.

להזריק

ולזרוק

מזרק טוכן, חד־פעמי, להזרקה עצמית של אינסולין על־ידי חולי סוכרת – הנזרק בתום השימוש – פותח בידי חברת "נובו־נורדיסק", הוצג לראשונה בישראל לפני כמה ימים. מפתחיו אומרים כי הוא מיועד בעיקר למבוגרים וקשישים המתקשים לבצע את ההזרקה העצמית במינון המתאים (עקב בעיות מוטוריות; קשיי־ראייה או שיכחה מחמת גיל).

המזרק (בתצלום) עשוי חומר פלסטי מתכלה ולכן הוא גם ידידותי לסביבה.

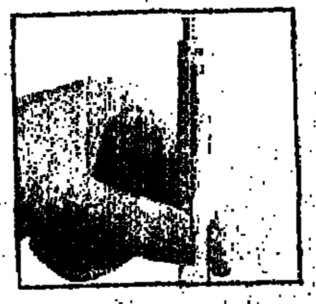

חיישן חדשני

לחולי סוכרת

חברת "ביקו" (ביו־קונטרול טכנולוג'י) מפיטסבורג, ארה"ב, פיתחה תוך שיתוף פעולה עם חוקרים בגרמניה מכשיר שייקרא "דיאסנסור 1000" – חיישן סוכר גלוקוז, לא פולשני, לשימוש חולי סוכרת.

החיישן הלא־פולשני הראשון בעולם, ימנע חוסר נוחות וכאב שחווים חולי סוכרת, הנאלצים לדקור את אצבעותיהם לשם מדידת רמת סוכר גלוקוז בדמם.

החיישן פועל בקרינת אינפרא־אדום, המודדת את רמת סוכר שבריקמת העולה.